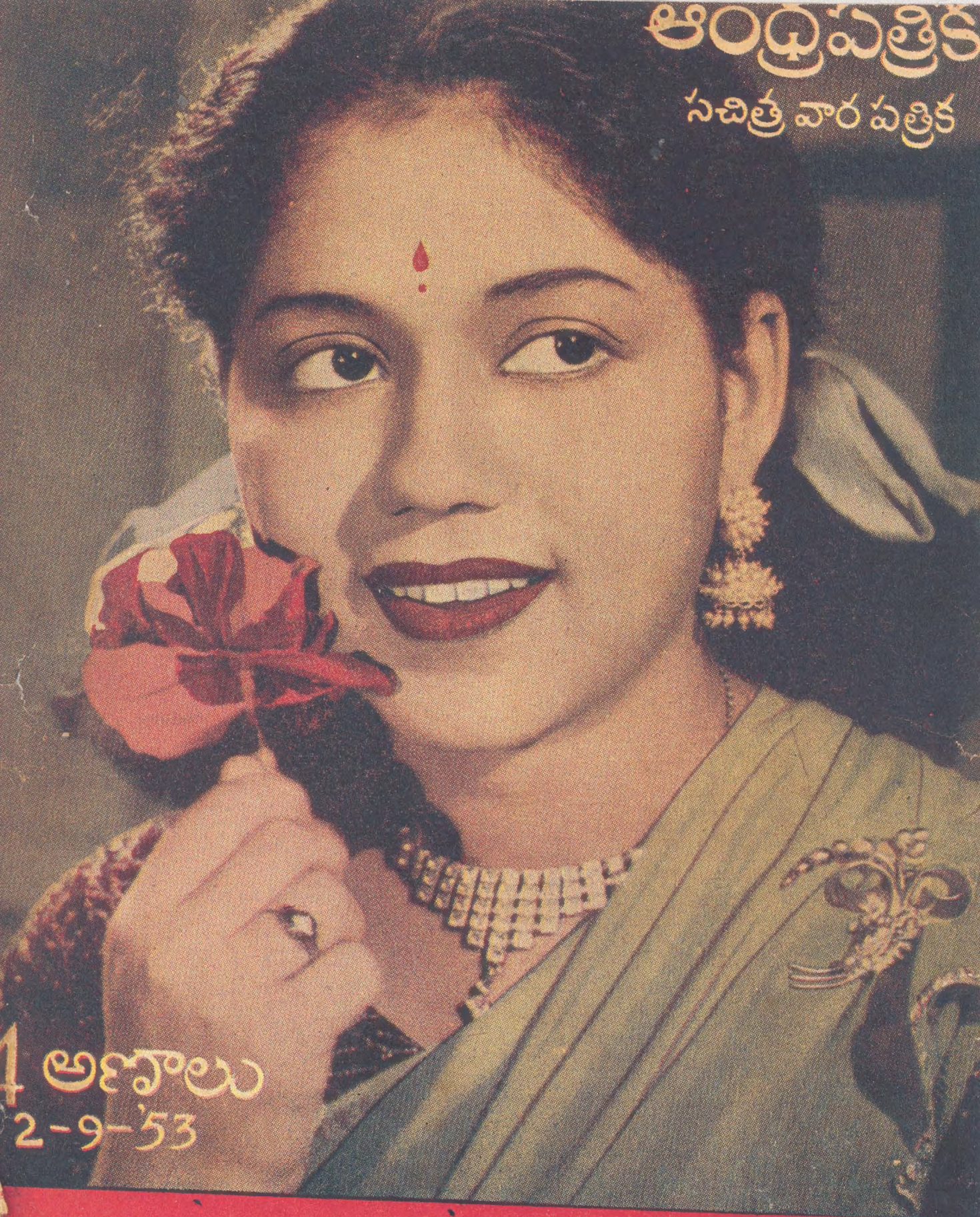

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

4 అణ్ణాలు
2-9-53

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

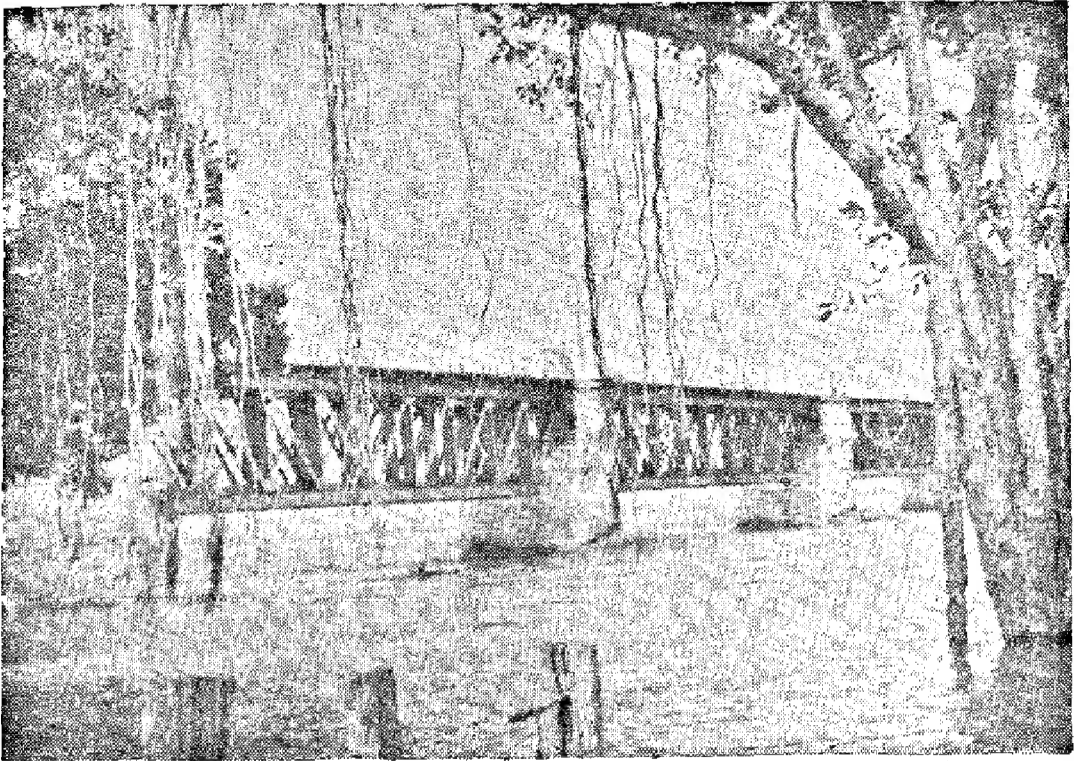
సంవత్సర రంధా
య 12-0-0
విశాఖ 4 ల.

పంపుటయ 45
పంచి 53
2.9-53

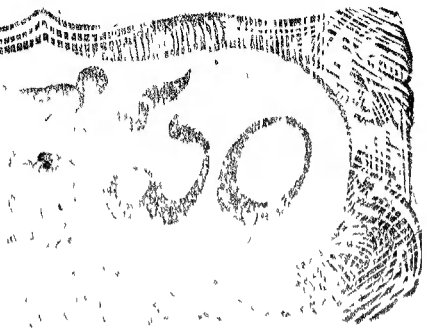
స చిత్రవారపత్రిక
Founder: K. NAGESWARA RAO

విజయ గ్రామ బహుళ దశమి; బండవారు

కో పి ం చి న గో దా వ రి.

అగస్త్యుని గోదావరినదిలో వచ్చిన వరిదలమూలంగా ఉభయగోదావరి జిల్లాలలోనూ కోటావ
కోట్ల విలువగల అస్తినన్నమైంది. కష్టంలోవున్న అజ్ఞుల ప్రజలకు విరివిగా విరాళాలు యిచ్చి
బ్రతుకువై విశ్వాసం పోకుండా చూపవలసిన బాధ్యత యావద్భారతంపైనా వున్నది.

ముఖచిత్రం : రోహిణి వారి
9-వ నెం. చిత్రంలో అభి
నేతి జానకి.

కాలక్షేపం-శ్రీదాసు వామనరావు 2
గోదావరి తల్లి కినుక (చిత్రాలు) 5
అవగాహనా? అనురాగమా?—
శ్రీ కవికొండల వెంకటరావు 11
సత్యం పెళ్ళి—శ్రీ సి.
నరసింహమూర్తి 18
వీరుల కొలుపు-శ్రీ రాళ్ళబండి
రామకృష్ణరెడ్డి 18
సినిమా కథ—'కనక' ప్రవాసి 20
తర్క కర్కశుడు—శ్రీ. శే.
చిలుకూరి వారాయణరావు 25
విజ్ఞాన వీధులు—"డాక్టర్" 26
గోదావరి వరదలు— 28
నీతి గీతి—శ్రీ కామన
మామంతరావు 30
ముచ్చటగా ముగ్గురు—
జెరోమ్ కె. జెరోమ్ 31
కొన్న శబ్ద—శ్రీ సి. వి.
వారాయణమూర్తి 36
దొంగా? దొరా?—శ్రీ
తాడేపల్లి నరసింహమూర్తి 40
సినిమా 44
ప్రశ్నలు-సమాధానాలు 48
సంధి-విగ్రహం—శ్రీ విశ్వాత్మల
నరసింహమూర్తి 52

శ్రీ మదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్వేగపర్యము
వెలి రూ 1-0-0
ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
మద్రాసు 1.

"వైచిత్ర్యం బగు భూతపంచక మహా
ప్రాపంచికోత్పత్తముల్
హా! చిద్విద్రుమ మేర్పడంగ కలచున్;
అట్లైనను జేతురా
రా! చిత్రం బది యేమొకాని బుధులే
యా శక్తి కారాధనల్;—
బూచిం జూపిన తల్లి యంకమునకే
పోవుంగదా పాపడున్."
తా|| పంచభూతములతో కూడిన యీ
మహాప్రపంచమునందలి భీభత్సములు చాలా
విచిత్రమైనవి. అవి చిత్రమై భ్రాంతిని కలుగ
జేసి ఆందోళన కలుగజేయుచుండును. అది
యేమి చిత్రమో కాని, అవిధముగా మన
స్సుకు శాంతి లేకుండా చేయుచున్నప్ప
టికీ, ఏ శక్తి యీ ప్రళయ భీభత్సములను
కలుగజేసి యీ మానవలోకాన్ని సుఖం గా
ప్రతుకనిచ్చుట లేదో, ఆ శక్తికి బుధులైన
టువంటి వారే (జ్ఞానమైనటువంటి వారే)
ఆరాధనలు చేస్తున్నారు. పసిపాపకు బూచిని
చూపించి తెదరించినటువంటి తల్లి యొడి
లోనికే, ఆ బూచిని చూచి జడిసికొన్నటు
వంటి బిడ్డ త్వరగా చేరుచున్నాడు.
బూచినిజూచి కంగారుపడిన బిడ్డ తన్ను
తాను రక్షించుకొనలేనని గ్రహించినటువం
టిదై, తనయొక్క అసహాయస్థితిలో ఏడు
స్తుంది. ఏడవడం అనేది అవసరమా? అనవ
సరమా? ప్రయోజనకరమా? నిరుపయోగ
కరమా? అనేది యోచించవలసినవిషయమే.
తన మనస్సుకు బాధ కలిగినట్లుగా గాని, తెలియ
జేహానికి నొప్పి కలిగినట్లుగా గాని, తెలియ
జేయడం ఒకవిధంగా అవసరమే. అడుగ
నిజే అమ్మయైనా పెట్టదు అనే సామెత
ఉంది. తనకు ఆకలియైనట్లుగా తెలియజేయ
వలెను, తనకు బాధ కలిగినట్లుగా బోధపర
చవలెను అంటే, గులభమైన పద్ధతి ఏద్య
డమే. ఈవిధంగా తన ప్రాణ సంరక్షణ
ర్థమై, శరీరపోషణార్థమై గొంతెత్తి తనకోరి
కల నెరుకపరచుట అవసరము. ఇది కేవలము

స్థూలమైన శరీరానికి సంబంధించిన అవ
సరము మాత్రమే. మనయొక్క అసహాయ
స్థితినిగురించి మనము తెలిసికొనినప్పుడ
ఆవేదన పడతాము. చిన్నపిల్లలకు మాత్రమే
గాక, పెద్దవార్లకు కూడా యిటువంటి అవే
దన అనేక సందర్భాలలో కలుగుతుంది. ఈ
హృదయవేదనలోనుంచి రోదన వస్తుం
"ఏదీగతి నాకు?" అని ఆశ్చర్యంతో "ఏదీగ
దయజూచెదవో ఇనవంకోద్భవ రామా!
తరమా భవసాగర మీదను? నశినదో
రామా!" అని మొఱియింపుకుంటాడు
గోదావరిలో మునిగిపోతున్న పడ.
ప్రయాణికునిలాగున.
అవిధంగా హృదయం తల్లడిల్లిపో
వాటే యీ ప్రపంచంలో ఎందరూ
సరియైన లెక్కలు తయారుచేయ
వంతునకే సాధ్యం కాని, బాబు రాజ
ప్రసాదుకు కూడా సాధ్యం కాదు. జ్ఞాన
మైనవాడై, చెప్పేది ఏమిటంటే, యీరీతి
హృదయం తపించి కలి వెళ్ళమని కాగి వత్తి
రిన పిమ్మట, ఆత్మపరిపక్వమై, తన స్వ
పాన్ని తన శక్తిని తాను తెలిసికొనగల్గుటకు
సాధ్యమవుతుంది అన్నారు.
"నేను కేవలం అసహాయుడను, అజ్ఞా
నుడను, అసమర్థుడను" అని ఏడుస్తూ కూర్చు
డడంవల్ల, నిజంగా చిట్టచివరకు, అసమ
ర్థుడే అవుతాడు. గుండెద్రెయ్యం లేని వ్యర్థుడే
అవుతాడు అని వాదించేటటువంటి తత్వ
జ్ఞులు కూడా ఉన్నారు. తనకు తాను ఏమీ
చేతకానివాడననిన్నీ, తాను అప్రయోజకు
డనైపోతున్నాననిన్నీ నిస్సృహ శంకి
దిగులుపడుతూ వగచుచుండుట తగునా?
ఇది మంచితత్వం కాదు. ధైర్యంగా
ఉండాలి. నాకలి నే మేకల్ని కాయవలె.
పెద్దపులి చచ్చినా భయపడకూడదు. కాబట్టి
ధైర్యపాపనాలు అవసరం. గుండెనిబ్బరం
అవసరం. అటువంటి ఆత్మధైర్యం ఆత్మ
విశ్వాసం సాధకం చేసినవానికే ఆత్మశక్తి

చామరాజు

వ్యక్తమౌతుంది. అటువంటివానికి ఆత్మ నామోత్కార మవుతుంది. ఇది ఒకవిధమైన తత్వజ్ఞానోపదేశం. ఇందులో కొంత నిజం ఉంది.

ఒక పెద్ద మనిషి చాలా బలంగా ఆలోచించగల దృఢంగా తిరుగుతూ పని పాటులన్నీ చేసుకుంటూ ఉండేవాడు. అతని కండబలం అతనే చూచుకొని ఉన్నాంగిపోతూ ఉండేవాడు. తన స్నేహితులందరికంటే తానే బలకాలినని చెప్ప

కొని విరగిగుతూ ఉండేవాడు. తాను ఒక్క గుడ్డు గుడ్డితే గిడ్డెడు మిరియాలు రాలు తాయి అనేవాడు. అతని స్నేహితులకు అతనిమీద అనూయ కలిగింది. అతని ముఖ్య స్నేహితులందరూ కలిసి ఒక డబ్బనుమంది ఉండేవారు. వీరిలో ముగ్గురు డాక్టర్లు కూడా ఉన్నారు. వీళ్లందరూ కలిసి చదువు త్కారంగా అతనిని ఏడ్పించవలెననే ఉద్దేశంతో ఒక కుట్ర చేశారు. ఆ పెద్దమనిషి ఒకనాటి తెల్లవారుజామున నిద్రలేచి బయ

టకు రాగానే “ఇజిమిటోయ్! ఇవేళ ఇదిగా ఉన్నావో?” అని ఒక మిత్రుడు గుమ్మంలోకి వచ్చి పలకరించి భావం తెలియని భాష్యం చేశాడు. ఆ పెద్దమనిషి బహుశా వల్లగానే, బహుశా ఇద్దరు స్నేహితులు అతనికి వేర్వేరు పీఠులలో కనిపించి “ఏమిటోయ్! కొంచెం సలిగివట్టున్నావ్ మనిషివి? ఏమైనా సుస్తిగా ఉంటే, డాక్టరుకు ఒకసారి చెయ్యి చూపించి నాలుగు రోజులు మందు పుచ్చుకోవమన్నా! అన్నా

దసరా సంచిక

పిల్లలకు ప్రత్యేకాకర్షణ

కథలు, గేయాలు, చిత్రాల రచనలో పోటీ

రాజోయ్ ‘విజయదశమి’ పండుగకు (1953 అక్టోబరు 17 వతేదీ) ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక పిల్లల ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుందని పాఠకులకు తెలుపడానికి ఆనందిస్తున్నాము. బాల బాలికలకు ఉల్లాసం, విజ్ఞానం కలిగించే చక్కని కథలు, గేయాలు, వ్యాసాలు, బొమ్మలతో పత్రిక ఆకర్షణీయంగా తయారవుతుంది.

బాల బాలికల రచనాశక్తిని, చిత్రలేఖనానశ్ఛిని ప్రోత్సహించడానికి గాను పోటీ పెడుతున్నాము. ఈ పోటీలో ఒక మంచికథకు, ఒక మంచిపాటకు, ఒక మంచిబొమ్మకు బహుమతులివ్వబడతాయి.

ఈ సందర్భంలో రచనలు, చిత్రాలు పంపదలిచేవారు ఈక్రింది అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి.

* పదిహేనేళ్లలోపు బాల బాలికలు మాత్రమే ఈపోటీలో పాల్గొనవచ్చును.

* కథలు, గేయాలు, బొమ్మలు స్వతంత్రమైనవై ఉండాలి:

* కథలు గేయాలు కాగితానికి ఒకేప్రక్క సిరాతో స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

* బొమ్మలు రంగులలో కాని, రంగుకాగితం పైనకాని సిరాలతో వ్రాసినవిగాని పనికిరావు. ఇండియన్ ఇంక్ తోగాని పెన్సిల్ తోగాని వ్రాసిపంపాలి.

* రచనలు, బొమ్మలు 1953 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీలోగా మాకు చేరేవిధంగా పంపాలి.

* రచయితలు చిత్రకారులు తమ పూర్తిపేరు (ఇంటిపేరు కూడా) వయస్సు, చిరునామా అన్నీ వివరంగా రచనలూ చిత్రాలతో పాటే వ్రాసి పంపాలి.

* స్వీకరించబడని రచనల్ని, బొమ్మల్ని తిప్పి పంపాలని కోరేవారు చాలినంత స్టాంపుకూడా చేర్చి పంపాలి.

* కవర్లపైనా లేక రేపర్లపైనా “ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక దసరా పోటీకోసం” అని స్పష్టంగా వ్రాసినవి మాత్రమే పోటీకి స్వీకరించబడతాయి.

★ కాలక్షేపం ★

యంగా ఒళ్ళు చెడగొట్టుకొని, ఇల్లా బజారుల చెంటి తిరిగే బదులు -" అని సలహా ఇచ్చారు.

సరే ఎందుకైనా మంచిదని ఆ పెద్దమనిషి తన స్నేహితుడైన ఒక డాక్టరువద్దకు వెళ్ళి తన ప్రస్తుత బాధానితి ఎల్లా ఉన్నదో ఒక సారి పరీక్షించి చూడు అన్నాడు. ఆ డాక్టరు మిత్రుడు వెంటనే అతని మాత్రం పరీక్షించి "మాత్రంలో చక్కెర ఎక్కువగా ఉందోయి నీకు. ముందుగానే వచ్చి నాతో చూపించడం, ముందు పుచ్చుకోవడం ఎక్కువగా మంచిదని వచ్చావు - నిజమే. ముందుగా చాలా చెడింది. ఒళ్ళు గుల్ల చెయ్యింది. నీ ముఖ కవళికలోనే కనిపిస్తోంది నీ వ్యాధి లక్షణం. అప్పుడే చిరుతొండ్లు, విరివిగా తినవద్దు. తాగుకొత్తే చెడిన తర్వాత ధన్యంతరి వచ్చినా రక్షించలేదు" అని ఒక ఉపవాదం ఆ పెద్దమనిషికి గుండెలలో రాయి పడేటట్లుగా సాగించి, అయిదు రూపాయల షేర్లు రాసి ఇచ్చాడు. ఈ రీతిగా ఈ డాక్టరు మిత్రుడు చెప్పినది మొదలుగా ఆ పెద్దమనిషి మిగుల దిగులు తొంది, నిద్ర సరిగ్గా పట్టక, ఆహారం సరిగ్గా రుచింపక, అవసర పడుతున్నాడు. అవసరమైన ఆవేదనతో అతని జననత్తులు అవరోహణ క్రమంలోకి వచ్చాయి. అతని ఆరోగ్యం అమావాస్య పూర్వపు చంద్రుని వలె 15 రోజులలో బహువిధాలుగా మారుతూ బహుళపక్షంగా ప్రవర్తించింది. అతని స్నేహితులందరూ అతనిని పరామర్శ చేయడానికి అతని యింటికి వచ్చి, "ధైర్యంగా ఉండాలి! నీకేమీ భయం లేదు! ఋతువు బాగుపడగానే ఆరోగ్యం తిరిగి అదే వస్తుంది. టూనిక్సులు పుచ్చుకుంటూ ఉండు. బాగా విశ్రాంతి పుచ్చుకొని యింట్లోనే ఉండు. ఇదివరకు అజాగ్రత్తగా నిర్లక్ష్యంగా విరచిగుతూ విచ్ఛలవిధిగా తిరగడంవల్ల ఎంత చిక్కిపోయానావో చూడు! వెనుకటి మనిషికి యిప్పటి మనిషికి ఏమైనా పోలిక ఉన్నదా?" అని ఆ పెద్దమనిషి ముందు పిరికిమందులు నూరిపోయడం ప్రారంభించారు. ఆ పెద్దమనిషికి మిగిలిన డాక్టరు మిత్రులు కూడా ఇదే రాగం ఆలాపన చేశారు. ఈ విధమైన ముఖారి రాగం అతని మిత్రులందరూ అతని ముందర ముహూర్తాల ఆలాపన జేయుచుండుటవల్ల అతడు ఉత్సాహం పోయి నిరుత్సాహుడై, ధైర్యం పోయి అధైర్యుడై, స్వస్థత పోయి అస్వస్థుడై, రోగం లేని రోగియై, భారకం లేని నిరాధార స్థితిలోకి వచ్చాడు. గుండువంటి నునిషి బెండువలె ఎండిపోయాడు. అప్పు

డతని మిత్రులు తమకు బ్రయోక్త ఫలిత ప్రభావానికి సంతోషించారు. అతని మామగారు యీ విషయం అంతా కూలంకషంగా అవగాహన చేసికొని, ఆ పెద్దమనిషిని ఆ ఊరి నుంచి తన యూరికి తీసికొని వెళ్ళి అక్కడ ఉండే డాక్టరులచేత బలం పట్టుటకు ముందులిప్పించి, గ్రామంలోని బంధు మిత్రుల సన్నిహిత సాహచర్య సమాదరణ త్యాహ ప్రభావముల మూలమున అతని ఆరోగ్యం అదివరకుంటే అనేక రెట్లు వృద్ధి అయ్యేటట్లుగా చేశాడు. "సంతోషం సగం బలం" అనే మాట నిజం. అంతే కాదు. "దుఃఖం సగం దుర్బలం" అనే మాట కూడా నిజమే.

అగ్నికణం ప్రజ్వరించాలి అంటే, విసన కర్రతో బాగా విసరాలి. ప్రతి మానవుని హృదయంలోనూ ధైర్యం అనేది ఉంది. తగిన సాధనసంపత్తి ఉంటే, తగిన సందర్భావకాళాలు ఉంటే, తాను ఇంకా యితరు మరెంత సామర్థ్యం చూపించగలననే ధైర్యం ఉంది. అయితే, చిట్టచివరి మెట్టువరకూ ఆ మాటమీద నిలువబడలేదు. సందర్భావకాళాలు తాను కోరిన ప్రకారంగా అనుకూలించలేదు గనుక, తనకు దైవం ప్రతికూలించాడు గనుక, తలచిన పని తలక్రిందులైనదని వాదిస్తాడు. నీటిలో దిగుతాడు. గట్టుమీద కూర్చుండి మెట్టుమీద చెప్పిన వేదాంతం నీటిలో దిగిన తర్వాత అక్కరకు రాదు. ఇక ఏటికి ఎదురీతిగా కనిపిస్తుంది. తన ప్రభావంకంటే ప్రవాహం ప్రబలంగా కనిపిస్తుంది. దైవం ప్రతికూలించాడని ఎంచి ధైర్యం చెడి, "నటనడి సంద్రాన నావలో ఉన్నాను" అని గుండె కొట్టుకొని, మనిషి నిలువునా నీరైపోతాడు. పన్నీటి కాల్యలో జలకమాడిన పాదుసెక్కు కూడా, బాష్పప్రవాహము గట్టు తెగిన గోదావరిలాగున పొంగిపొరలి వస్తుంది. ఆ కన్నీరు మున్నీరుగా వచ్చి అందులో పడి కొట్టుకొనిపోతూ ఉంటాడు. "అల్లాహ్! అక్బర్" అనే మాట ఆ సమయంలో ఆత్మకుద్దిగా అంటాడు. సీమ వచ్చి మెరపకాయ కొరికితే, కళ్ళవెంట నీళ్ళు వస్తాయి. కాని, అప్పుడు కూడా "అల్లాహ్! అక్బర్" అనే మాట అంతరాత్మలో నుంచి, కడుపు తిరుగుకొని పోయినప్పుడు కడుపులో నుంచి వచ్చి నట్లుగా రాదు. అల్లాహ్! అక్బర్ (భగవంతుడే సర్వకర్త సమస్తముడు) అనే మాట నాలుక చివరినుంచి కాకుండా నాభివద్ద నుంచి ఎప్పుడైతే వచ్చిందో, అప్పుడే దాని శోభ, "రావే! ఈశ్వర కావవే వరద!

సంరక్షించు భద్రాత్మకా!" అనే పద్యానికి సాటియైన గజమీంకారము మరొకటి మానవ భాషలో లేదు. అదే గజమొయి. ఎటువంటి గజయోగానికైనా అందని లోతు ఆ పద్యంలో ఉంది. అటువంటి గజమొయి వినిపించినప్పుడే, వైకుంఠం మన వాళ్ళిల్లా విష్ణు పీఠలాగున తయారవుతుంది - చక్రం గిరున తిరుగుతుంది.

ఇక భయం లేదు. కాని, ఒక్కసారిగా చుక్కం తిరిగేటప్పుడు మనం గ్రుక్క తిప్పకోలేక ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతాం. రహస్యలో విప్లవం వచ్చింది. అది ఒక గాలి తుపాను. అది ఒక అగ్నిపర్యత ప్రకోపం. అది ఒక బ్రహ్మాండమైన భూకంపం - అది ప్రపంచ ప్రకంపం. అది చండమాండాన్ని నిప్పులు చెరిగిడి నడిచేసంగి ఎండ. అది ఉరుముల మెరుపుల పిడుగుల దండయాత్ర. అది అఖండ గోదావరి జలప్రళయం. గట్టు తెగిపోయినాయి. బారు చక్రవర్తుల రాజవంశం నిర్వంశం అయింది. చూతూతూ వచ్చింది విప్లవం అన్నారు. *

కాని, అదే అజ్ఞానాంధకారం. మనం అంధకారంలో ఉన్నప్పుడే, అర్థరాత్రివేళ అదికే ప్రత్యక్షమైనట్లుగా, కార్తీకిందకు నీళ్ళు వస్తాయి. కంఠంలోను నీరుకూడా మరీ కొన్ని గంటలలోనే వస్తుంది. అటుతర్వాత కండ్లు విప్పి గండ్లు ఎక్కడో చూస్తాం. కాని, ఏంచేస్తాం? ఆ ప్రవాహాని కొక సమస్యారం చేస్తాం. ఇళ్ళు వాకిళ్ళకు నీళ్ళు వడలుకొని, "నా" అనేది "న" అని గ్రహించి, "నా" అనే దీరం తీయకుండా, తొక మడత బట్టి ఏ చెట్టుకొమ్మలకోచేరి ఆకొమ్మలలో తమ కొమ్మలతో కొమ్మలకోసమా ఎక్కే ఇక్కట్లు గట్టెక్కేవరకు అరచేతిలో ప్రాజాలు బిగబట్టి, రాజమహేంద్రవరం రాజవిధులలోనూ, అంతా భద్రమని భావించిన భద్రాద్రి ప్రాంతంలోనూ, నిన్న మొన్న జలవిలయంలో జనులు తవతవలాడినారా లేదా?

గోదావరి ప్రవాహం అనేది బ్రహ్మాండమైన కత్తి. అది బ్రహ్మాండమైన కత్తి అని గ్రహించినంతమాత్రంచేత ఏమి ప్రయోజనం? - "జేవుడు అంటే ఎక్కడో లేడు. నీలోనే ఉన్నాడు" అని తత్వజ్ఞులూ, తపస్సుపన్నులూ చెవి నీల్లు కట్టుకొని చెప్పారు. "నీకేని నీవు తెలుసుకో" అని భూషించారు ఋషులు. వేదాంబ, నినాదాలు చేశాయి. అయితే మాత్రమేమి? మనకత్తి మనము తెలిసికొనకుండా నిద్రపోతున్నాము. మనము నిద్ర మేల్కొని మనలో ఉన్న కత్తిని మనము తెలిసికొనేక బోయి

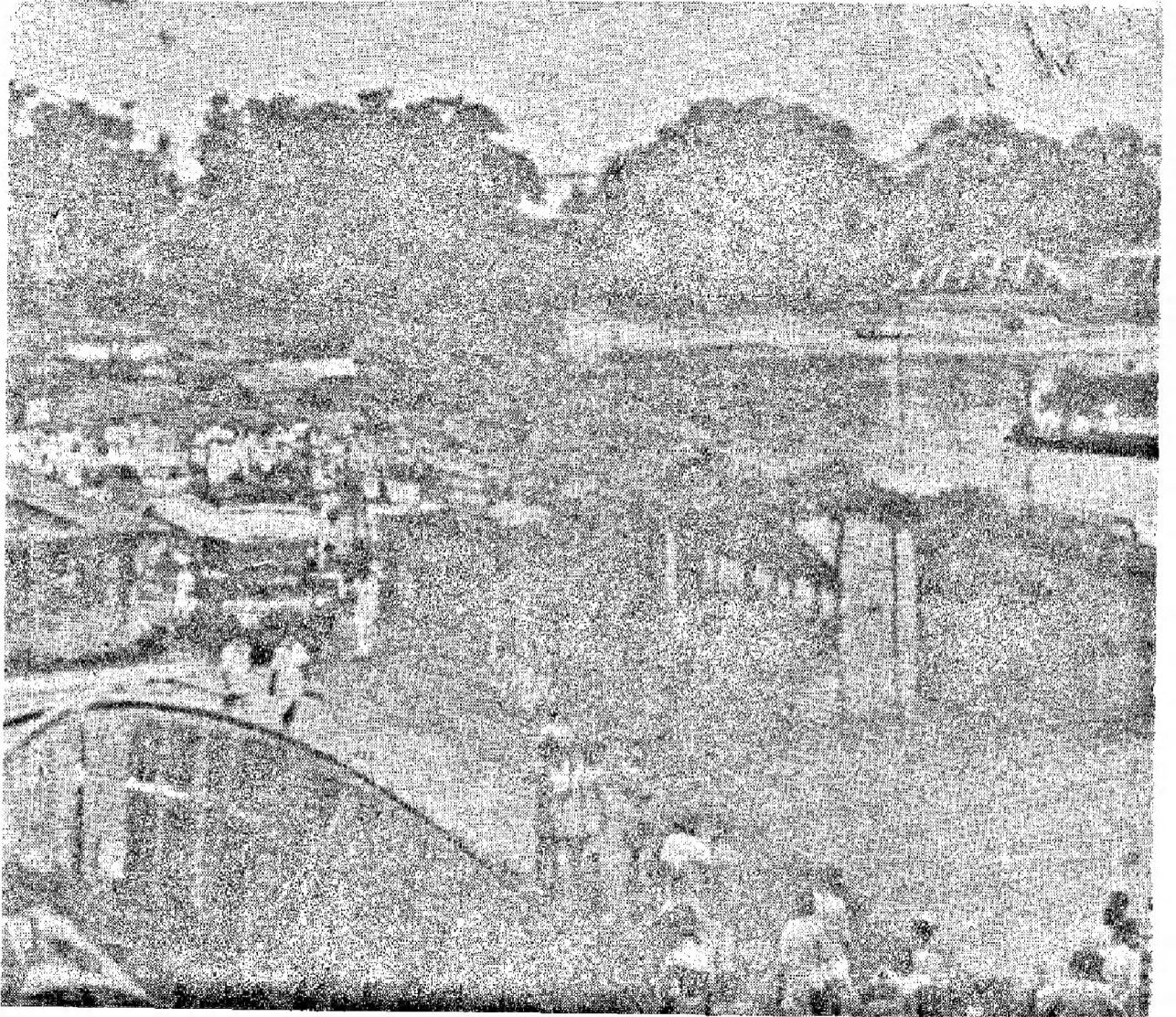
(54-వ పేజీ చూడండి)

గోదావరి తల్లికి నమస్కారం

★

గోదావరితల్లిని కలసిన
(తుమ్మలూరి-రాజమండ్రి)

ఆగస్టు 16 న శ్రీమతి మొక
యంగంగా గడిసిన రాజ
మండ్రి పౌరులు

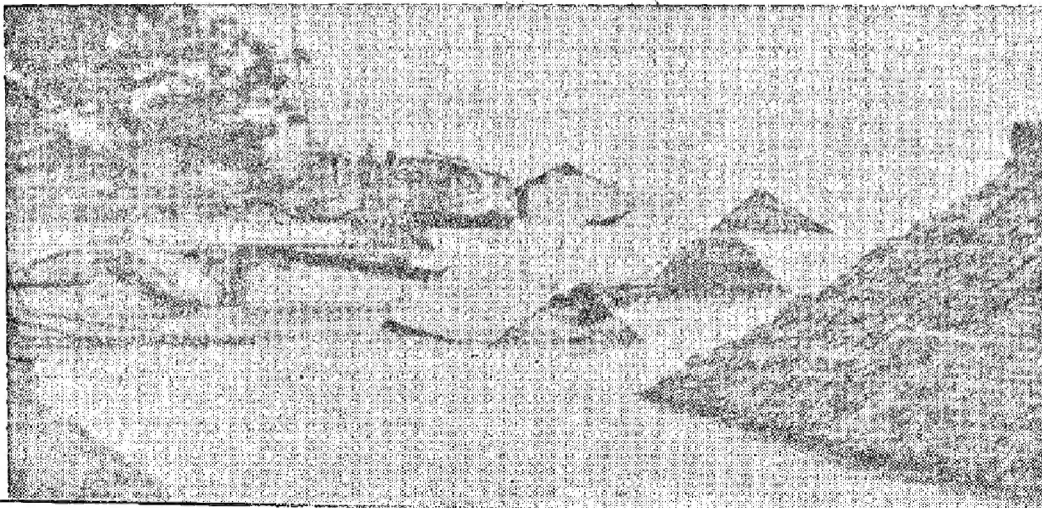

ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు (రాజమండ్రి.)

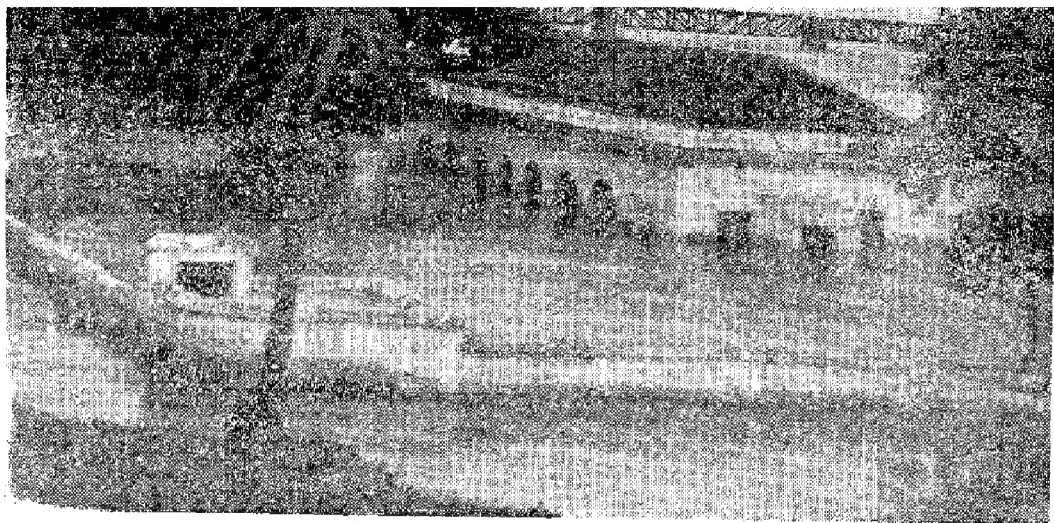

ధనవంతుల మేడలు

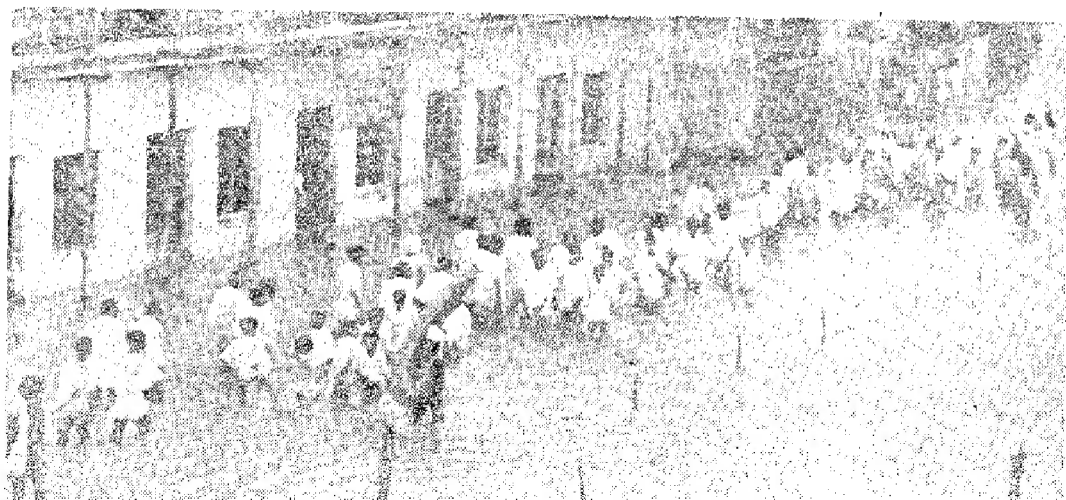
శేడల కొండలు

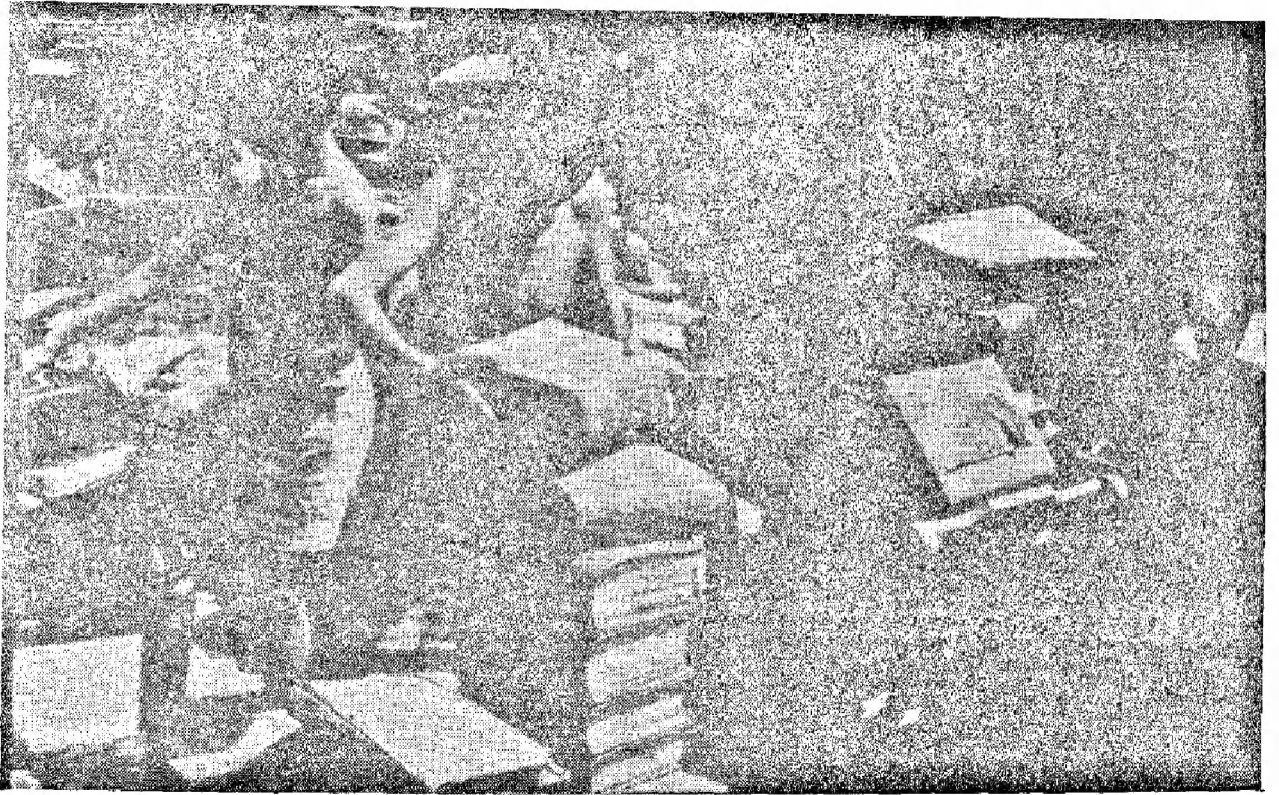
చూగుల జూకా
నీరు! ('రివర్
జేట్' బంగళా -
రాజమండ్రి.)

శ్రీ లక్ష్మీ
మందిరం !

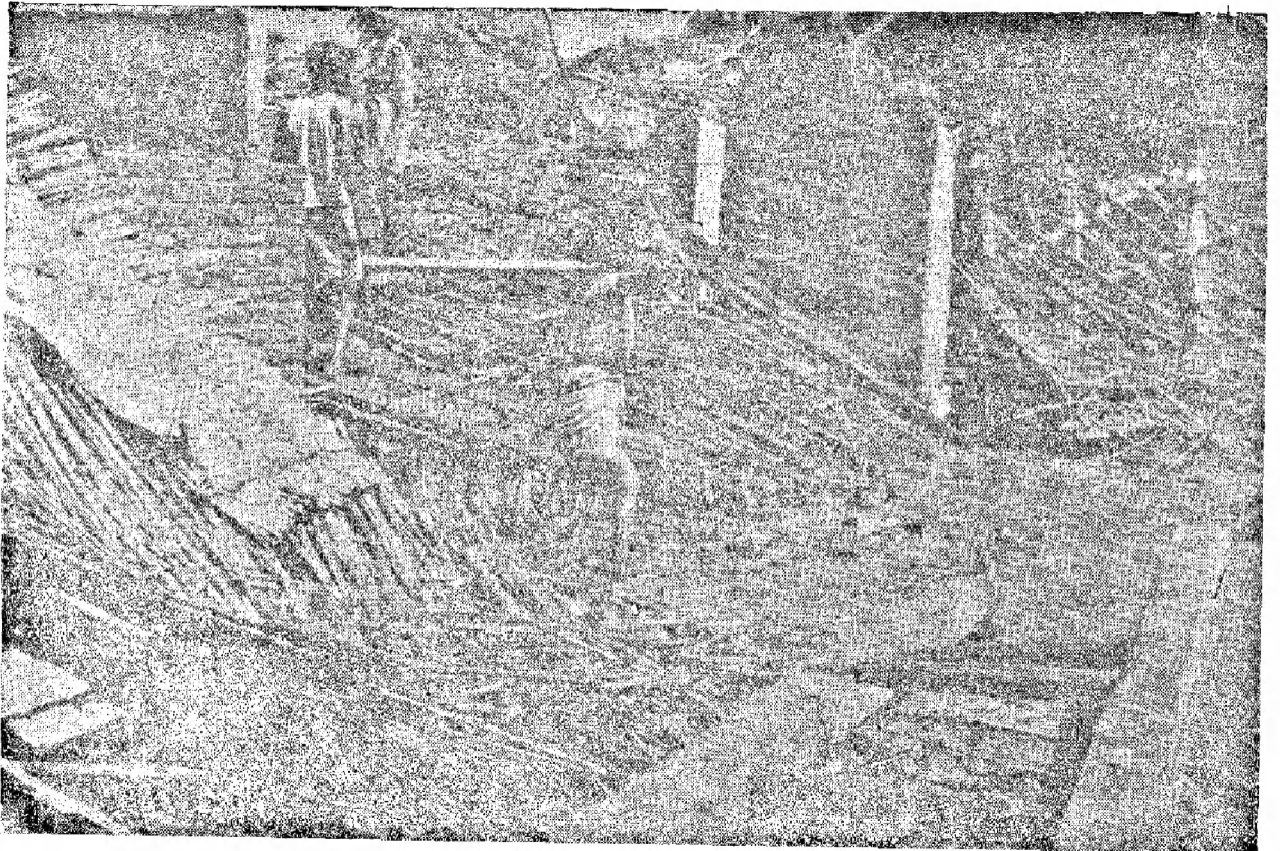
విరాట్ ప్రాముఖ్యం

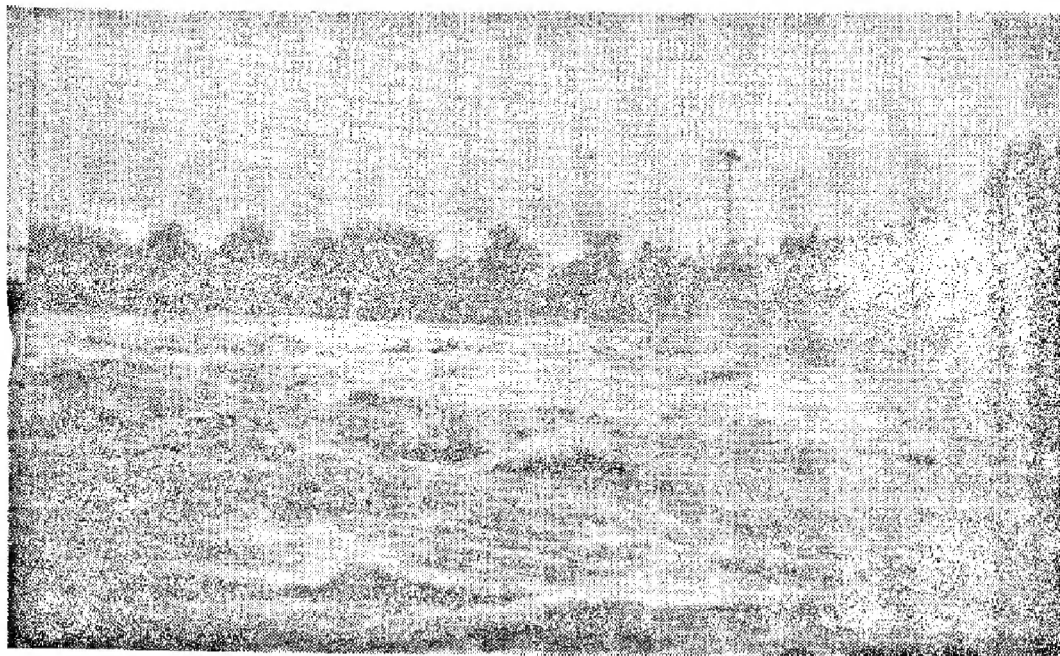
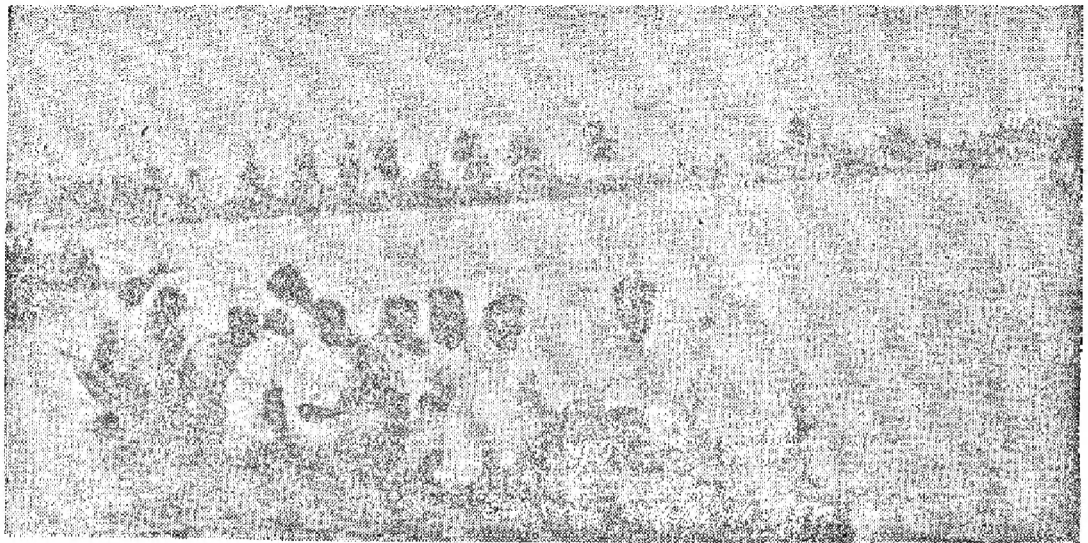

చివికిపోయిన జీవనాధారాలు....

...కూలిపోయిన జననివారాలు.

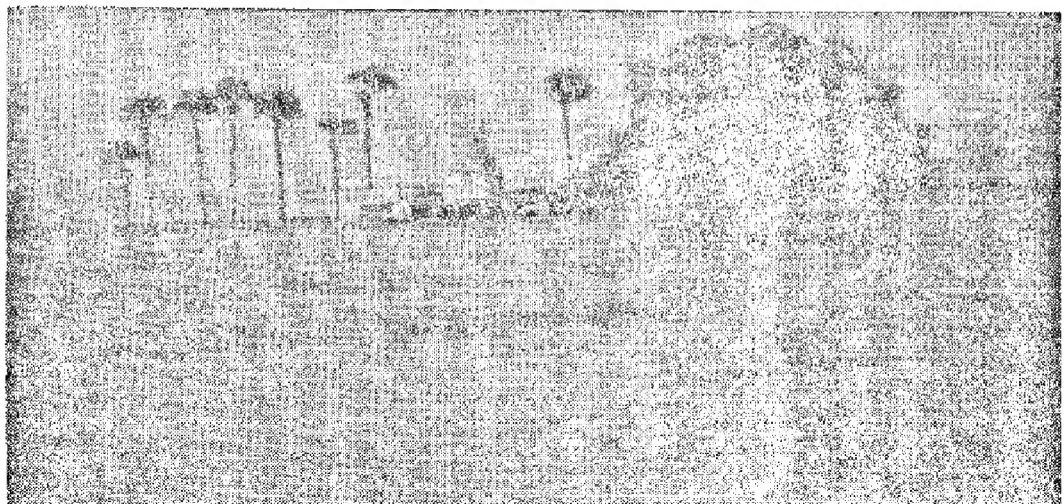

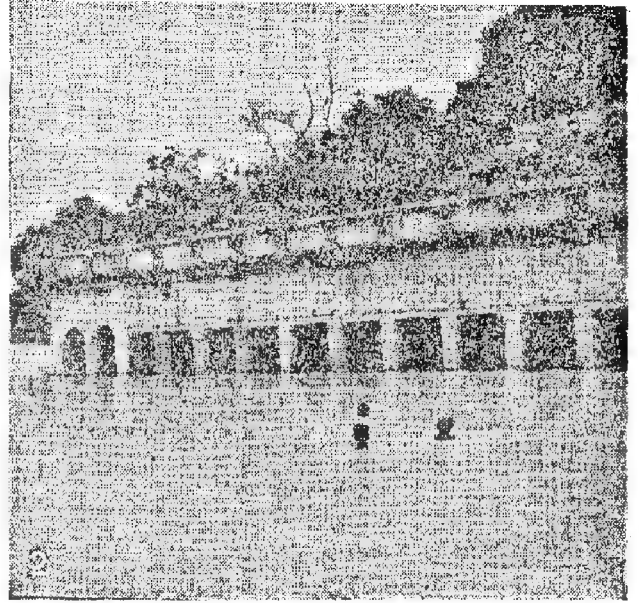
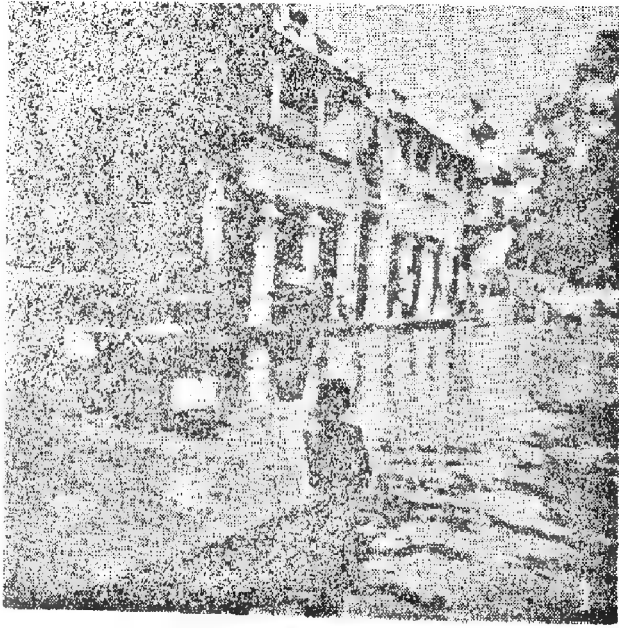
పండుగలపాట
 పడవల్లో
 ప్రయాణం
 (నర్సాపురం -
 పాలకొల్లు)

విజయవరం నదు
 విజృంభించిన
 గోదావరి

జలమయమైన
 శివాలయం
 (రాత్వాడు -
 గోత్రపాదాల
 వద్ద)

1, 2, 3:-రాజుపాదాలను అందుకో నుత్య పీఠంపైన గోదావరి (భద్రాచలం.)

4. బహుభాషాపురంలోని అగ్రహారం దిశ
5. తలంపులు తల్లి పిండులైన కవిశత్రుఘ్న పురం తూర్పు.

అవగాహనమా? అనురాగమా?

ఆహారమానం ఆఖరుకు వచ్చేసే ఘడియ లని అవతలగోదావరి, అరవై అడుగులు వంతెనవద్ద మాసిస్తూ వుంది అసలు, ఆమె, గుడిసె గట్టుకింద ఆక్రమణ్యలంలో వేసికుంది కలగంటామా యేమిట అంత వరద ఒక్కసారిగా కొట్టుకొస్తుందని తెలువారూ చూపాగ్గి మాస్తూమాస్తూ, మఱి చూస్తే, తన మునిగిపోయేటంత మోసం అనుసేమో అని, మంచం కుంచం, బళ్ళు మని తెల్లొడంలో ఒడ్డుకు చేరేసి, గుడిసె దుందు తిన్నె, గుడిసెమీది కప్పు తిన్నగా ఏటసీటికి వదలేసి, ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచింది ఆమె ఆ నిట్టూర్పుతోనే, గాలికి సడవ తిరిగినట్లు, పడమటనుంచి తూర్పుకు తిరిగింది ఎట్టగా బాలభానుడు తూర్పున రాడగలేడు ఊరుదారి ఒకటే వన్నెను బాజ్వాటేలా

“ఈపాద్దు ఏంటిబాబూ!” అని అడిగింది ఓశాస్త్రి ఆలా నదీన్నానానికై నడచి పోతూవుంటే “ఈపాద్దు ఏ ప్రాధ్యయినా, ఆహారమానం ఇలాంటిది మఱి రాదు ఇంత చేటు కొత్త గోదావరి మఱి చూడబోము నీవొక్క మునకేస్తేవా నేనొక్క మంత్రం చెబుతను ఉంటే ఒక కానీ ఇవ్వు, లేకుంటే అదే పోయిరి!” అన్నాడు శాస్త్రిజీ!

శాస్త్రిజీకి వయస్సు నలభైయో పడి అయినా, చమత్కారంగా నూటాడడంలో ముచ్చెయోపడి అనవచ్చు ఈమె వెంటనే అంది “తానాలకేముచ్చె, మానాల మహా వరద” అని “మానేదేంటి వరదొకటి ఈవేళ ఆహారం వెడితే లేవు శ్రావణ మాసం ఆపైని భాద్రపదం విశ్వేశ్వరుడి చవితికి నీవుల్లోతెప్పానాంటేలానాం!” అన్నాడు “అప్పుడు మీది మాది ఒకటే విగానం అన్నిళ్ళది ఒకటే స్నానం వేతే నేనూ శ్చయనక్క అలేదు తివరూ చెయనక్క అలేదు” అంది

గోదావరింకా పోటుమీదుంది చావుగా ఏపుగా ఏతట్టు చూచినా క్రొంగ్రొత్తి రూపుతోవుంది కొండల్లోంచి ఏలా వాలు గొన్నదో, లంకల్లోంచి ఆలా జాటిపోతూ

న్నట్టు తోస్తూవుంది కొండలంటే వేతే కొండలు కానను ఒక్కపాపి కొండల్ని తప్పిస్తే లంకలంటే ఇన్ని లంకలు లేవు ఒకటే రెండు మాడు బొబ్బరలంక, పిచుక లంక, మందూరులంకలయొక్క ఏక వరస లిప్పిస్తే ఆతిట్టు కొవ్వూరే పూగు ఈతట్టు రాణ్యపాండ్రవర మేపూరు మధ్యను పడవ లేదు నావలేదు లేవులేదు దెల్లులేదు గాలితో, గయ్యూళిగంగలా, అఖండ గౌతమి అంబుధి కేసిపరుపుసృత్రోక్కుతూ వుంది

శాస్త్రి ఆ గంగవంకమాస్తూ సమస్త రిస్తూ “గోదావరీమాయా! గంగామాతా!” అంటూ నీటలోకి దిగేగు ఈమె, ఈయిల్లాలు ఈడి ముంతబాడి ముంత సర్దు కుంటూ గట్టుపైనే గోళ్లు గిల్లికొంటూ

“అల్లంతలోపల
ఆహారమానం
ఎల్లిపోతే
తద్దిరాకుండురా?
గోళ్ళకూ గోరింబ
నేపెట్టనా?”

అని ఎల్లికంటూ పూరుకుంది ప్రవాహం ఇంకా పైకెక్కుతూ వున్నటుంది తెట్ట, నురుగు, చితుకు చీమ అన్నీ కూడా నది యొక్క ఉద్గుతాన్నే నూచిస్తూవున్నాయి కారి, ఏమాత్రం తీతను గనబడచడం లేదు

బ్రాహ్మణుడు స్నానం చేసి, తిరుగ వస్తూ అన్నాడు “ఓ అమ్మో! వరద గట్టును దొలిచేస్తూవుంది కిందనుంచి పడిపోగలవు” అని పడుచు అంది “బామయ్యకు మాంపడి పోవాలనే వుంటుంది పొద్దల్లా!” అని “మేమేం వలపన్నే పల్లెవాళ్ళిం గానీకాం” అన్నాడు శాస్త్రిజీ. “కాకపోవడమేటి ఆళ్ళ జంజం మీజంజం ఒకటే” అంది శాస్త్రిజీ ఆమాటలో తన ధాటి కొంత తగ్గించేమనిషి అదొక్కరై అని తెలుసు

కొన్నవాడై, “అమ్మేలే! ఆమంత్రం చెబుతా వినుకో!” కొత్త నీటికి చేపెదురీతోంది” అన్నాడు. “ఏకాడశి” అంది “ఏకా డేంటి? పట్నంలోని మురుగు కాలవ లన్నింటికాడ” అన్నాడు “అయితే ఏరూ ఊరూ ఒక్కాగే వున్నాయి” అంటూ బ్రాహ్మణుని వనకాతే వెళ్ళింది ఆచిత్రరి

దాండ్లి అసలు పాలెం ఆ సంగతైనా అది చెబితేనే చెవికెప్పుతుంది మఱి పాలెం అంటే ‘గొల్లపాలెం’ అనిగాని “జువ్వలపాలెం” అని గాని ఏదీ చెప్పలేదు దానికో యిరవై అయిదే టంటాయి ఇల్లుండడం చేత ఇల్లాలు అని అనుకోవల సిందేకాని వెళ్ళి ఏనాడైందో పెనిమిటిని ఎడిచిపెట్టిన ఎరువుమనిషిలాగే కాపడ్పది అల్లుడే మల్లుడు, మల్లుడే అల్లుడు ఆ ఆడ మనిషికి అధికారిని ఓలాగే చూస్తుంది, అసధికారిని ఓలాగే చూస్తుంది ఆ మృత్యు కాళిని చెట్టుకింద కాఫీ అమ్మే జగ న్మోహినికంటే జవరాతిలా ప్రవరిస్తుంది నన్ను ముటుకోకన్నట్టు కుట్టల చప్పడు చేసుకుంటూ గబగబా నడచిపోయే సినిమా ప్రేక్షకురాలికంటే నవనాగరికంగా నర్తిస్తుంది

“బాపనయ్యా! నిజం నెబుడ్రూ! ఈపాద్దుతో ఆహారమానం సరా?” అని అడిగింది శాస్త్రిజీ ఆ ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండానే ప్రక్కసందులోకి నిచ్చు మించేడు ఆపిల్ల ఒక్కరై నాలుగురోడ్ల కూడలివద్ద నిలుచుండి పోయింది ఊళ్లోనూ అంతా నీరుగానే వుంది గోదావరి ఊటచే కొంత, అప్పటికోవారింనుంచి కురిసే వానల జోరుచే కొంత, అసలు ఋతుపవనం “బద్దలు” కావడంలో వుండే వింత కొంత - ఏలా వుండాలో ఆలా వుంది పట్టుమంతా ఎటొచ్చి పట్నంలో మేలి కున్నాయి రోడ్లున్నాయి ద కు మళ్ళి పడేపోనాయి పందిళ్ళూ పొకటా అంతే!

ఒక్క పురపాలక సంఘంవా రేర్పాటు గా వించిన ఉద్యనవనాల గోడలు, గోడల్లో తిన్నెలుమాత్ర మేల్గాగుండవలసిన

★ అవగాహనా? అనురాగమా? ★

బాలాసున్నాయి - ఉద్యాన వనాలు మాత్రం మాడ సాంపుగా, పచ్చగా పచ్చిక మొలచి కొత్తగా పూలు పూసి నవ్యత నూచిస్తూ వున్నాయి

ఒక్కచోట! కొండతంకడు - ఊళ్లోనా అన్నట్టు - పైకి పెద్దగా నిలువెత్తు పెట్టిగి, వలంగా కొమ్మలసాచి, రొట్టబోసి, చివళ్లను పసుపుపచ్చగా బూసి గాలికాడుతూ వుంది. దానినే సుకుంటా దరిదాపులోనే ఒక గోరింటుబుల్ల ఆకాముల్లా బరిసి వంసుంటే వయ్యారిదన్నట్టు కనిపిస్తూవుంది మఱి నేలమీద మిగతాదంతా పచ్చిక! ఇంకా పాదులు పెట్టలేదు, దొంగవిత్తులన్నీ తొలకరికి ఓయలుబడ్డాయి అన్నట్టుంది ఆ ఆర్ధ్రత ఆ హరిద్రత గోడలు చుట్టూ వుండడంచేత గొడ్డు పడడంలేదు తేకుంటే ఆ ఘడియకెన్ని ఆంబోతులు, ఆ పులు, బతులు, లేకలు ఆ ఉద్యానంలో వుండేవో!

ఇది, ఈ పడుమట్టి, మానిసికాబట్టి తలుపు ముంగుడ్రాసి, అది తాళంచేసి వుండడం కనిపెట్టి, చీర పైకెగట్టి గోడ దూకి లోపలికి దిగింది ఆలోచన అతి సాహసం రెండూ కలిసి ఆమెచేత ఆపరి చేయించాయి చీర, తెల్లనిచీర రయిక నల్లని రయిక, వొళ్లు, కనబడేవోట్లా తప్త కొంచనం తెల్ల సంస్కార మంతగా లేక నిగనిగ తక్కువైనా తలకట్టు చీకటి ముల్లెలా కనిపిస్తూవుంది వెనకనున్న కొండ తంకడు పువ్వు చెట్లూ అంతా ఆమె నిలు చున్నప్పుడు తలమీద ఆనినా ఆమె దాన్ని తొలగించుకోవడం మఱచి, ఎడటనున్న గోరింట పొడమీదకు వొటిగి గోరింటాకు ఊ - కోసేస్తూ వుంది మేక కనుక మేస్తూ వుంటే, ముళ్లు నాలుంథటవిత్పి, ఆకూడి పడటం, ఆ ఎమ్మెలాడి గుప్పిల్లోకి ఈ గోరింటాకు గ్రుచ్చుకోకుండా కూర్చుంటూ పడింది ఆయిల్లాలు ఎగ్గట్టిన చీర దిగజార్చి, ఒడిగా మార్చి, ఆ ఒడినే అంతల్లా ఇంత చేసి, ఇంతల్లా అంతచేసి, అందులోకి ఈ గోరింటాకు చేర్చబొడగింది పైని కొండ తంకడు = బొమ్మక్క నిలుచున్నప్పుడల్లా ఒక్కసారి దాని సెగ నలంకరించి యూగిన లాజేది వంసున్నప్పుడు "వ్వుమల్తుంథ పట్టుకొళ్లు తల్లి!" అన్నట్టు గోరింట ఆహ్వానించేది ఎండ కొంచెం తెల్లబాటి వెచ్చ నెక్కి, పచ్చికమీదను తడివోలేలా పఱచబడివుంది మిగతా లోకంఅంతా తెగతెంపు లేని లేమతో, వామనంతో చికాకుగా వుంది

కాస్త్రీఇంటికివెళ్లి జంజెంమీద జంజెంలా ఒక తెల్లని అంచులకండువా తీర్చి దిద్దుకు వేసుకు, మాయాప్రవరుడా అన్నట్టు తానై ఆ యుద్యానవన ప్రాంతాన్ని సేద సూ "అమ్మో! బండలదొడ్డిలో పడగలపు అన్నాడు అమ్మి అటు తిరిగి చూస్తూ "నేనేం పశువునా?" అంది "పశువువు కాకుంటే పామరాంగనవు" అన్నాడు

అడంబలో గోదావరి గట్టంకి చూచాడు. ప్రజ కోలాహలంగా నిలబడివున్నారు. గట్టు - మఱి అంగుళం నీరొస్తే తెగిపోతం దనే ఆదుర్దాలోవున్నారు ఎవళ్ల సామాను చాళ్లు నెత్తిపెట్టుకుంటూ, "ఒత్తిగిలండి ఒత్తి గిలండి, ఇక్కడేం వింతమాచేరు గండి పడిందా మీరు మేము నీరు అంతా ఏకమే! మీసామాను మీ సంతారం మామకోండి!" అని హెచ్చరిస్తూ వున్నారు.

"అమ్మో! మీగట్టు ఊలగోడుతూ వున్నట్టుంది వింటున్నావా?" అన్నాడు బ్రాహ్మణుడు. "ఎంతి నిల్వడవుంటుంది?" అంది గోడెక్కి దారికురుకుతూ - బ్రాహ్మణుడు "నీవు కోసిన గోరింటాకు ముద్దగా నూరి మెత్తితే సరిపోద్ది" అన్నాడు ఎటకారంగా కాని ఆస్త్రీకి ఆ ఆపత్సమయ ములో పై ఎటకారపు మాటే నిజంగా తోచి, పరుగు పరుగున ప్రజను తప్పకో మంటూ, తన సన్నికలు తన రాయిసీట తేలకుండా వుండిపోవడం, స్థావరత్వానికి చిహ్నంగా చేకొని, అందుమీద తాను తెచ్చిన గోరింటాకు పచ్చిది పడేసింది, "తల్లి! తానే నూరుకొంటుంది!" అంటూ, నిరాశ చూపులు చూచింది

గోదావరి కెరటం దానంతటదే పాత్రాన్ని ముందుకు కదిపింది ముద్దగా ఆకు నూరింది

ఈ అంగనామణి ఆహారంగా = అయిన గోరింటాకు ముద్ద ముద్దా ఊలగోట్టై రంధ్రం లోకి చొప్పించి

"అమృత మాసంబు ఆఖరువు కాకుండ గోదారి తల్లి! గోరింట పట్టిస్తే!" అంటూ పాడింది

బ్రాహ్మణుడా వెనకాలే నిలుచుండి "నీ గోళ్ళు చూచుకో" అన్నాడు ఆమె చెల్లివేళ్లు గోరింట ముద్ద మెత్తడంవల్లా, కాలివేళ్లు మెత్తినచోట దిగబడ్డంవల్ల ఎల్లగా పండివున్నాయి

"అమృత మాసంబు - ఆఖరువు కాకుండ

అదిహడ సమకూరే! మదిరాక్షి! నీకిపుడు "

అన్నాడు బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుడు. "అది" అంటే "అవగాహనా? అనురాగమా?" అని ఎండతో వ్యాఖ్యానించేరు గాని నిజంగా బ్రాహ్మణునకు = అమృతం తుదకు ముట్టింది ఒక డబ్బు అవిలే బాకా నికి తట్టింది పెద్ద ఎత్తునిమట్టు! నూర్యుడు నిప్పికేకంలే ఎడ్డిగా కుంకిపోతూ ప్రవాహంమీద పరిధ విల్లజేసేడు. ★

హ కల్ బెరీ పిన్

. వెల రూ. 2-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1

కే స రి ర త్ని త్ర య ము తోద్ర

గర్భాశయ రోగ నివారిణి

ప్రీ వ్యాధులన్నింటికి, హిష్టిరియా, కిక్ల నావ్లు, విద్యరేకపోవడం, అక్షిణం, మల నిర్దళం, దగ్గు, ఉబ్బనం, తలనొప్పి, నడునొప్పి మున్నగువాటికి శీరామరక్ష

అ మృ త

రక్తాన్ని సరిశుభ్ర పరచగల

ది వ్యా ప థం

పాండవ్యాది, అక్షిరి మలవిద్యం బ్రియన్ పాగ్. అశక్తత, జ్ఞాపకశక్తి విహీనత, మందబుద్ధి, దర్బరోగాలను ఇట్టి పుదురుస్తుంది

ఆ ర్క

జ్వర రోగ నివారిణి

ఇన్ ఫ్లుయెంజా, టైఫాయిడ్, మలేరియా మున్నగు అన్మిరకమల జ్వరములకు దివ్యషడం స్ప్రిన్ లివర్ వ్యాధులకు కూడా శీరామరక్ష

కేటలాగు కొరకు వ్రాయండి

కే స రి కు టీ రం

లి మి టె డ్

రాయ పేట మద్రాసు-14

ఒరిస్సా, నైజాము, ఆంధ్ర.

తమిళ జిల్లాల్లోని ఎలెంట్లు

శ్రీ సీతారామ జనరల్ ట్రోయర్,

విరంపురం, సికింద్రాబాద్ విజవాడ మధుర

13

తాహతును గుర్తించి గౌరవించగలిగిన ఆ వీరాన్వేషకులను రహస్యంగా తన మనస్సు లో నుతించింది. తాహతుకు మించిన తమ సంపదను తమ సంబంధంకోరి వచ్చిన వరాయి మనుష్యుల కళ్ళకు కట్టెబట్టుగా, తిరిగి మరపు రానట్లుగా మనసుపై ముద్ర వేయటం విధిగా ఎంచి, పసిడి వస్తుసముదాయానికి చెరవడిలించి తన శరీరాన్నలం కరింప జేసింది. వజ్రపుపాడివేసిన దుద్దులు, వడ్డాణం, 8 పేటల చంద్రహారం, కాసుల పేరు వీటి ఉద్దామ సంపదలో పనుపుతాడు పతాలేకుండా మరుగున పడిపోయింది.

సరోజినిని పిలిచి సింగారిండుకోమన్నది. ఆ అమ్మాయి తలనొప్పితో తలకు పట్టిలు వేసుకుంటున్నది. ఇంతలో ఈ అవాంతరం వచ్చింది. 'ఒక్క అరగంటనే పేలే. పోనీ వస్తువులన్నీ పెట్టుకుని, పట్టుచీర కట్టుకుని పడుకో. అనుజ్ఞప్రకారం తన పెళ్లివాడు తలితండ్రు లిచ్చిన వస్తు సమూహాన్ని ఒంటిపొదికి చేర్చింది. బసారను పట్టుచీర కట్టుకుని, తలకాయకు పట్టివేసుకుని హాలు ప్రక్క గదిలో పడుకున్నది. రాముడికి ముఖమల్లాగు, సిల్కు చొక్కా.

ఇల్లు, యింట్లో వున్న మనుష్యులు తృప్తికాలంలో సంపత్నమాహితులైనారు.

నారసింహ తేహ్యము

అంగారు చేర్చబడినది. మేవా మునిక్కాక, నిస్సత్తుక, శుక్ల వద్దమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 కు|| డబ్బి కు. 8-4-0 పోస్టేజీ 15 ఆ. డి. సి. పి. డి.కం.పెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిదేపి-పెల్లూరు జిల్లా.

ఒక గంటలో యావ్వనము కామస్తంభన

దాతువుషి, సంసారమును విడుదలై సాధి, తిదిది విరాళవేందిన వృద్ధులయందు శక్తి ఉత్పాదము నిచ్చును. డ. 2-8-0.

మదనమంజరి ఫార్మసీ

184, రైనాబాద్ రోడ్డు, మద్రాసు.

విజవాడ, శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్స్, పాల్వంచ, రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాస్ డి.కో. మెయిన్ రోడ్డు నెల్లూరు:- ఆర్.ఎస్. ఫార్మసీ-గ్రాంట్ రోడ్డు ఇతర కేంద్రాల్లో ఏజెంట్లు కావాలి

యజమానిమాత్రం 'మీరుగూడ చక్కని సిల్కు ధోవతి కట్టుకోండి' అన్న సతీమణి సలహాను పరిగత హృదయంలో, వైరాగ్య తత్వంతో త్రోసిపుచ్చాడు. తన జీవితకాలపు ఆకాశహితయత్నాల ఫలితమీ కుండన రూపంలో ఒక్కసారిగా సాక్షాత్కరించే సరికి, సంతృప్తి తరంగాలు హృదయ సరోవరంలో లేచి సార్వకృభావనా మేధుర స్వాంతుడైనాడు.

'పెద్దకోడుకాఫీసునుండి రాగానే తల్లి పెళ్లివారి సంగతి చెప్పింది. మంచిదుస్తులు ధరించి సమాలోచనల్లో పాల్గొనమన్నది. ఆ సలహాను సక్రోధంగా త్రోసిపుచ్చాడా కనుక మర్రాదు.

'పెడసరపు బుద్ధి ఆనవాయితేగా - తండ్రికితక్కోడుకే' అనుకుని సమాధాన పరచుకున్నది.

వియ్యాలవారొచ్చారు. ఆడవాళ్ళు లోపలికివెళ్ళి యిక్ష్వా, ఒళ్ళూ అంతా పరిశీలించారు. ఆవిడ 8 పేటల గొలుసును ప్రశంసించారు. రవ్వల దుద్దులను మెచ్చుకున్నారు. రెండవ సంతానానికి తయారుగా వున్న కోడలి కడుపును దీవిస్తూ అత్తగారి సొమునస్యాన్ని సస్యానించారు. కాఫీ ఫలహారాలు సేవించారు.

మగవారికి కాంతమ్మ భర్త మర్యాదగా చెప్పాడు 'పిల్లవాడు పెళ్ళి వద్దంటున్నాడని.

'మీ ఆజ్ఞని మీపిల్లలు మీరరని లోక ప్రతీతి'. ఈ అపరిచితుల నిష్కళంక స్తుతి తీయగా ఆయన నాడుల్లో తిరిగింది.

'మీకు లాంఛనాల్లోనూ, కట్టు కానుకల్లోనూ ఏమీ లోటురానివ్వం'

'అత్తే, పిల్లవాడిని చూడరూ. వాడెక్కడికో వెళ్ళినట్లున్నాడు.'

'వాడిని చూచేదేమందయ్యా' అన్నాడు పరమహితుడు ముత్యాల మాటల పురుషోత్తం.

వాళ్ళు వెళ్ళిన తరువాత. ఆయనన్నాడు ఆమెతో.

'వాడికింకా 18 నిండలేదు. అప్పుడే పెళ్ళిమిటి.'

'ఇప్పుడు కాక యింకెప్పుడు. మరీ విచిత్రం — పెళ్ళిమాతురు పెళ్ళికోడుకు ముచ్చటగా వుంటారు. ఈరోజులో పెళ్ళిళ్ళు చూస్తే నా కసవాయిం. ఎద్దులలే పల్లకివాళ్ళు మొయ్యలేక.' ఆమెను రెచ్చగొట్ట గలిగినందు కాయన సంతోషించాడు.

చెడుగుడాడుకుని కాబోయే పెళ్ళి

కోడుకు సత్యం యింటికి వచ్చేసరికి రాత్రి ఎనిమిది గంటలయింది. ఈలోగా పెళ్ళి వారు వెళ్ళిపోయారు. ఆరోజు సత్యం ఎదురుమాస్తున్న చివాట్లు తగలేదు. తల్లి సంతోషంగా అన్నం పెట్టింది. యిల్లంతా కళకళలాడింది. వదిలమాత్రం, గర్భభారం అప్పుడప్పుడు కలిగించే ఈ దురంతమైన శిశోభారానికి వీగిపోయి సామాన్లగదిలో పడుకుని వున్నది.

21 విండ్ల సుందరం తన రెండేండ్ల కుర్రాణ్ణి పొట్టమీద పెట్టుకుని ముఖనిద్ర పోయాడు.

మరునాటి ప్రాధుటిక్కూడ సరోజిని తల నొప్పి తగలేదు. రాత్రి భర్తవచ్చేసరికి నిద్రపోతూవుండటంవల్ల ఆయనకేం కోపం వచ్చిందోనని భయపడుతూ లేచింది. ఆమె లేచేటప్పటికే సుందరానికి మెలకువ వచ్చింది. కాని పక్కమీద పడుకుని సిగరెట్టు దమ్ము పీలుస్తున్నాడు. సరోజిని ముఖం కడుక్కోటానికి నీళ్ళిచ్చింది. దంత భావనానికి లేచి వెళ్ళాడు. రాముడప్పుడే నిద్రలేచి ఎవరూ తనని ఆహ్వానించి, బుజ్జగించేవారు లేనందున నోరంతా విప్పి, శక్తివంతా సమకూర్చుకుని, మంచంమీద కూర్చుని సావకాశం గా రాగాలాపన చేయడం మొదలెట్టాడు. తల్లికి వినపడ్డవో, వినపడి, వాడింతట వాడే వూరుకుంటాడులే అనుకున్నదో, వచ్చి సమదాయం చటం మాత్రం చేయలేదు.

తాతగారొచ్చి బుజ్జగించి ఓదార్చారు. వాడి ధర్మమా అని మానేశాడు ఏడుపు. పనిచేసే మంగి మంచాన్నలాగే వుంచి కల్లాపిజిల్లి వెళ్ళిపోయింది. కాంతమ్మగారికి పెద్ద అనుమానంవేసింది. భయం పెనగొన్నది. 'శుక్రవారపుట్ట యింతప్రాదేక్షేవరకు పాచి పక్కలేమిటి' అని పక్క ఎత్తేసి మంచం ప్రక్కగాపెట్టింది.

ముఖం కడుక్కున్న సుందరం మాటలన్నీ వింటూ కాఫీకి తయారుగా కూర్చున్నాడు.

'వస్తున్నా, నాయనా, కాఫీ కాని యిస్తా'నని లోపలికి పోతూంటే వూరుకున్నరాముడు, తిరిగి ఎందుకో ఏడుపులంకించుకున్నాడు. 'ఏమిటిరా నాన్నా ప్రాధున్నే ఎందుకురా, కాఫీకాయద్దా ఎన్నిటికని వచ్చేది. అంటూ విసుగ్గా చంక నేసుకుని వెడుతూంటే సుందరం మనస్సులో తల్లిపేమ, భార్యమీద జ్వాలలు రగిల్చింది.

రాముడు నాయనమ్మ ఓదార్పుకు సంతసించక, వాడి ఏడుపును వదలేదు. 'చీకాకుగా సుందరం లోపలికి వెళ్ళిన రెండునిము

పాటకు పెద్దగా కేకలు వినిపించినాయి. సుందరం తన అధికారాల్లో కొన్నిటిని తన భార్యమీద ప్రయోగిస్తున్నాడు. ఆమె చెంపలు వాచిపోతున్నాయి.

‘కడుపుతో వున్నదాన్ని కాలితో తన్ను కొడురా’ అంటోంది తల్లి. ఎవరిని కోప్పడాలో తెలియక తండ్రి పూరుకున్నాడు.

‘తన చేతుల్లో సత్తువతగ్గి ఒక సిగరెట్టు కాల్యా లనిపించేదాకా కొట్టాడుసుందరం’

‘ఏమిటా అలా కొట్టుకోటం, గొడ్డును బాదినట్లు’ తల్లి మాటలు పాటించా లనిపించకపోగా, యిన్నేళ్లుగా అణగిన వేదన తిన్నుకొచ్చింది.

‘నా యిష్టం. పెళ్ళిచేసి బాధ్యత వదిలిం చుకున్నావుగా యింక నీకు సంబంధంలేదు దీంట్లో’ అని సరోజినిని నూతితాపులు నాలుగు తన్ని వెళ్ళిపోయాడు.

‘పెళ్ళి చేసుకుంటే నీకే గాని నాకేం బరి గింది’ అని న్యూనపడి వెళ్ళిపోయింది తల్లి.

ఆ వేళ ఆఫీసునుండి బయటపడేటప్పటికి అలస్యమయింది. సెగలు రగిలిన మనస్సును శిమింపజేయటానికి దూమపానం చేస్తూ, దిశ లేకుండా నడుస్తూంటే, పొక్కుదగ్గర తట స్థపడ్డాడు చిన్ననాటి స్నేహితుడు, సహ ధ్యాయి సుదర్శనం. ఐశ్వర్యం ముందుకు త్రోయనీ, అభిలాష అడుగు వేయించనీ అద్భుతం మంచి త్రోవ చూపనీ, ఎలాగయి తేనేం, సుదర్శనం చదువులో పైకొచ్చాడు. ఇంజనీరింగు చదువుతున్నాడు. పెళ్ళి కాలేదు. దానివల్ల ఆ జీవితంలో సుందరానికున్న అనుభవం లేదు. కాని అనుభవాన్ని మించిన ఆసక్తి వుండి ప్రణయ జీవితంలో. అందుకనే అతడి అనుభవం బ్రహ్మచారులకు సహజమైన స్వప్న సుందరీ సాంగత్య విలాసమే.

‘పెళ్ళవుడురా—’ అడిగాడు మాటల సందర్భంలో సుందరం.

‘నీవు చేసుకున్నావు చాలదూ. అంతా నాటిలో అయి మంచి పుద్యోగం వచ్చిన తరువాత.....’

‘ఒక రంభనో, కుచేరుడి కూతుర్నో వరించి ప్రణయవిహారం చేస్తూ సంటావ్.’ సుదర్శనం సిగ్గుతో విరగబడి నవ్వుతూ వీపు మీద చరిచాడు.

‘నీవు తప్పు చేశావురా—’ పెళ్ళి చేసుకోకుండా, ఉద్యోగంచేసి డబ్బు సంపాదించి తిరిగి చదువుకోవలసింది.....’ సుదర్శనం తేలికగా విడిమిర్చిన సుందరం చదువు సమస్య, ఒకప్పుడు సుందరానికి ఎంతో బాధ కలిగించింది. అందుకనే యిప్పుడు ఆశలున్న మెడదాలో అగ్ని పర్యతాన్ని సృష్టించింది. తండ్రి యస్. యస్. యల్. సి. కి పైన చెప్పించలే నన్నాడు. కాని

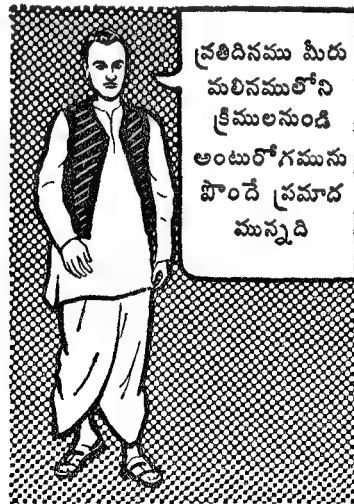
తనను సామాన్య సహజ సాంసారిక జీవితానికి తయారుజేయటానికి వలసిన ప్రథమ వస్తువైన భార్యను సమకూర్చాడు. ఆ బంధం నిర్బంధమై, సేద్య చేస్తున్న పుద్యోగంలో అతని నిరీక్షించింది.

గతజీవితంలో జరిగిన తప్పను సరిదిద్దుకోటానికి సమయం దాటింది. కాని మనసు మాత్రం పరిస్థితితో రాజీపడలేదు. సుదర్శనం లాంటి స్నేహితులు తటస్థించి

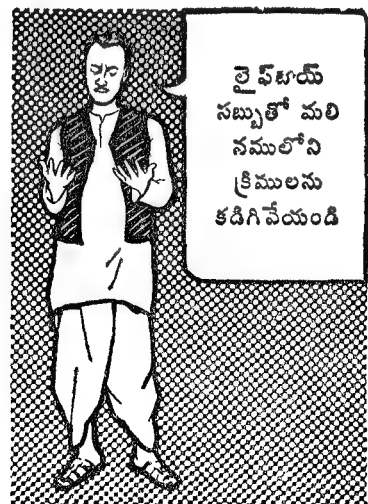
సవ్వడు, స్రుక్కిన మనస్సు సుడిగాలిలా పైకి లేస్తుంది.

ఆరోజు అన్నం ముందు అతడేమీ మాట్లాడలేదు. అమ్మ తనకూ నాన్నకూ వడ్డిస్తున్నది.

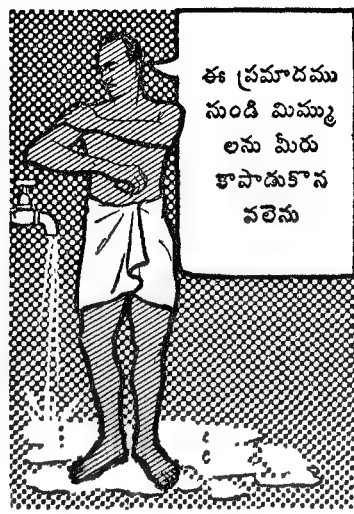
‘నీకోసం వచ్చి వెళ్ళాడురా. సుదర్శనం’ అన్నది అమ్మ. జవాబు చెప్పలేదు. నోరు విప్పితే ఎక్కడ అగ్ని పర్యతం బద్దలవుతుందోనని భయపడ్డాడు.

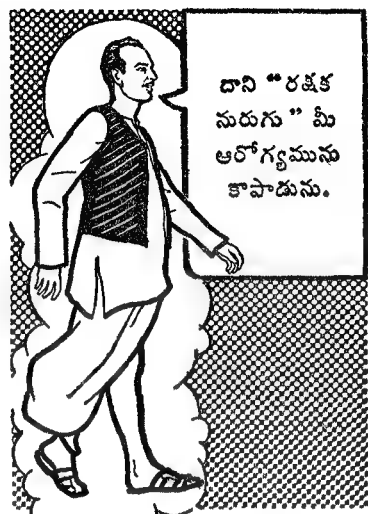
వ్రతదినము మీరు మలినములోని క్రిములనుండి అంటురోగమును పొందే ప్రమాదమున్నది

లైఫ్ బూయ్ సబ్బుతో మలినములోని క్రిములను కడిగివేయండి

ఈ ప్రమాదము నుండి మిమ్ములను మీరు కాపాడుకొనవలెను

దాని “రక్షక సురుగు” మీ ఆరోగ్యమును కాపాడును.

లైఫ్ బూయ్ సబ్బు

వ్రతదిన మలినములోని క్రిములనుండి మిమ్ములను రక్షించును

★ సత్యం పెళ్ళి ★

‘ఇంజనీరింగు చదువుతున్నాడు కదూ -
నుంచి వుద్యోగ మవుతుందిట జవాబ్దా
వాళ్ళా వుంటారు చూడాలి వుద్యోగం -
అతల్లి తన సౌభాగ్యానికి చింతిస్తున్నదో,
వాళ్ళ అదృష్టాన్ని మెచ్చుకుంటున్నదో -
చండిన మనస్సుతో తండ్రి చిరునవ్వు
నవ్వాడు పొంగుతున్న వుద్యోగం
పుత్రుడు ఫీల్డర్లం చేశాడు

గుండరం మనస్సులో ఈ స్వనభావం
మెదుల్తూనే వున్నది
రెండురోజుల తరువాత తల్లి సత్యం
పెళ్ళిమాట తిరిగి హెచ్చరించింది
‘ఏరా మీనాన్న నీవు పెళ్ళి పిల్లను
చూచిరాకూడదూ—

‘ఈసారి నాదగ్గర ఈమా పెళ్ళావంటే
పూరుకొను చేసుకున్నవాళ్ళు అనుభవిస్తు
న్నార చాలదూ— ఒకటే పెళ్ళి పెళ్ళి అని
గోలపెట్టకపోతే—

‘ఏం నాయనా పెళ్ళి చేసుకోమంటున్నా
గాని పురిచెట్టుకోమంటంటేదుగా’
‘పురిచెట్టి యింకా పెట్టుకోమనటం
చేసికి’

‘చక్కగా ఎల్లలు, మచ్చలుగా కాపురం
నీకేం - ఆయ్యా యింకా పూజించే భర్త
వవులే నిలవనేలేవు—

‘చార్జ్—’ అని విసురుగా లేచిపోయాడు

గర్భనిరోధిని

స్త్రీలకు యిటు మీదట గర్భం రాకుండా
లోపల్లి వాడుటకు అతి సమృద్ధిగా
48 సం॥ ప్రఖ్యాతికల మందు బూఫో
రోజులలో మందు నాడవలెను 1 సీసా
రు 10/ వి ఎ 14-0

కొనలసనవాగ 1/4 ముందుగా పంపేది
డా॥ రత్నం సన్ను మెడికల్ హాల్,
మలకపేటబిల్డింగ్స్, గ్రానాబాదు డిక్ ౬

కేశవముల సౌందర్యాభివృద్ధికి
కాఫీర్-కుసుమ
ఇచ్చేసిన మానెలో నానబెట్టుడు
సుగంధ చర్మరక్షణ యిలాను
సౌందర్య కెస్
దుర్గం గడ్డలు కొట్టు ముడిమలకు
ప్రేమలీలా
అందమైన మైసూర్ ఉడువత్తులు
యునైటెడ్ కస్టమర్స్ - మైసూర్ - 1.
జా.వి.వి.వి.వి.వి.

ఆవిడ మాత్రం ఈ చిన్న తుఫానుకు
బెడదలేదు మనస్సు డి ప్రభావంలో
సమృద్ధి ముంచింది కొర్రాన్ని భర్తద్వారా
సాధింపజేసింది ఆయన పెళ్ళి ఎల్లను
చూసవచ్చాడు

పెళ్ళికోడుకు సత్యానికి సమస్తలేవు
లింటున్నాడు చదువుకుంటున్నాడు -
తిరుగుతున్నాడు అతని వివాహం అన్నకు
సమస్త అయింది తనకు జీవితంలో అను
క్షణం కలుగుతున్న అపజయాల తమ్ముడికి
కలగకూడదని ఆపేదన కాని అనుభవంగల
తల్లిదండ్రులు విచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని
ఆపే ఆశీసునుండి బయటపడి మనకు
తలచిన తలపు కాళ్ళు తీసిన త్రోవగా
పెగురుతున్నాడు పెద్దబజారులో జనం
ఆసులోగొట్టాల్లా తిరుగుతున్నారని ఎవరికి
నిజంగా ఎంతో పనుందో ఎవరికి తెలియదు

ఆడవాళ్ళు అందంగా సంచరిస్తున్నారు
గుండరం నడుస్తూ వాళ్ళ సవలక్షిస్తు
న్నాడు

తలనిండా పూలు తురిమి, ధవళదుకులం
ధరించి, ఎఱుక జూజులో బిగుతుగా దాచు
కున్నావ్—మధురభామినీ, నీ మాంగల్య
మేది - చెలరాలివా నీవు, మగనాలివా

సగమలిన జడలో, సుకుమార సుమం
పావడా లేసు తెలుస్తూ సన్నని నాయిలో
వలువ వత్తు పంపల్లి వల్లించాలనా
అనాచ్ఛాదితింగా వదిలేశావ్ - కంచు
కొన్ని గవాక్షంలా కలిరించావ్—

పండివర్తం, పల్లట ముఖం, చిన్నముడి
మంచిపూలు - నీ దవడలు చప్పడివైనా
సంసారస్త్రీ నీవు సౌందర్యవతివి—

ముచ్చట ముడి కో కనకాంబరాలు
మెంట్లో ఒంటిపేట మాంగల్యం, అగ
సౌఖ్యం, అతికినట్లు చీర అందమైన
రెవికే నుదుట కుంకుమబొట్టు, నోట
చక్కటి నవ్వుతో ప్రసన్న ముఖ నీవు నీ
భర్తకు జోలలు పొడతావా, జావలీలు నీకు
రావేమా—

గడిమాట గుచ్చెతా, అతుకుల్లో చిరుగు
తోంది రెవికే, ఆగబల్లేదు అవయవాల
గాంగు, కొప్పులో పూలు కులికిపోతు
న్నాయ్, నీ గారపళ్ళలో కవితులున్నాయా -
నీ వవరి కాంతివో రతినాధుడే వాడు

నగల భారంతో నలిగిపోతున్నావ్ - నీల
వేణీ, నడుము తప్పించితే నీవు క్షృంగార
నాయికవు కొంతంత కుచములు, బర్రవైన
ఎఱుదులూ నల్లరిదాని వేగానిలా వణ్యవతివి
సన్నటిదానివేగాని చిన్నారీ, ఎము

కలు తెలిసినా నీదొక విచిత్రాకర్తణ నానీ
కకు తగలు రెండు తేనెర్లు నీ ఉడుపుల
మడుపుల్లో వుంది నిగ్గులుచేరిన సౌందర్యం;
చంచలేక్షణా, నీ పులకు నోచుకున్న
ధన్య డెవ్వడో—

ఈ తరుణవసంతో సౌందర్యమే వాతా
వరణం

అతిథిమాపులు దూరంగా చెట్టుకుకట్టి
వున్న ఎనిమా పోస్టర్ మీద ప్రసరించి
నయి అందులోని అప్పరస అతడివైపే
చూస న్నది కళ్ళుదించి ముందుకుసాగాడు
ఆ అప్పరస అతడినే ఆపగోకిస్తున్నది

అతిథిలా గ పోతున్నాడు ఆలోచనలర్థ
భాగంలో కె గి పోతున్నయి అదుపు
లేకుండా, అంతింలేకుండా, లేస్తూ, అగి
పోతూ, గనవాడి బొమ్మల్లా పిచ్చివాడి
గీతగా, మనస్సు మూలమూలూ నిండి
పోతున్నయి చూసన దృశ్యం చెడురుగా
మనస్సుకు తాతున్నది పరిచిత ప్రజ్ఞ
కాలు కొబ్బటి పాదాలు నిర్భయంగా వెళ్లి
పోతున్నయి

గడిచిన జీవితంలో కల్పమ మేముండి
మురుగువాసన ముక్కుల కెగడటింది పరి
కించి చూస్తే, మురుగు గుంట ప్రక్కన
గాయగులైటు కాంతిలో పెళ్లి జరుగు
తున్నది

విధి లెట్టుక్రింద వివాహంలో ఏమాత్రం
విచారంలేదు వరడు వధువును పుష్పమాలా
లం కృతనుచేశాడు ఆ మె ప్రీడా
ప్రమోదాలతో అతని నలంక రించింది
సీసా కేకు పెట్టామీద సర్వీపుల్ల పెట్టి,
భూసభాంతరాళాల్లో ఈవార్త వినపడే
టట్టుగా మ్రోగించాడో కాపీనధారి
అందరూ సంతోషంతో గంతు లేన
న్నార చెవులు చిల్లులు పడేటట్లు వివాహ
గీతులు పాడారు

ఆంధ్రంతా అంకి అందరికీ ఆరోజు
స్వాతంత్ర్యం మనస్సుకుని ముచ్చటై;
రాత్రి ఆరోజున గెండ్లే తెగలు-స్త్రీపుర
షులు, అక్కబావ అన్నవదినె, అమ్మ
బాబు యిందంతమానవకల్పితం - తాటి
మధువుతో నిహమందిర ప్రవేశం, ఆమం
రంలో నీవూ నేనూ - ఉదరం కల్పించే
సమస్తలన్నీ గత జీవితంగా నిలచిపోయి
ప్రకృతి కల్పించిన ఈ విరామ సమ
యంలో, గతమంతా జరిగిపోయినది భవి
ష్యత్తంతా రానిది

చింకి చీరలకు శోభ కలుగుతుంది జీబురు
తల్లూ పూలు పూయి కాపీనాలు
పీతాంబరాలపుతయి అనాచ్ఛాదితమై,
సూర్యాతిపంలో కాకి రంగునలము కొన్న
దేహం నీలమేఘ వర్ష సమమాతుంది గార
పట్టన పళ్ళు పండిదంతాలు—

క్షణంలో యింటి ముందు వ్రాలాడు మమతలు లేగిన వృద్ధుల తన తనలాడి పోతోంది చీకటినిండిన సామాన్లగదిలో తన రసరాజ్య లక్ష్మి—

అంజలి ఘటించి అరవిందంలా మోము నేర్చి, మోముకు చేర్చితే ఊర్పులు కలిసి ఉవ్వెక్కిరినయి రోజని రెప్పలు వారి పోతున్నాయి

సరోజినీ! నీపెదమెలు పగడా లక్ష్మి వున్నయి నీ నేత్రాలు చూచే వల్లా వున్నయి నీ వదనానికి కళాంకుశం సాటి నన్నటి నీ కంఠం పాలరాతితో పండం వేయదూ—

చెలువా, నీ చిరుహాసం రతిరాజుకు, పువ్వుబాగం ఏదీ, ఒక్క నవ్వు—

తలనొప్పితో బిగిసిన కణతల నడ్డు తొలగించుకుంటూ, ఒదిగిదిగి ఆ చిహ్నానిసీమం తిని పెదవులమీద చిరునవ్వు లేచింది

‘ఈ దేహం వాది కాదూ’ అమృత ప్రాయమైన ఈ ప్రశ్నకు, చిన్నతనంలోనే సిద్ధించిన మాతృత్వంవల్ల అప్రసన్నంగా నిద్రిస్తున్న అణువులన్నీ పులకరించినయి ‘దేహమా’

‘నిన్ను నేను కష్టపెట్టానుకదూ’—ఈ మధుర క్షణంలో వేయవలసిన తెరలు తీస్తూంటే సంతోషంగా నివారించటం ధర్మం అతని యుఖాన్ని తన ముఖానికే చేర్చుతున్నది ప్రకృతి జయించింది ఆశ

‘నీ ఎండిన గుండెల్లో ప్రాణంపోసింది’ ‘నుండరం’ అన్న తల్లి ఎలుపు అవాంఛ నీయంగా అడుపులోకి తెచ్చిందా స్వర్గ

సంతోషాన్ని - క్షణకాలమే - తల్లి తలుపు చాటుకు పోయింది పిల్లలు పిలుపును మరచిపోయారు

బుగ్గలు నిమరుతూ గర్భవతి కోరింది వలసి—

‘ఒక్కసారి మా నాన్నను మాచాలని వున్నది’

‘దానికేం’ - బుగ్గమీద చిటికె వడ్డది—

అత్త కోడల్ని చాటుకు పిలిచి ‘హెచ్చరించింది’ ‘జాగ్రత్త, నిండు నెలల దానిది’

కోడలు యుఖంలో ప్రసన్నహాసం-అత్త హృదయంలో తృప్తి గోచరించినయి

అన్నం ముందు అమ్మ చెప్పింది ‘ప్రకృతివారి గోపాలం, ఎదురింటి

(రీ వేజ్ చూడండి)

సీప్ అక్కోంపెంటు అనేను

73 8238

‘ఈ తలనొప్పి నన్ను చంపేస్తున్నది!’

—తరువాత వాని సహాయోద్యోగి సారిడన్ గురించి అతనికి చెప్పెను

ఈ భయంకరమగు తలనొప్పితో నేను అస్త్ర అప్పుల పట్టిని పూర్తి చెయ్యలేను నేను యింటికి పోతాను

ఇదిగో నా వద్ద సారిడన్ ఉన్నది మీరు ఒక బిళ్ల పుచ్చుకోండి ఈ నొప్పి మందులు నాకు నచ్చవు అవి నాకు మగతను జీర్ణకోశపు అశాంతిని కల్గించును

సారిడన్ అలా చెయ్యడందోయి అది వేరు

రకపు మందు అది మీ తలనొప్పిని అం

మీరు మరల కాజాగా ఉండేట్లు

చేయును ఇదిగో కొద్ది పీటిఫో

ఈ బిళ్లను పుచ్చుకోండి

తరువాత

అదిగో నా వని అంతా పూర్తి అయింది:

సారిడన్ లేకుండా యిది నాకు సార్వ

మయ్యేది కాదు అది వెంటనే నాకు

ఎంతో మందిని చేసింది.

దీనిలో యాస్పిరిన్ గాని, మత్తు

మందులుగాని లేవు పుచ్చుకొన్న

తరువాత నిరుత్సాహ పరచే లక్షణములు కలుగవు

సారిడన్ నాప్పుని పోగొట్టును

బహుశా రోజులలో తలనొప్పి నడుమునొప్పి మరియు అలుపు సారిడన్ వల్ల త్వరగా నివారించబడునని ప్రీలకు తెలుసు.

జలుబులు మరియు జ్వరములు సారిడన్ జ్వరమును తగ్గించును మరియు జలుబును మాన్పును అసహ్యమైన చెమటగాని జీర్ణకోశపు అశాంతిలుగాని లేవు.

సౌమ్య ఉత్తేజకారి సారిడన్ నెమ్మదిగా ఉత్తేజపరచి మీకు మరల ఉత్సాహము నిచ్చును మీరు కాజాగా సమర్థులుగా ఉన్నట్లు మీకు తోస్తుంది తరువాత అలుపుతో మగతగా ఉండదు

నొప్పిగా ఉంటే—

సారిడన్ ను పుచ్చుకోండి

10 బిళ్లల గొట్టము రూ 1110

రోమ్ వారి పాటిలేని సూక్రముతో బారక దేశంలో తయారు

విరుల కొలుపు

రోహిణి కార్త నూర్పుడు కోళ్లు బ్రదలు చేస్తోంటే మధ్యాహ్నపు వాయువు ఆయన కిష్టమైన వీవన వీస్తున్నాడు. ప్రతివస్తువు పండిలా మిల మిల మేడస్తోంటే - కళ్ళు బయల్పడతేలా చెల్లమబ్బుకొంటిలు, కిన్నెరసాని నృత్యం చేస్తున్నాయి పచ్చని వృక్షాలన్నీ మాడు మొగాల్లో, ఇష్టంలేకపోయినా తల లాడి స్తోంటే ఎండిపోయిన నక్కలేటి మడుగులో దాక్కున్న పంకిల సలిలములో గేదెలు, ఇవ మొచ్చినట్లు వసంతన్నానం చేస్తూ, సయ్యాటలాడుతున్నాయి బూడిద వరపు మృత్తికామత్తల్లి పదహారణాల కమ్మనివేడితో మిలమిల మెరిసి పోతోంటే - పూరవిద పూరు బడ్డలు, నక్కలేటి ఒడు నండి, వీరల కొలుపు సమాజం బయల్దేరింది

ఊరు మందకొచ్చిన పూరేగింపు వాయిద్యాలన్నీ 'పూర్వపురాజులు దండెత్తి శత్రురాజ్యపు రిహద్యువిద వేసే రణభేరిల్లా, ఒక్కసారే ఎక్కటిల్లాయి వెంటనే నలుగుర పెదలు నలుబది మూళ్ళ ముతుకదుప్పటి నాలుగంచు చివరలు పటుకొన్నార ఇంకోపెద్ద మనిషి నాలుగు మూరల ములగర్రను, దప్పటిక్రింది మగ్గ భాగానికి దూర్చి, గాలిదుమ్ముకులేచి పోయే హారా ఓడారీల మడారంలా యీర ఛోడు - రోక పెద్ద మనిషి, తంబాళంలో, పసుపు గుగిలం వగైరా సామగ్రితో వంచబడిన కత్తితో, ఒక మృగ్యుడప్రతివతో, నోట వీరపసుపు ముక్కలుటతో విరాట్స్వరూపంలా నంచున్నాడు ఈయనకు ముందుగా ఇద్దరు యోధ శేఖరలు, పసుపుబూసిన గోగునార పెట మోక్షలను రెండుచేతుల్లో పట్కొని, కవపార్వతీ నృత్యం ప్రారంభించారు వారి మధ్య ఒక లంబోదరుడు నాలుగు వేపమండలపట్కొనిలయకు రిపజేటట్లు, వాటిని పూగిస్తూ, కాళ్లు పైకిలేవకున్నా కవపడి చిందలేస్తున్నాడు. 'నన్నాయి నాన నాన నాననా నాన నాన నాననా, అనే ఒక శృతిలో వీర గానాన్ని ప్రసారిస్తోంటే - డోలు తిగదశ్వరభీత కొన్ని అన్యాయస్తోంది కొమ్ముల యెక్కి ఇత్తిడి కొమ్ముని మోరపైకెత్తి 'ఉఉ ఉఉ', అని ఆరు

స్తోంటే - వాళ్ళతమ్ముడు జంట మృదంగంపై 'పంపనంపై పంపనూ పంపనంపై పంపనూ, అనే మృదంగాన్ని బజాయిస్తున్నాడు 'డంగ్ డండం - డంగ్ డండం' అని కనక తప్పేట ఉద్వోషనంతో గుగిల ధూమపాత్ర చుట్టు వరస తప్పపోకుండా, ఒకసారి కుడిచేయి, మరోసారి యడం చేయి పైకెత్తి పాదాలు వాబ్బులెత్తి పోతున్నా శరీరమునుంచి ఘర్మలీలం గాంగి బటలను ముంచి ఎత్తుతున్నా ముఖాలపై పచ్చని పసుపుబొట్లతో పశుపతి సమక్షంలోని ప్రముఖుల సప్రమాత్మకల నృత్యం ప్రతిబింబించే రీతిగా సేతా నందం కర్ణానందంగా జరిగిపోతోంది

ఇంతలో వేపమండల నాట్యాచార్యుడ మండలను మెలలోదూర్చి రెండు చేతుల వేళ్ళు కలిపి వెల్లకిలా త్రిప్పి, చేతులుపైకెత్తి వెన్నువిరిచి, పళ్ళు పట పటకొరికి, కళ్ళరజేసి, 'హూ య్' అని

శ్రీ రాళ్ల బండి రామకోటిశ్వరరాజు

బ్రహ్మాండం బ్రదల య్యేలా - వెక్రి కేక పెట్టాడు వెంటనే వాయిద్యాలన్నీ తమ తున్న శక్తినంతా వినియోగించి, మూడో కాలంలో ప్రయాణం చేస్తున్నాయి ధూమపాత్రలో ఒక ఎడికెడు గుగిలం చల్లారు వెంటనే, గూడ్సుట్రైన్ ఇంజనలో బొగ్గువేసిన పప్పుడు వచ్చేలా ధూమం గుళ్ళు తిరిగి అందరినా సికారంధ్రంలోకి జొరబడిపోతోంది ఛోమని ప్రాగిస్తూ, పెటామోక్షలవారు, లంబోదరుని సాన్నిధ్యానికొచ్చి రెండు రెక్కలు పట్టుకోగానే, కార్వదర్శి ఒక బిందడు చన్నీళ్ళు తలపై పోతాడు వెంటనే బాజాలన్నీ బందైనయ్యే -

"ఎవరు బాబూ - నవ్వు?" - "హూ హూ నన్నూ నన్నూ - తెలుసుకో లేరా?" - "చెప్ప తండ్రి ఎవరో - తప్పలుంటే చమించు, ఏదో తెలియని మూర్ఖులం"

"ఆ ఆ కళ్ళకు పారలు కప్పి నయ్! కళ్ళకు పారలుకప్పనయ్"

"తప్పేంది నాయనా వీరి తప్పే తెలిసికోలేము - కటాచ్చించు - కటాచ్చించు" -

"అడవిడ్డను మరచి పోతారా! అడవిడ్డనూ?" -

"ఓ న్యూన రన్నమత్తల్లి! నిన్ను మరచలేదు తల్లి - నీకేం కావాలో చెప్ప తల్లి" -

"నాకేం - యిస్తా నన్నా రో మర్చి పోయాారా?" -

"మరచి పోయాం తల్లి - మరచి పోయాం తల్లి - చాంతించు, చాంతించు" -

హూ హూ - కూతురు పెళ్లికి, నాపేరుతో అమ్మారికి గౌరవోతునిస్తా ననలా! హూ హూ -

'మర్చిపోయాం తల్లి కటాచ్చించు - కేపుకాలం సల్లబడంగనే తప్పక నీళ్ళు లుపు కొలుస్తా - యాసారి యీ చెలమత్త కొలుపును అడ్డంరాకు యింతమాత్రం కటాచ్చించాలి తల్లి' -

హూ హూ సరే" -

మళ్ళీ ఓబిందడు నీళ్ళు నెత్తిన పోయ బడ్డాయి పెటాల్ మోక్షలు పెళ్ళున, అడవిడ్డ పూనిక పూనిన గణాచారి చేతులపైన, నాట్యంచేతాయి - మైకం వదిలింది - మళ్ళీ నాట్యం, గానం, వాయిద్యం, ప్రారంభమైనాయి -

గ్రామంలో ఇంటింటికొత్తి బిందెడు నీళ్ళను వారబోయించుకొంటూ, పెద్ద కాపుగారి సంసాన గృహప్రాంగణం ముందుకువచ్చింది -

వెంటనే వాద్యసమ్యేళనం త్రికాలానికి పర్వతింది నాట్యం పంచమస్థాయిలో వుంది ఒకరి నోకరు కరచుకొంటున్నట్లు కొట్టుకొంటున్నట్లు నాట్యాచార్య సమూహం సాంతం సాంతంగా సాగరంలో ఓలలాడుతున్నారు -

అకస్మాత్తుగా, దుప్పటి గుడారం మగ్గ తంబాళం పటుకొస్తున్న కథానాయకుడు వున్నట్లుండి, పూగిపోతున్నాడు - వెంటనే వాయిద్యాలు, ఎక్కటిల్లాయి ఆచారంగా బిందెడునీళ్ళు శిరస్సుపై గ్రుమ్మరించబడ్డాయి వెంటనే వాయిద్యాలు క్రాంతి స్థాయి

కొచ్చాయి పెటామోకుల అభివృద్ధిలు
వెంటనే రెక్కలు పట్టుకోవడం - ఘోర -
ఘోర - మనస్థం కూడా జరిగాయి -

“హూహూ! - నువ్వవను తండ్రి?”

“హూ హూ హూ నన్ను కనిపెట్ట
రా! కనిపెట్టలేదు - కావరం కళ్ళ
గట్టినప్పుడు నేనె కనపడతా?”

“తప్పేందిసామీ - ఛమించు నువ్వె
వరో నెప్పు, నీకేం కావాలో నెప్పు!”

“హూహూ హూ కుల దేవతను మర
చా! కుల దేవతను” -

“మల్లేలమ్మ! తల్లీనా తల్లీ! నన్ను
మోతువలేదు చమించు - చమించు.”

“మోతువు పెళ్ళికి బోనం చేయిస్తా
నన్నేదురా? బోనం - హూ”

“మర్చిపోలేదల్లీ - మర్చిపోలే - రోజు
చేయిస్తా!”

“హూ హూ”

మల్లీ బిందడుగునకు చిలకరించబడాయి
ఘోర, ఘోర, పెటామోకు మీరమస్తాలపై

కట్టించబడింది ఇంతలో పెద్దకాపు గారి
ఘోరపప్పుకేం పర్వతినవ్వించి కొంచెం

బోనపు బోనలోచేసి, కొంతకాలంలో
మిగిల్చి, పెద్దకాపుగారి నెరికందించారు
తర్వాత పెద్దకాపుగారిచుట్టూ, ఈగలలే
పిల్లలు ముడిరాకు - పూరేగింపు ముందుకు
సాగింది -

కతివిధ గతుల కడంతో, సహజ విధ
గతుల నాట్యంతో, లక్ష గతుల స్వభంగ
తరంగిణులతో, కళ్యాణగృహ ప్రాంగణ
సామీప్యానికి చేరింది ఇప్పటికి అందరు

(రక్త-వ శుభ శూదంతో)

హంట్ చేసిన ఒక కులరాడు గిరగిరిరిరి వడ్డాడు

సినిమా కథ

66 చాలా గొప్పవాళ్ళతో స్నేహం అయిందిరా"

చెబుతున్నాడు కామేశం "గొప్పంటే డబ్బా—మనివా?" ఊరు కోక అడిగాను.

"రెండూరా! మనలో స్నేహం అంటే తెలియనికొండు? ఏమంటావ్?"

"అవును!" అన్నాను నిజంగా అది నాకు తెలియనిదే. అది నాకు తెలిసినట్లు ఒప్పుకుంటే వాడికి తృప్తి నన్ను నమ్మించగలిగావని వాడి కనిపిస్తే చాలు. నేను "అవును!" అనేసరికి కామేశానికి ఎనుగు బలం వచ్చినట్లుంది. నే నెప్పుడూ తప్పు వాడు చెప్పే విషయాలన్నీ సరస్వతామా న్యంగా వ్యతిరేకించన అలాంటివాళ్ళని హింసపెట్టడం చేసినవి ఉరుకుంటుంటాను. అదే నా బాధాభరిత జీవితం. వాడిని హత్యచేసి ఏకపించాలని చూస్తాడు. ధీమా వాడు కామేశం. వాడి విషయం జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా ఈ సినీమా కథలు, వాడు చెప్పే వాటికన్నా ఎం గొప్ప అనిపిస్తుంటుంది.

అయితే ఈ పై సంభాషణ మా ఇద్దరికీ మాత్రం చాలా రోజులుగా మిగిలిపోయింది. లోక్మత్తూ కామేశం, వెనక కూర్చున్న నాకు మధ్య జరిగిందే ఇద్దరం పోరు స్కూల్లో చదువుకుంటున్నామని స్కూలు ధర్మ పాఠంవరకూ స్నేహాన్ని పెంచుకున్నాం. తరువాత వేరువేరు స్కూళ్ళలో వాడూ నేనూ చదివడం, వాడు అదనపు సంవత్సరాలు ఒక్కొక్క క్లాసుకు ఖాళీ పడడం, నేను నిరాశాపడితే పురోగమించి పూర్తిగా విభాజితమైపోయామని చెప్పికోవడం జరిగాయి. తర్వాత ఎప్పుడో నాకు సరిగా తెలియకుండా నాకు అయిందని పించాడు కామేశం.

కొద్దిరోజులపాటు మనసున్నా. ఇంకా గంభీరంగా కూర్చుంటాను. ఇంతలో మాత్రంగా నాపాలిట ఆపద్యాంధ్రమని బోలెడ కామేశం నైక్యతతో నాకంటే ముందే తీర్చిదిద్దించి "నాకొక్కటే మాత్రం, తీసికొని మాత్రం" అన్నాడు. మనసులో అభిసందించుకునే గొప్ప మనసు అని మనసుకు

వాడు నన్నెక్కించుకొని నైక్యత లోక్మత్తలనే జాలించేత కాక, వాడు చెప్పబోయే విషయాలను నిర్బంధంగా వినితీరాలి గనక, (వాడు ఏదో ఒకటి చెబుతాడని నే నెరుగుదును) చెప్పే కామేశంకంటే విన్నే నాకు ఎక్కువ ఓపిక కావాలి కనక, ఇద్దరం 'టిఫిన్' తిని తేబులో సిగరెట్లు దట్టించుకుని నైక్యత లోక్మత్తలను.

మా ఇద్దరి మధ్య మానాన్ని భరించలేను. బోల్తాపై నా భరించగలను. అయితే మాట్లాడుకునే విషయాలు నా ప్రత్యేకాభిరుచికి సరిపోయేవేలే తప్ప, వాటిలో ఎంత గొప్పతనం, హాస్యం ఉన్నా ఆనందించలేను. నవ్వలేను. భరించలేను. అసహించుకుంటా. వాంటి చెప్పింటా. పూర్తిగా అభూత కల్పనలనైనా, అధినా ప్రవిక విషయాలనైనా ఆనందిస్తూ ఉన్నానని గలనుగాని మధ్యరకమైనవి భరించడం నావల కాదు.

"ఎలాగా! అనుకుంటుండగానే ప్రారంభించాడు కామేశం. వాడేం చెప్పినా ఈ స్థితిలో వింటాను. ఎదుర్కొని వాడిని నే నేమో బాధపెట్టే దిల్బుడోలేదు. దానివల్ల నాపట్ల వాడి గౌరవం నిలబడుతుంది. నన్ను మోసం చేస్తే వాడి పాపం వాడిదే! తప్పుడు. వింటాను. నైక్యత వెనకాల కూర్చుంటున్నాను. వాడు నన్ను మోసాడు. మరుగూ లోక్మత్తూ నన్ను మోసాడు. చెట్టు అడ్డు ఉన్నచోట తప్ప మూర్ఖుడు నాకళ్ళలో మెరుస్తున్నాడు. ఎండని భరిస్తున్నాను. ఎండలో కామేశంభారినీ ప్రారంభమైంది. వాడు చెప్పే విషయాన్ని అసలు నేను కదపలేదు. వాడే, ఏదో సంగతిలోంచి తన చెప్పదల్చుకున్నది నాకు చెబుతున్నట్లున్నాడు. వింటున్నాను. చెప్పేవి, నమ్మకుంట్టు, హర్షిస్తున్నట్టు, అసందిస్తున్నట్టు నటిస్తున్నాను ఆవసరమైనప్పుడల్లా. అలా చేయడం ఎంత బాదు!

"సంగతేమిటి?" అని నేను వాడిని అడగలేదు.

"మొన్న మనవూరు నా స్నేహితులిద్దరు వచ్చారు! ఒక్కరోజే వున్నారు. నిన్న ఉదయం బస్సుకు వెళ్ళిపోయారు. బస్సు స్టాండ్ దాకా వాళ్ళని సాగనంపాను. నేను వాళ్ళని సాగనంపడం వెంకటేశ్వర్లు, ఆనందరావు మానీ, వాళ్ళు వెళ్ళాక నన్ను 'ఆ వచ్చినవాళ్ళతో నీకు స్నేహం ఎక్కడ అయిందని' అడిగారు. అంతంత డబ్బున్న వాళ్ళతో 'మనక' స్నేహంకావడం, వాళ్ళకి ఏదో గొప్పగా కనిపించిందిరా! నావైతూ చూడలేదు గాని వాళ్ళని, నవ్వుంటే పరిచయం చెద్దను మరి - ఏం దర్బారా! గదిలోంచి విధిసమ్మంలో అడుగు పెట్టేటప్పుడు ఓరకం జోడు. విధిసమ్మంలోంచి విధిలోకి ఇంకో టనుకో! రెండు మూడు రకాల జోళ్ళు తొడిగారు."

అదో పెద్ద ఘనకార్యమా! ఘనమైన విషయంగా కామేశం దాన్ని తీసికొన్నాడనిపించగానే నా కంఠం చిన్నతనం అయింది. "అదో పెద్ద లెక్కమిటి? అదే మంత గొప్పకాదురా" అందామనుకున్నా. కాని నేనెందుకు వాడికి ఆవిషయంలో కనిపించిన గొప్పతనాన్ని ఉత్తేజపతనీ హీనం చెయ్యాలి అట్లా అని అమాంతం వాడిని ఎందుకు సిగ్గుతో ఏడిపించాలి? వాడిని బాధించడంలో నాకేం చెప్పకోదగంత ఆనందిం రాదు. పైగా వాడా విషయాన్నే గొప్ప చేసి చెబుతుంటేనే, సిగ్గుతో చచ్చాను. చెప్పకోవాల్సివస్తే నా విషయం చెప్పకోవాలి. నా కాలేజీ చదువు రోజుల్లో నాకు మాత్రం రెండు జోళ్ళు లేవేమిటి? ఖరీదైన బూట్లు వుండేవి మరి! ఇన్ని వున్నా నేను అప్పుడప్పుడు బాత్ రూమ్ కాండ్లల్ను వేసికొని 'నైట్ డ్రెస్'తోనే కాలేజీకి వెళ్ళేవాడిని. నవ్వడానికిగాని పేర్లు పెట్టి పిలవడానికిగాని ఏ ఒక్క స్నేహితుడు ధైర్యం చేయలేకపోయాడు. అందరి 'డ్రెస్' మీదా వ్యాఖ్యానించి జోళ్ళతోనే చాలా మా 'ప్రాక్టికల్ డిమాన్ స్ట్రీటర్' నన్ను సిగ్గు పుట్టించినా నాకు నవ్వలేదు.

చెప్పకోగలిగితే అసలు నాదీ గొప్ప! కామేశం స్నేహితులూంటివానిని నవలకు ముంది వున్నాడు. అందులో గొప్ప ఏం అన్నోరించింది? అనుకుని - ఆ స్నేహితుల గొప్ప ఏమిటో 'తెస్తు' చేసే వున్నాకంతో అడిగాను.

"అయితే అందులో ఏ ఒక్కడూ నీకు ఉద్యోగమే వేయించలేదురా?"

"నభవది. ఉద్యోగంకోసం వాళ్ళని కేపురించా లేమిటి? నాకు ఉద్యోగం చేయాలని లేక గాని, చేసేటట్లుయితే పోయిగా రైల్వేలోనే ఉద్యోగంవస్తుంది - క్రితం సంవత్సరం నేను ఇంటిదగ్గరనుంచి

పోయాను..." అని ఆగిపోయాడు. నా నుంచి "అవును. పోగావు"-అని నాచేత అనిపించుకుని దాంతో తను చెప్పదల్చు కున్న విషయానికి 'ఎఫ్ఫెక్టు' తెచ్చుకొని ముందుకు సాగిపోదల్చుకున్నాడు.

"అవును జ్ఞాపకంవుంది" అని పూర్తిగా నేను అన్నానో, ఇంకా అంటున్నానో అందుకున్నాడు -

"ఆ పోయినప్పుడు చాలామంది రైల్వే గుమాస్తాలు, గానులు చెకింగ్ ఇంస్పెక్టర్లు, స్టేషన్ మాస్టర్లతో - స్నేహితులు ■ అయింది. కొవాలంటే వాళ్ళే ఎక్కడో అక్కడో వేయించగలరు!" అన్నాడు కామేశం.

ఉద్యోగం, అందులో రైల్వే ఉద్యోగం - అంత తేలికగా వచ్చే మాటైతే అంతకంటే ఇంకేం కావాలి! నాడి మాటల ధోరణిని బట్టి రైల్వేలో ఉద్యోగం దొరకడం చాలా తేలిక అన్నట్లు నాకు అర్థమైంది. అది రావడం ఏమీ కష్టంలేదనికూడా నాడి మాటల ధోరణిబట్టి తెలిసింది. అయినా స్వతంత్రం వచ్చాక రైల్వే ఉద్యోగాలు అంత తేలిక అయిపోయినాయో కాబోను! - అయినా నాకు వాటిని మరిచి ఏమీ తెలియ నప్పుడు, నేను నాడి మాటేకాదు, మరొకడి ఏదడిమాటైనా నమ్మి సరిపెట్టుకోవాలి కదా! అయినా అంత చిన్న విషయంలో

"సంతోషం నాకు తెలియదేమిట్రా! అబద్ధాలు, కోతలు, న్యతహా రావాలిగాని నేర్చుకుంటే వచ్చేవికావు"

సినిమా కథ

అబద్ధం అడడంగానీ, కోత కోయ్యూల్నిన అవసరంగానీ వుంటుందనుకొను వాడికి. నాదగ్గర, కొస్తేమాత్రం వాడికేం వస్తుంది? ఉద్యోగం వచ్చిందా - సంపాదించుకుంటాడు. నాకేం కావాలి? “ఈ ఉద్యోగాలు దొరకడమే చాలా కష్టమని” దరఖాస్తు పెట్టినవాళ్ళు చెప్పగా నేను నెల్లూళ్ళ క్రితమే విన్నాను. బహుశః నెల్లూళ్ళ క్రితానికి ఇప్పటికీ ఏమైనా మారిందేమో! ఏం చెప్పగలం!—

“బతే నీకు ఉద్యోగం సిద్ధంగానే వుందన్నమాట - ‘వర్గీ’ అవలసిన బాధే లేదురా హాయిగా!” అన్నాను గొంతుకలో తృప్తిని ప్రకటిస్తూ—

అతిమాత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మాత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవుట అతిమాత్రవ్యాధిఅంటారు. (Diabetes) ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలిందినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అనన్యమౌతుంటారు. దీనికి దాకర్ల ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కావేళాదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము వున్నంతకాలం మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజిప్టు లోని లో ముఖ్యమైనది దాహం, అకలి, కర్రమగా చక్కెరలో మూత్రం నియలు నెడంబము. దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాచి వుండు, కురువులు, కంటిపోక ఇతర దిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛార్మె అధునిక కాలంలో అద్భుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి నియమపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మాత్రంలో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమాత్రం గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి వత్సం లేదు. ఇన్జెక్షన్ అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వికరములుగల కర్ర వ్రాసిన ద్రావయింది. ఉచితంగా సంపుతము.

50 నిల్లం బుడ్డి పోతుంది. 6-1200 అ ప్యాకింగు పోస్తే ఉచితము
వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,
పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

“లేకపోతే టిక్కెట్టు లేకుండానే ఎల్లా తిరిగాను - అంతమంది ‘ప్రెండ్లు’ లేకుండా? ఎక్కడా మనని అడిగినవాడే లేకపోయే డనుకో?”

“అబ్బో!” అన్నాను. కామేశాన్ని టిక్కెట్టులేకుండా ప్రయాణం చేయనిచ్చిన ఆ రైల్వే ఉద్యోగుల గొప్ప ఉదారత్వాన్ని వీలైనంతవరకూ ఊహించుకొన్నాను. తన్ని తరిమే మిగిలిన ఉద్యోగులకున్న, కామేశాన్ని ఏ చిక్కు లేకుండా చిత్రంగా ప్రయాణం చేయించడంలో సహాయపడిన ఉద్యోగులు వాడికోసమే జన్మించినట్లు వాడి మాటలవల్ల చక్కగా విశదమౌతుం దాము. అట్లాంటపుడు వాడి ఒళ్ళు ఎంత హానం అయింది, ఎన్నిసార్లు తన్ని స్టేషన్ లో దింపేవారు అనే విషయాలను ఆలోచించాల్సిన అవసరమే లేదుకదా! అయినా అప్పటికి నమ్మడంకన్న నాకు వేరే కరణ్యం లేదు. “చావు దెబ్బలు తిన్నానురా” అని వాడు ఒకవేళ చెప్పినా జాలి దల్లవలసిన వాడిని నేనేకదా! ఇట్లాంటి దుర్భర సమయాల్లో ఏ జన్మనో చేసికుంటే నేగాని ఇలాటి గర్వకారణమైన గొప్ప స్నేహితులు అందరికీ లభ్యపడడం అసంభవం.

“చెప్పాల్సినస్తే నేను రాజమండ్రిలో చదువుతుండగా వుంటే స్నేహితుల్ని గురించే చెప్పాలి. సువ్వరగవుకానీ.. ‘రైఫ్’ అంటే అక్కడిదే ‘రైఫ్’ అనుకో. ఏం హాయి, ఏం ఇల్లా...చెబితే నమ్మవుగానీ...” అంటున్నాడు. విషయం మార్చాడు కామేశం.

నాకు ఒళ్ళు మండింది. ఇండాకటినుంటే వాడేవో చెబుతుంటే ఊరికొట్టి నమ్ముతున్నవాడిని, క్షణంనుంచి ఇక నమ్ముతానో నమ్మనో అనే సంశయం వాడికి ఎందుకు కలగాలో నాకు అర్థంకాలేదు. నేనంటే అంత అవసరమౌతుంటే ఎల్లా? తను చెప్పబోయేది ఎట్లాంటి వైనా అభిమండుగా ఎడటివాడు నమ్మతానని హామీ ఇస్తేనేగాని ఈ చెప్పేవాళ్ళకి చెప్పబుద్ధిగలగదు కాబోను. మనంఇచ్చినా ఇవ్వకపోయినా వాళ్ళు నిర్బంధంగా మన హామీని వుచ్చుకుని గాని ప్రారంభించరు. “వెనక ఇట్లా చేసేవాణ్ణి - అట్లా చేసేవాణ్ణి” అనే గొప్పలు మన ముఖమీదే జ్ఞాపకం తెచ్చుకుంటూ మనగౌరవాన్ని పొందాలని చూస్తారు. నేను నమ్మకపోతే మాత్రం కామేశానికేం పోయింది? ఎవరీ వాడు గొప్పలు చెబుతుంటే వివాల్సిన గతి వట్టిన వాడి స్థితి ఎంతవోవనియం!

చాలా కాలం తర్వాత మామయ్య వచ్చాడు. కుర్రాణ్ణి చూసి తల్లితో అన్నాడు: “అచ్చంగా తల్లి కళ్ళేనుమా! తల్లి; “అచ్చంగా తండ్రి ముక్కే” అని కలిపింది. వీరిద్దరిని విన్న కుర్రాడు; అచ్చంగా అన్నయ్య బట్టలే నుమా” అని తన అక్కను వెళ్ళబోను కున్నాడు. —క్రిసుంజిటిక విశ్వేశ్వరరావు, మద్రాసు.

“నీసంగతి నాకు తెలియజే మిట్రా! అబద్ధాలూ, కోతలూ - చేత వారిగాని అవి నేర్చుకుంటే వచ్చేవికావు. నేర్చుకున్నవి అవసరానికి పనికి రాకుండా పోతాయి” అన్నాను.

వాడు కుదుటపడ్డాడు. నేను నమ్మనేమో అనే భయంవాడికి పోయింది. ఇక ఇతరవిషయా లేవనెూవుంటే అందులో వాడు నేను నమ్మేటట్లు చూసుకొని జాగ్రత్తపడాలి.

చరమదశకి వచ్చేసిన సిగరెట్ పారేయకుండా, జేబులోంచి మరో సిగరెట్ తీసి దాంతో ముట్టించుకొని గెంతు బలమైన దమ్ములు లాగాను. సిగరెట్ కాలుస్తూండడంచేత వాడి కబుర్లు విసకలుగుతున్నానా లేదా అనే విషయం ఆ ప్రస్థుతంకదా! నన్ను తోర్చి రెట్టుకొని కూడ, ఎదురుగాలిలో, మంచినేగాంగా తొక్కుతున్నాడు కామేశం. ఇంకలో మమ్మల్ని చూసుకొని ఒక బస్సు చూ మెళార్చి ఇంక దుమ్ముకొట్టిపోయింది.

“వీళ్ళకి కారు నడపడం చాలాకాదురా” అన్నాడు కామేశం. ఇంక కిమాట్లాడే కామేశానా! అన్నంర ఆక్రమం కలిగింది అది విన్నాక.

“అద్దైవరు భాగా నడుపుతాడు నాకు తెలుసు. అతనికి చాలాకాదుంటావేమిట! నేను భిక్షుకోను!” ప్రతిఘటించాను. నమ్మబోత్తిగాలోకు వచేసి ఊట్లాడుతున్నాడా అనిపించింది. అయినా దీనికి కారు నడపడాన్ని గురించి ఏం తెలుసు ననుకున్నాను.

“అశ్వే! ఈద్దైవరు! కాదురా!” అని సర్దుకున్నాడు. ప్రతిఘటించి నన్ను, చూస్తున్నాడు.

నేను నిరూపించేదాకా వదులుతానో, లేదో అని కామేశానికి భయమో! ఏమో! కారు ఇంజను (డ్రైవర్)కి, డ్రీరింగ్ కి సంబంధించిన విషయాలమీద నాలుగు మాటలు మాట్లాడి తనకు కారు 'మెకానిజమ్' తెలుసుననే విషయం సూచన ప్రాయంగా నాకు తెలుపుకున్నాడు.

"రాజమండ్రిలో చదివేప్పుడు మాకాస్ మేట్ ఒకడుండేవాడటలే. బాగా డబ్బున్నవాడు. వాడికి కారు డ్రైవింగ్ వచ్చు. వాళ్ళ కారుతోనే స్కూళ్ళలో డ్రైవింగ్ వచ్చేసిందిరా నాకు. కారునడపడం గగనం కాదు." అన్నాడు నిర్లక్ష్యంగా, తనకదో పెద్ద విషయం కాదన్నట్టు.

నాకు స్వేచ్ఛాయంపుట్టింది. ఎంతదారుణం! ఎప్పుడూ కామేశం తనకి కారు నడపడం వచ్చునన్న సంగతి చెప్పలేదు. వాడు నడపగలడనే విషయం ఎవరూ నాతో సరదాగా కూడ ఎప్పుడూ అనలేదు.

నడపగలడా? అనుమానం.

కొన్నాడా?

అయినా ఏం గొప్ప?

కారు నడపడం ఎందుకో గొప్ప!

అందులో ఈనాడు కారు స్వంతంగా నడుపుకోవడం నాగరికతకు ఒక చిహ్నంగా గుర్తించుతున్నారాయ్! నాకు రానంతలో వాడికి నడపడం రాదని అనుకోవడం, ఏం న్యాయం?" నువ్వు చెప్పే దినము తున్నాను. సుమా!" అని చూచుకూడా ఇచ్చాను, ఇంతకుముందే.

"ఎప్పుడూ చెప్పావే కాదురా!" అన్నాను. ఇంతకాలంనుంచీ ఆ విషయం నాదగ్గర దాచడంవల్ల వాడెంతో నష్టపోయినట్లు అనిపించేటట్లుగా మాట్లాడాను. ఎందుకో నమ్మకం కలగటంలేదు.

"సమయం వచ్చింది కనక చెప్పానురా! కారు నడపడం నాకో తెక్క కాదు. బస్సు 'డ్రైవ్' చేయడమే ఎలాగైనా కష్టం!"

నేనే మాట్లాడలేదు. వాడి వనకన అట్లా కూర్చుని పక్కకి పరిగెత్తే జాల్లలోకి చూస్తున్నాను. వీలైనంతవరకూ పరధ్యానం నటిస్తున్నాను. కాని వాడిమాటలు వీలైనంత స్పష్టంగా వినబడుతూనే వున్నాయి నాకు.

"ఒకసారి ఓ చిన్న చిత్రమైన 'ఇన్ సిడెంట్' జరిగింది. నీ కెప్టూర్ ఇదివరకు చెప్పలేదు. ఏమైందనుకున్నావ్! ఓ రోజున - నేను రాజమండ్రిలో చదివేప్పుడటే - సాయంత్రం రోడ్డుప్రక్కన నిలబడి ఫ్రెండులతో మాట్లాడుతున్నాను. కాలేజీలో బి. ఏ. చదువుతోంది ఓ అమ్మాయి. చాలా అందమైందిలే..."

అప్పుడే, ప్రారంభించేదాడు కథ. 'ఆరి పినుగా!' అనుకున్నాను. ప్రారంభించేదో లేదో, అప్పుడే అమ్మాయి, అందులో చదువుకున్న అమ్మాయి వచ్చేసింది కథలో. కామేశానికి కథ చెప్పే ప్రజలేదు. ఆ అమ్మాయిని ఎంతసేపూ దాచిదాచి చెప్పాలి చక్కగా. "అందమైందిలే" అని కూడా చెప్పేదాడు. ఇంకేముంది, వాడు చెప్పదల్చుకున్న దప్పుడే అయిపోయిందన్నమాట. 'నమ్మకం' మీదే ప్రపంచం నడవడం జరుగుతుంది. గనక, ఆ అమ్మాయిని నేను చూడలేదు గనక, ఆపిల్ల అందమైందంటే నేను నమ్మి తీరాలి. ఆడపిల్లలను గురించి చెప్పేటప్పుడు ముందుగా 'అందం' గురించి తెరవాత 'వయస్సు' చెబితేగాని కథలు చదివరు. 'పాడుకథ' అని పేజీలు తిప్పేస్తారు. మగవాడికి అందం విషయంలో ప్రాముఖ్యత కనిపించదు. అందంతో మగవాడికి చాలా తక్కువపని వుంది కాబోను.

"ఆ అమ్మాయి రోజూ స్వంతంగా కారు డ్రైవ్ చేసికొంటూ కాలేజీకి ఎళ్ళి వస్తూంటుంది. ఆ కారు నాకు బాగా జాపకం. మానపు ఆ కారు వస్తూంటే అంతో అటు నైపు తిరిగిచూశాం. మాకు ఓ ఇరవైగజాల దూరంలో ఆ కారు నెమ్మదిగా ఆగిపోయింది... ఒక్కసారి ఇటు నీ సిగరెట్ ఇయ్యి. అంటిందుంటా!" అన్నాడు కథను మరింత రసబంధురం చేయదలిచేందుకు వాడు సిగరెట్ వరిగిందుకోబోతున్నాడు. బానుంది. నా కాలుతున్న సిగరెట్ వాడికిచ్చాను.

నన్నెందుకో అనుమానం పీడిస్తోంది. నేనెన్నో 'ఫేంటసీస్' బాగా నమ్మగలిగేట్లు ప్రాశాను. అధినా ప్రవిక్మైన కథలా ప్రాశాను. నిత్యజీవితాన్ని చిత్రించే కథల్లో అసహజాల్ని, అసంభవాలనీ మాత్రం నేనెప్పుడూ చిత్రించలేదు. విదేశీ నాగరికత, దేశంలో ఎంత పెచ్చరిలిపోతున్నా, అంద్రదేశంలో, ముఖ్యంగా రాజమండ్రి, కాకినాడ నగరాల్లో, మిగిలిన ప్రదేశాలకన్న చాలా తక్కువే. నేనెందున్నంతలో రెండు చోట్లా కాలేజీకి స్వంతంగా ఆడపిల్లలు కారు డ్రైవ్ చేసికొంటూ రావడం చూడలేదు. వినలేను. కాకినాడలో ఆ సంఘటన జరిగిందన్నా నేను నమ్మగలను. రాజమండ్రిలో జరిగిందంటే ఆహ్లానివాళ్లే పోట్లాట కొస్తారు.

"అంత, కారు డ్రైవ్ చేస్తూ కాలేజీకి వచ్చి అమ్మాయి ఎవరా?" అడిగాను ఆశ్చర్యంగా. నా ఆశ్చర్యాన్ని పసిగట్టేమో-

"కొన్నాళ్ళ ఆ అమ్మాయి మెడనలో

కూడా చదివిందిలే. ఎందుకు కాదు అపించా ఆ అమ్మాయి అని మేము అటే చూస్తున్నాం. ఓ పది నిమిషాలకి కారులోంచి దిగి ఏం పాడెంట్ అని ఇంజను పరీక్షగా చూసింది. కాని కారు కదలేదు. చూడగా చూడగా నాకు జాలేసింది. ఏం చెడిపోయిందో సాయం చేద్దామని దగ్గరగా వళ్ళి

"ఏం! ఏం జరిగింది! నడవలేదు" అన్నాను.

"అదే! ఏం పాడెంట్ తెలియడంలా! నడవలేదు. మీకు ఈ 'మెకానిజమ్' తెలుసునా?" అని అడిగింది నన్ను.

"ఏదో కొంచెంగానే తెలిసి" అని అన్నీ పరీక్షగా చూశాను. ఎక్కడా లోపం కనబడలేదు. చివరకి పెట్రోలు అయిపోయినట్లు చూసి "పెట్రోలు అయిపోయిందండీ! కారులో వుందా, బోర్డాం!" అన్నాను. ఆ అమ్మాయి పాపం సిగ్గుపడిపోయిందీరా. 'ఇప్పుడేగా!' అంది. ఆ అమ్మాయి దగ్గర డబ్బు లేదని తెలిసి 'ఘరవాణి'గా లేండి. నాదగ్గర 'మనీ' వుంది అని మాస్టే హి తుశిదగ్గర నైకిలు తీసికొని పెట్రోలు కొని పట్టుకొచ్చిపోశాను.

గానకలాపహిదినీ
గొప్ప సంగీత గ్రంథము. పిన్నులు, పెద్దలకు గవర్నమెంటు పరీక్షలకు పుష్కలము.
800 పేజీల గంపుస్తకము. పేరు 10/-
బాలసదస్వక్రమీక్ డిపార్ట్
అభ్యాసులేదే అర్హుల పంపంకత

కథా సరిత్యాగరము
సులువైన వచన గ్రంథము
6 భాగములును పూర్తిగా అచ్చయినవి
ఒక్కొక్క భాగము ప్రత్యేకముగా రు. 2-8-0 పూర్తి పెట్టు రు. 15-0-0
తపాలు చారి ప్రత్యేకము రు. 2-0-0
వేదము వేంకటరాయశాస్త్రి
అండ్ బ్రదర్స్
4. మల్లికేశ్వర నడిసందు, రింగి కెట్టిపేడి,
మదరాసు-1

కు ప్పు ★ బొ లి
నగరా మేహమచ్చలు, నగ, సవాలు వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాలపురం, తూ గోదావరి.

★ నినిమా కథ ★

‘దాంష్ట్యం. ఈ కారులో నూ ఇంటికి రండి. మీ మనీ ఇచ్చేస్తాను’ అంది.

‘మరేం ఘరవాలేదు. డ్రైవ్ చేస్తూ ఉండిపోతుంది. మళ్ళీ కనిపించినప్పుడు ఇవ్వచ్చులండి’ అన్నాడు.

‘అలాకాదు. పోనీ నూ ఇల్లయి నా కూర్చుంటానని’ అంది. “నాకు వళ్ళాలనే వుంది. అలాబెట్టుచేయక పోలే గొప్పగా వుండదు చూడు” అన్నాడు కామేశం.

అక్కడలో కామేశం తన పాతగొప్పగా పోషించినందుకు నేను చాలా గర్వపడ్డాను. అలాంటి విలువైన సమయాల్లో నే మనిషి (పాత్ర) గొప్పతనం తెలుపడుతుంది.

“అయితే ఏం చేశావేమిటి?” కథ ల్పరలో ముగిసిపోలే బాగుండు ననిపించింది. అందుకే వాడు ఒక్క ముక్కలా లేల్చిచెప్పగ జేసా సని చూశాను. ఆ అమ్మాయికి, అందులో అందమైన అమ్మాయికి వచ్చిన కష్టం సమయంలో నే కామేశానికి తెలుసపడడం, అందులోనూ, వాడి జేబులో అందుకోసమే, అన్నట్లు సిద్ధంగా ఉన్న వుండడం - అన్నీ కలిసివచ్చాయి.

అది వాడి అద్భుతం కాకపోతే మరేమిటి? మరోసారి ఎప్పుడైనా వాడి కట్టాంటి ‘చాన్సు’ దొరికినా సమయానికి జేబులో ఉన్న లేకపోతే ఎంత చిన్నతనం ‘ఫీల్’ కావలసివచ్చును ఈ ధీరోదాత్తుడు. ఆ ధీర లలిత ఆ సమయంలో ఎంత గాయపడి కామేశం సహాయాన్ని అంగీకరించిందో! ఆలోచించుకుంటున్నాను.

“నన్ను డ్రైవ్ చెయ్యమని వెనకస్ట్రోక్కి వెళ్ళివచ్చిందిరా! ఇక తప్పులేదనుకో!” అని కామేశం నోట్లో సిగరెట్ అవతల పారేశాడు.

“ఇహనేం! డ్రైవ్ చేశావన్నమాట!” అన్నాను వాడి ఘనకార్యాన్ని ఉగ్రడించే దోరణిలో. ఎందుకోనాకు నవ్విస్తోంది. నెమ్మదిగా నవ్వేశాను. నవక మానోపదం చేత నేను నవ్విస్తాను కామేశానికి తెలియదు.

“మంచి చాన్సు కొట్టావురా!” అన్నాను నందేహంతో లోపల బాధపడుతూ.

“చాన్సుని నెమ్మదిగా అంటావేమిటి! హోరెత్తించేవానం. గోదావరి నేమను వైపున ఉంది వాళ్ళిల్లు. తీసికెళ్ళాను”

“నీ పక్కస్ట్రోక్ కూర్చోక వెనక కూర్చుండండి! ఏమైనా భయమా!” అడిగాను నందేహం తీరక.

“వేశాకోళం చేస్తున్నావేమిటా?”

“ఛ! ఛ! అదికాదురా! వెనకెందుకు కూర్చుంది అని అడిగాను. అంతే”

అన్నాను వాడినివేశాకోళం చేస్తున్నట్లు అనిపించడం వుండేందుకు.

“కాలేజీ స్టూడెంట్లు మాస్తే ఏడిసిస్తారేమో అని భయం చేతేమో!” అన్నాడు. మైదానంలోకూడ చదివిన ఆ అమ్మాయికి ఎంగుకో భయం మరి! ఆడపిల్ల, కాలేజీకి కారు స్వయంగా డ్రైవ్ చేసికొంటూ వస్తే ఏడిపించని స్టూడెంట్లు, ఎవరో డ్రైవ్ చేస్తూండగా పక్కగా కూర్చుంటే ఆ అమ్మాయిని ఎట్లా ఏడిసిస్తారని ఊహించను? పోనీ ఊహిస్తాను. అంతకన్న ఏం చేయను. నిస్సహాయంగా వింటున్నాను. కథ వింటుంటే కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

“ఇంట్లోకి వెళ్ళక, కుర్చీలో కూర్చోమని నాకు కాఫీ తెచ్చియిచ్చి—

“ఒక్క అరగంట వెయిట్ చేస్తారా. మానాన్న క్లబ్ వళ్ళారుట. ‘విరెన్ సేఫ్’ తాళం చెవి ఆయనదగ్గరే వుంది. పూర్వన సందర్శిస్తాను” అంది.

‘మరేం ఘరవాలేగులండి’ అని కూర్చున్నా - రేడియో పెట్టింది. కాసేపట్లో వాళ్ళ నాన్నగారే వచ్చారు. నా ఉబ్బు నాకిచ్చి ‘ఎప్పుడైనా ముందుజేం అబ్బాయ్!’ అని చెప్పాడు. ‘సరే అలాగే నండి,’ అని చెప్పి వచ్చేశాను” అని ఆగిపోయాడు కామేశం.

నాకు అనుమానం గోబాటు ఎంగుకో బాధోచ్చింది కనువులించి. ఇనప్పెట్ల తాళం చెవులు కూడా ఎక్కడికి చేతికే అక్కడకు ఆయన పట్టికెతాగు కాబోను. అదేదో చాలా కొత్తగా వినిపించినా, సరి పెట్టుకొని—

“నీ పేరేమిటో అడిగిందా అసలు ఆ అమ్మాయి? మళ్ళీ ఎప్పుడైనా వాళ్ళింటికి వెళ్ళావా. తరవాత ఏమైంది?” ఆ కథ అంత దాగుణమైన ట్రాజెడీ అవుతుందనుకోలేదు నేనసలు.

“నల్లకేం! అప్పుడప్పుడు వెళ్ళేవాడిని. కాఫీ యిచ్చి మాట్లాడేది”

“నువ్వంటే ఇష్టమేనా ఆ అమ్మాయికి.” అడిగాను కామేశాన్ని.

దాంట్ “నీవీడ ప్రేమ వుందా” అని నా అభిప్రాయం.

“ఇష్టం గనకే లాసియర్ ఒక్కరే ఆ కారువీడ మన పూరు వచ్చి మా ఇంట్లో ఒకరోజు ఉండి వెళ్ళింది” అన్నాడు.

“అహ! అయితే మీనాన్న వాళ్ళు ఏమీ అడగలేదు”

“అడక్తేం. అడిగాడు. జరిగిన కథంతా చెప్పాను. ఆ అమ్మాయికి నాకూ ‘ఫ్రెండ్

షిప్’ అన్నాను” అన్నాడు కామేశం.

“ఆ అమ్మాయి ఇప్పుడింకా రాజమండ్రి లోనే వుంటుందా? ఏం చేస్తూంది?”

“లేదురా! వాల్తేరు వెళ్ళిపోయారు. ఆ అమ్మాయి అక్కడే ఆనర్సు చదువుతోందిట” అన్నాడు.

చాలా విచారించాను. దురదృష్టవంతుడు కామేశం అనుకున్నాను.

“ఇంతకీ ఆ అమ్మాయి పేరేమిటి? వాళ్ళ నాన్నగారి కేం పని?”

ఇంకేవివయం అడిగి, నా బుజ్జు పాడు చేసికో దబ్బుకోలేదు. ఇదే ఆఖరు ప్రశ్న అనుకున్నాను.

“వాళ్ళ నాన్నగారికి వాల్తేరు బదిలీ అయిపోయిందట. రైల్వే ఆఫీసులో పని” అన్నాడు ఏమీ జంకకుండా కామేశం. నా మిత్రుడు కామేశం.

అంత ఘోరం వింటాసని తెలిసివుంటే ఆ ఒక్కక్షణం నాకు బ్రహ్మచేముడు రప్పించబలసిందని దేవుడిని అర్థించివుండును. ఆ అమ్మాయి పేరు చెప్పాడో లేదో నాకు వినిపించలేదు. అసలు వాడు చెప్పివుండడు. ఈ కామేశాన్ని ఈ చెవులతో ఎట్లా నమ్మను? ఆ అమ్మాయి తండ్రికి రైల్వే ఆఫీసులో పని! ఆయన క్లబ్ వళ్ళాడా? కూడా ఇనప్పెట్లతాళం తీసికెళ్ళాడా! తాహతులేని, రైల్వేనుమాస్తా, కూతురుకి ఎంత ప్రేమ వుంటేమట్టుకు ఒక ఖరీదైన కారు కొనిపెట్టగలడా? ఎలా నమ్మను? ఎలా ధరించను ఈ అసందర్భాలు?

బుద్ధి వచ్చేలా, మళ్ళీ అట్లాంటివి మాట్లాడకుండా వుండేందుకు, కామేశాన్ని గట్టిగా తిడుదామనుకున్నాను. ఏదో అందా మనుకుంటుండగా నే—

“అంతా ఇదేదో చిత్రంగా అనిపిస్తోందా లేదా నీకు! చెబితే చాలామందికి నమ్మకం కలగదు. నిజమని నమ్మరా!” అన్నాడు. నేను విన్నందుకు కృతజ్ఞతలు కాబోను.

“చిత్రంగా, సినిమా కథలా వుందిరా!” అన్నాను. వాడిని అంతకన్న తిట్టడం చాలా కాక. అందులోనే, నా కోపాన్నంతా ఇమిడ్చా ననిపించింది. నిజానికి ఇట్లాంటి కథల్నే బాగా పొడిగించి, నాలుగైదు మంచి ప్రేమ సీన్లు పెట్టి, ఉన్న అసందర్భాలని తీసివేయకుండా వుంచితే, మనం రోజూ చూసే గొప్ప సినిమా కథలకి మా కామేశం కథ ఏమాత్రం తీసిపోదు అనిపించింది.

ఇంతకీ కామేశం గాడు తనకీ ఆ పిల్లకీగల ప్రేమ, విరహంగురించి ఒక్క ముక్కలా చెప్పలేదు. తన కథకి అట్లాంటి వేమీ ఉన్నట్టే మాట్లాడలేదు వాడు. అబ్బాయి, (56-వ పేజీ చూడండి)

★ త ర్క క ర్క శ్రు డు ★

(శ్రీ. శే. కళాప్రపూర్ణ డాక్టర్ చిలుకూరి నారాయణ రావుగారి రచన)

ఆయన పేరు మర్కట శాస్త్రి
అసలు పేరు అక్కప్ప అయినా
ఎట్లో వచ్చి కుసురు కొంది
జీడి మరకలాగు స్థిరమైపోయింది.

తోముతే తోలయినా ఊడుతుందిగాని
పేరు మాత్రము విడువదు.
లోకంపెట్టిన పేరు లోక మున్నంత దాకా
పోకుండా ఉండవలసిన దేగా!

పేగును బట్టి లక్షణం వస్తుందా?
లక్షణాన్ని బట్టి పేరు వస్తుందా?
పేరెట్లు వస్తుందో పెద్ద పెద్ద వాళ్లే
నోరెట్టి వాదించి ఊరుకొన్నారు.

ఉన్న పేరు ఉన్నట్లే ఉంటేగా?
ముద్దన పేరు చెడుతుంది
గుద్దన గూను చెడుతుంది
పద్దన పరపతి చెడుతుంది
సద్దన గురి చెడుతుంది

అక్కప్ప పేరు ఎట్లా చెడిందంటే
అక్కప్ప చదువుకొని అర్కప్ప అయినాడు,
ఎప్పడో బట్టమరక అయితే
చూచుకోకుండా తిరగడము చూచి
అర్కప్పను మర్కప్ప అన్నారు.
మర్కప్పకూ మర్కటప్పకూ ఎంత మాతం?
తర్కం నేర్చిన తిరువాళ్ళ శక్తిని దేకాదు
ప్రాసం కూడా పట్టుకొంది.

మర్కట శాస్త్రి తర్క శాస్త్రంలో
కర్కట కర్కశుడనే కఠినమైన భ్యాతిని
సంపాదించు కొన్నాడు.

పరిచ్చేదములో ప్రజ్ఞాపంతుడు;
అప్రతిమానాపరిమేయప్రజ్ఞ;
ఏ వాక్యమయినా సరే, ఏ భావమైనా సరే,
భావ మున్నా సరే, లేకున్నా సరే,
ఆయన చేత—కాదు నోట—పడిందంటే
ఈకకు ఈకా, తోకకు తోకా
ఎక్కపెట్టి ఈడ్చి పారవేస్తాడు.
పెన్నలో పెంట్లుకలు తీస్తాడు.

ప్రత్యక్షం, ఉపమానం,
అనుమానం, ఆప్తవాక్యం,
ఏమి ప్రమాణం కావలసి అనీ, అన్నీని,
గుప్పించి, గుప్పించి, గంతు లేస్తాడు.
వితండ జల్పాలంటే
వెలగకాయ లొట లొటలు
ఆయననోట బడ్డ ఏదయినా సరే
ఏనుగుతిన్న వెలగకాయలాగు
దెయ్యము కొట్టిన కొబ్బరికాయలాగు
ఇవతలకు వచ్చి ఊడి పడుతుంది.

అవచ్చేదాలాయన కనర్గళం.
నిరపేక్షాలాయనకు నిరర్గళం
సాపేక్షాలయితే ఝళం ఝళం
గడ్డు ప్రశ్నలన్నీ గళం గళం.
తర్క కర్కశుడు—మా
మర్కట శాస్త్రి.

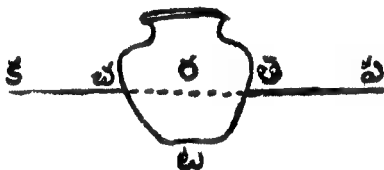
విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

146. ఇనుపఓడ నీటిలో ఎట్లు తేలుచున్నది?

ఇనుపముక్కలు నీటిలో మునిగిపోతాయి గదా, ఇనుపరేకుతో చేసిన ఓడ ఎలాగు తేలుతోంది? అని ప్రశ్న. ఇత్తడి బిందెను నీటిలో విడిచామనుకొండి. అది నీటిలో తేలుతుంది. బిందెబరువు కిందివైపు లాగు తుందని మనకి తెలుసు. అయితే బరువు దిగ లాగుతూన్నా బిందె దిగిపోవడము లేదు. అంటే ఏమన్నమాటా? నీరు బిందెను పైకి నెట్టుతున్నదన్నమాట కాదా? బిందె బరువు, బిందెను నీరుపైకి నెట్టే శక్తి సమానముగా వున్నప్పుడు బిందె తేలుతూ నిశ్చలముగా వుంటుంది. ఇనుపముక్క నీటిలో పోసినప్పుడు నీటి స్థవనశక్తి ఆముక్కబరువు కన్న తక్కువ అవడమువల్ల అది నీటిలో దిగిపోతోంది. అయితే ఇనుముతో చేసిన ఓడ నీటిలో తేలుతోందిగదా, ఈ ఓడని పైకి నెట్టే శక్తి దానిబరువుకి సమానమయ్యేదాకా ఎలాగ పెరిగింది? అదీ ఇనుమే, ఇది ఇనుమేనే? అంటే, "ఓడ దోన ఆకారములో ఉండడమువల్ల, నీరు దానిని పైకి నెట్టే శక్తి పెరిగింది" అని జవాబు. ఎలాగు? అంటే ఇలాగు-బిందె తేలుతూన్నట్లు

నూచింపబడింది పటము చూడండి. బిందె లేనప్పుడు నీటి ఉపరితలము 'కచరతప' అనే గీత వెంబడిఉండేది. బిందె లేలడము వల ఈతలము 'కచటతప' అయింది. బిందెని ఎత్తివేస్తే తిరిగి 'కచరతప' తలములోకి సర్దు

కుంటుంది నీరు. అంటే ఏమన్నమాటా? బిందె ఉన్నంతసేపూ 'చటత' అనే లాత అంతమేరా, నీరుపైకి ఉబికిరా యత్నిస్తోందన్నమాట కాదా? ఈ స్థవన శక్తి యే బిందెను తేలుస్తోంది. ఈ శక్తి యెంత? అని ప్రశ్న. బిందెలేనప్పుడు 'చరతట' అన్న లోయలో ఉండినీరు ఈస్థవనశక్తిని సరిగా అదుపులో ఉంచుతూండినది కనక, ఈస్థవన శక్తి అనీటిబరువుకి సమానము అన్నమాట. అన్నట్లు ఈస్థవనశక్తి బిందెబరువుకి సమానమే. అంటే ఈ ఉడ్డెలు రెండూ సమానము అని తేలుతుంది. బిందెబరువు 'చటత' అన్న లోయలో ఉండిన నీటిబరువుకి సమానము! బిందెను మొదట నీటిలో పోసినప్పుడు నీరు తొలిగిపోలిగి, బిందెబరువు ఆతొలిగి పోయిన నీటిబరువుకి సమానమువగానే బిందె తేలుతూపోయింది.

ఇనుపముక్కని నీటిలో వేస్తే తొలిగి పోయేనీరు కొంచెమే. ఇనుపముక్క పూర్తిగా ములిగినప్పుడు ఆముక్కని నీరుపైకి నెట్టు తునే వుంటుంది. ఎంత శక్తితోనూ? ముక్క ప్రవేశించడమువల్ల తొలిగిపోయిన నీటిబరువంత శక్తితో. ఇది ఇనుపముక్క బరువుని ఆవలెదు. అందుకని ముక్కములిగి పోతుంది. ఈ ఇనుపముక్కనే సాగగొట్టి దోనలాగ తయారుచేస్తే, ఆముక్కబరువు మారలేదుగాని తొలిగిపోయేనీటి పరిమాణము హెచ్చింది. ఒక్క అంగుళములోతుకి మునిగితే, ఇదివరకు తొలిగిన నీటికన్న రెట్లు నీరు తొలుగుతుంది ఇప్పుడు. ఈనీటి బరువంతో, అంతే శక్తితో స్థవనశక్తి ఓడని తేల్చేస్తుంది. ఓడబరువు ఇలా తొలిగిన నీటిబరువుకి సమానమయ్యేదాకా ఓడ దిగు తుంది నీట్లోకి. తర్వాత మరి దిగదు.

ఓడలు సముద్రము నీటిలోకంటే నదీ జలాల్లోకిందికి దిగుతాయి. సరికి సరా తీసుకుంటే సముద్రము నీరు మంచినిరుకన్న బరువు. ఓడబరువు మారదు కనక, సముద్రములో తేలడానికి ఓడ తొలిగించవలసిన నీటికన్న, మంచినిట్లో తేలడానికి తొలగించవలసిన నీరు ఎక్కువ. అంటే ఆ ఓడే నదీజలంలో ఎక్కువ దిగాలి అన్నమాట.

చిట్టి ప్రశ్నలకు జవాబులు

—చంద్రుడి కళలు, భూమి నీడి చంద్రుడిమీద పడడమువల్ల కాదు కలిగేది. సూర్యుడివెల్లురు చంద్రగోళము సగభాగము మీద పడుతుంది. భూమినించి చూచినప్పుడు వెలుగుతూన్న చంద్రబింబములో ఎంతపాటి భాగము కనబడితే అంతపాటి చంద్రుడే మనకి కనబడతాడు. అమావాస్య నాడు భూమికి సూర్యుడికినడుమన చంద్రుడుంటాడు కనక చంద్రుని అవతలివైపు మనకి కనబడదు. పున్నమనాడు సూర్యుడు కుంకుతూంటే చంద్రుడుదయిస్తాడు. కనక సూర్యుడి వెల్లురుపడే చంద్రబింబ భాగమంతా కనబడుతుంది. అమావాస్యనించి పున్నమదాకా క్రమంగా పెరగడము, చంద్రుడు క్రమంగా సూర్యుడివైపునించి బయటేరి 15 రోజుల్లో ఇవతలవైపుకి రావడము వల్ల.

—తేలికైన వస్తువు త్వరగా భూమిపై పడదు, బరువైనది పడును'అన్న అభిప్రాయము పొరపాటు. గాలిలియో అనే పదహారో శతాబ్దమునాటి ఇటాలియను వైజ్ఞానికుడు పైజాలోని వంకర గోపురశిఖరము మీదినుంచి ఒక కర్రబంతీ, రెండూ ఒకే మారు క్రింద పడ్డాయి. సీసపుబంతీ ఒకే మారు వదిలిపెట్టాడు. ప్రయోగమువల్ల వట్టినముక్కమును ఛదరగొట్టుట కతడే ప్రథముడు.

—బదనిక అన్న జాతి, ఇంకొక చెట్టు మీద పెరిగి, ఆ చెట్టులో ప్రసరించే రసాన్ని తాను ఉపయోగించుకొనడము చేర్చి చేర్చి, వేళ్లను పెట్టడము మరిచిపోయింది. అందుకే ఇది పువ్వులూ కాయలూ పెట్టినా, వేళ్లను పెంచుకోలేదు. మరి బ్రతకడము ఎలాగ? ఇంకొక చెట్టుని దోచి.

బదనిక నే అనడము ఎందుకూ? కాఖా హార జంతువులన్నీ చెట్లు తయారుచేసే ఆహారాన్ని, పక్షి, వేళ్ళూ (ముల్లంగి), కాండమా (తోటకూర కాండ), పువ్వు (అరటి), ఆకులూ (బచ్చలి) తిని తన్నుకొన్నాయి.

—ఉల్లిపాయ, ములక్కాడ, వంటి కాకములకు కొంచెము మాంసపు పోలిక వున్నదన్న కారణముచేత కాబోలు ఆచార వంతులు తినరు.

—సూర్యుడు ప్రకాశిస్తూనే ఉండడానికి కారణము సూర్యగోళములోని ఉడజని మజిలీలు మజిలీలుగా చివరకి హీలియము వాయువుగా మారుటేనని అణుశాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయము. ఈరీతిగా ఖచ్చిత సూర్యుడు చల్లారే కాలపరిమితి ఉహకందదు.

—చిట్టిపల్లిలూ, పుచ్చకుల పేర్లూ, వారి ఊర్లూ వేర్వేరుగా ఉన్నానీ ప్రస్తుతము ఈశ్వరికలో చోటుచాలదు. పేర్లు అచ్చులో చూచుకోవడము కంటే సందేహాలకు జవాబు వినడమే మా చదువరుల కిష్టమని మా నమ్మిక. మా జవాబులలో ప్రశ్న విమిటో ధ్వనిస్తూనే వుంటుందని మా విశ్వాసము.

—త్రాచుపాము విషమును పాలలో కలిపి ఆ త్రాచుకే పోస్తే ఎందుకు చావాలి? ఆ విషము నెత్తురులోకి ఎక్కితే నీ విషమా తుంది గాని, పాలలో కలిపి మరణాసన్నులకు పోసినప్పుడు మంచే అవుతుందే? ఇంకొక ప్రాణికే అపాయకారికాని విషము పాముకి ఎల్లపాయకారి కాగలదా? ఒక పాము ఇంకొక పామును కరచినచో, ఒక మనిషి ఇంకొక మనిషిని కరచినప్పుడు వలె అపాయము కలగవచ్చును.

—గడియారములోని Jewels గడియారపు మరలకు రావీడి ఎక్కువ కాకుండా వుండుటకు విగించినట్టివి. వీటికి లోహము వలె మెత్తదనము లేకపోవుటవల్ల త్వరగా అరిగిపోవు ఒకటి; వేసవిలో వేడికి లోహములు వ్యాకోచించినంతగా వ్యాకోచించవు, రెండూ కారణాలు వీటిని వాడడానికి.

—చత్వారము, షార్డు సైటూ అన్నవి కంటిలో వుండే కటకము (lens) అలిసి పోయి బాగా సాగలేకపోవడమువల్లా, కావలసినంతగా కుంచించుకోలేకపోవడము వల్లా వస్తాయి. జంతువులు చదవవూ, వాచీలు రీపేరుచెయ్యవూ, నగలమీద తీగలు చెక్కవూ. మరి షార్డు సైటూ వాటి కెలాగు వస్తుందీ? చత్వారము రావచ్చును గాని ఆలోచన ఏ దోష్యావచ్చి చంపేస్తుంది.

—గాలిదుమారములకు గాలి ఒక చోట ఒత్తుగా ఉండడమూ ఇంకొక చోట పలచగా వుండడమూ కారణము. వేసంగిలో వేడికి

గాలి పల్చబడుతుంది. అడవులమీద ఉండే గాలికంటే రాతి నేలలమీద గాలి, ఇసుక నేలలమీద గాలి బాగా వేడెక్కి పల్చబడుతుంది. పగటి కాలములో మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వేడి ఎక్కువ గనక ఈవేళకి చేరువగా మూడూ, నాలుగూ గంటలకి వెచ్చబడిన గాలి పల్చవైతే దాన్ని పూట చెయ్యడానికి అంతకంటే చల్లవైన గాలి అటు విసురుతుంది. ఈ గాలితోనే దుమారము వస్తుంది. నదీతీరాలలో గాలి, కాల వల పొడూగునీ విసిరి పడవల తేరచాపల్ని ఈజే గాలి, కొండలమీదకి కిందినుంచి విసిరే గాలి, ఉష్ణభేదమువల్ల ఏర్పడినవే. ఋతువవసారికి ఇదే కారణము.

—ఆవును అయస్కాంతము ఆకర్షించి పట్టిన మేకును విడదీయటాకన్న, ఆ మేకునే పట్టిఉంచే భూమినుండి దానిని విడదీయటం సులభమే. అయస్కాంతము మేకుకి చాలా చేరువలో వుంది. భూమియొక్క కేంద్రము 3 మేకుకి 4000 మైళ్ళుంది. రెండింటి ఆకర్షణ శక్తి ఈ దూరముయొక్క వర్గానికి విలోమ సంబంధములో వుంటుంది. కనక ఈ దూర మెక్కువైతే శక్తి తక్కువ.

ఆకర్షణ అని అనగానే రెండింటి తత్వమూ ఒకటని అర్థము కాదు. భూమిది గురుత్వాకర్షణము. అయస్కాంతానికి లోహద్రవ్యతత్వము. గురుత్వాకర్షణ కన్న లోహద్రవ్యతత్వము తీవ్రము. కాని గురుత్వాకర్షణ సర్వవస్తువ్యాపి, లోహద్రవ్యతత్వము ఇనుమ, కోబాల్టు, నికెలు లోహాలకు మించి తీవ్రముగా నుండును.

—నైంటిసులు ఇతర గ్రహాలకు వెళ్లడానికి యత్నిస్తే కాస్మిక్ కిరణదీప్తి కంటే అతి నీలవర్ణిత (ultraviolet) కిరణాలకి నూడిపోవచ్చు. కాని అజాగ్రత్తగా వెళ్లరు రెండి. భయము లేదు.

—కాంతియొక్క శక్తి దాని తీక్షణతని బట్టి, రంగునిబట్టి వుంటుంది. మనకి ప్రకృతిలో రంగులకాంతిలు లభించవు కనక తీక్షణతనిబట్టి దానికే క్రింది మాచుకోవాలి. చంద్రుడికాంతి సూర్యుని కాంతికంటే చల్లన కుత్తునికాంతి ఇంకా చల్లన. చల్లన అంటే వేడి తక్కువ అని అర్థము.

—పగలు, మెరుగుడు పురుగే అన్న మాటేమిటి, ఎల్క్విక్ దీపాలూ, సినిమా దీపాలూ కూడా గుడ్డి వెలుగే చూపుతాయి. సూర్యుని వెలుగులో పోల్చితే చిన్న పురుగు వెలుగంతకీ వెన్నెలలోనే మెరుగుడుపురుగు కొంత వెలువెలపోతుండే, ఎండలోనూ పగటి వెలుగులోనూ రెక్కయేమిటి?

—నీటిలో ప్రసరించే కిరణాలవల్లనే చేపలు తమ యెరని చూచి తరిమి కబళించ గలుగుతున్నాయి. సముద్రము లోతులలో

మెరిసే చేపలుంటాయి. వీటి వెలుగుకి బ్రమసి చేరవచ్చే చిరుచేపలు వీటి కాహార మాతాయి.

—ఆవును, నీలగిరి కొండలమీద పప్పు ఉడకదు. కొండలమీద గాలి ఒత్తిడి తక్కువగా వుంటుంది. కనక నీటిలోంచి తప్పించుకుని ఆవిరియాపాన్ని నీటికణాలు వచ్చే యదానికి నిరోధకమైన గాలి ఒత్తిడి తగ్గి పోయి ఉంటుందన్నమాట. కింద మైదానాల్లోకంటే తక్కువ ఉష్ణోగ్రతవద్దనే నీరు మరిగిపోతుంది. అందువల్ల పప్పుని మెత్తబరచేటంత ఉష్ణత నీటిలో పెరగకుండానే నీరు ఆవిరి అయిపోతుంది.

—వాతావరణ పరిస్థితులు తెలుసుకోడానికి శాస్త్రజ్ఞులు ఎగర వేసిన గాలిపటములు 9 క్రేలో మీటర్లదాకా ఎగిరినవి. ప్లోరోమేనులు 12 క్రేలో మీటర్లదాకా, మానవులున్న బెటానులు 18, మానవులు లేక శాస్త్రసాధనములే ఉన్నవి 35 క్రేలో మీటర్లదాకా ఎగిరినవి. 8 క్రేలో మీటర్లకంటే

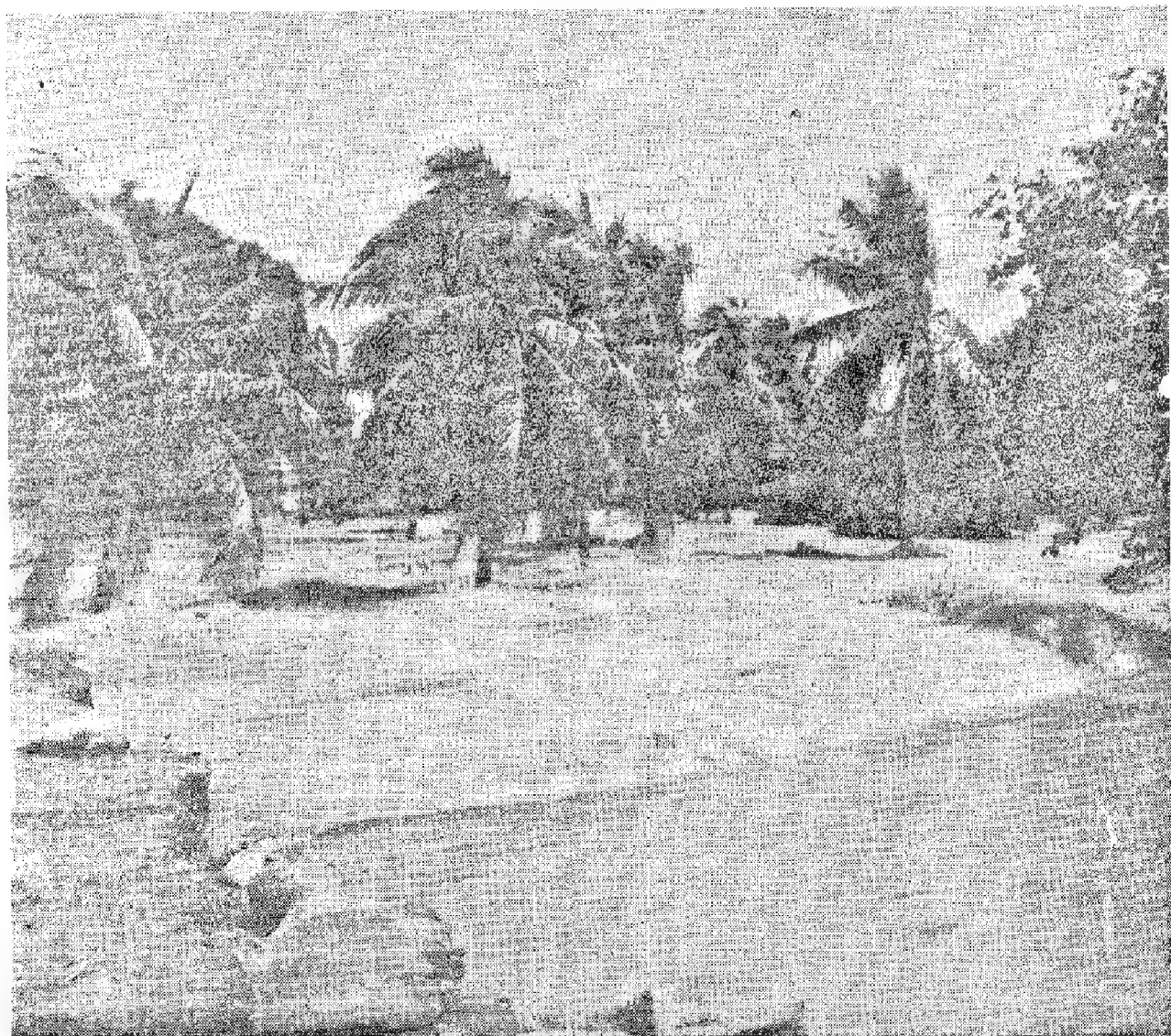
అబలసుధ

శ్రీ కుసుమ వ్యాధులు అకాల బహిష్టు, ముతుబద్ధము, ముతుకాల, బిడలునొప్పులు, కలనొప్పి, గుండెదడ కాళ్ళ లాగుట, మనస్తాపము లేకపోవుట, విద్రవబ్బు కుండుట, నడుమునొప్పులు, బలహీనత, మలబద్ధము, హిస్టిరియా మొ॥ వారిందును. వీనా రు. 3/- వి. సి. రు 1/- ఇండియన్ మెడికల్ హౌస్, లక్ష్మీ టాకెను రోడ్డు - విజయవాడ-2.

Your guide in darkness

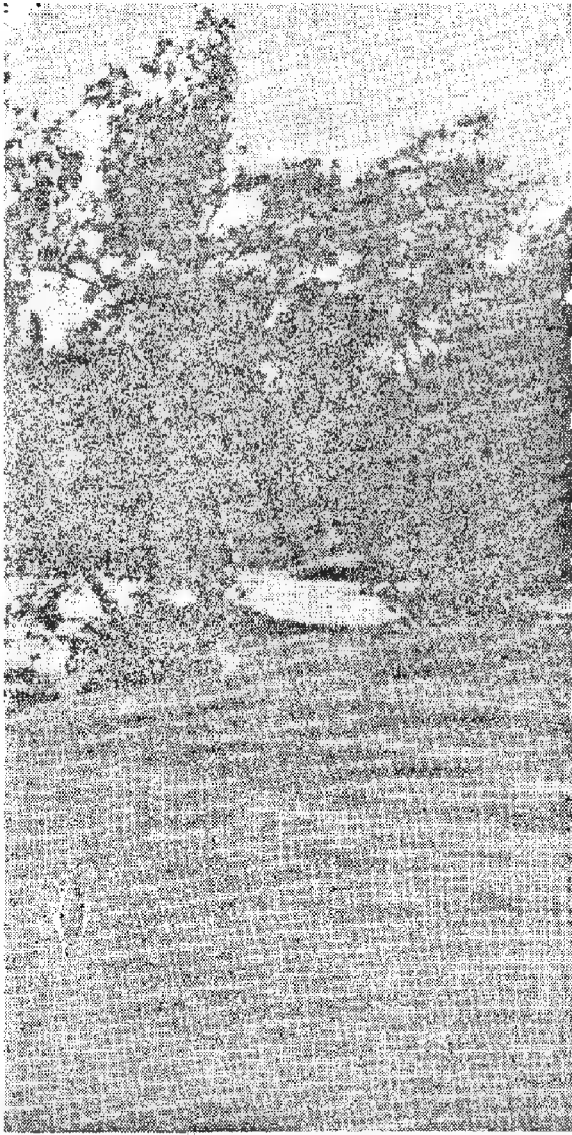

ESTRELA BATTERIES LTD. BOMBAY

గోదావరి
వరదలు

1. భవశేక్వరంవద్ద గండి పడగా మునిగిన ప్రాంతం

■ ఇంటి కప్పులవరకూ వరదనీటిలో
మునిగిపోయిన ఆర్యాపురం.

నీ తి గీ తి

శ్రీ కామన హనమంతరావు

దిన్నారి పొన్నారి
చిట్టిపాపల్లార
చిఱునవ్వు లొలి కేటి
చిన్ని పాపల్లార

ఆరుపోరులు లేక
అమ్మపెట్టే బువ్వ
ఆరగించిన పిదప
ఆటలకు చేరండి

చదువు సంధ్యలయందు
శ్రద్ధగా వుండాలి
ఆటపాటలలోను
ఆరితేరుండాలి

మీయందరకు నేను
అన్నయ్య నవుతాను
మంచి చెడ్డలు మీకు
ఎంచి చెబుతుంటాను

నందేవేళకు మీరు
ముందుగా చేరితే

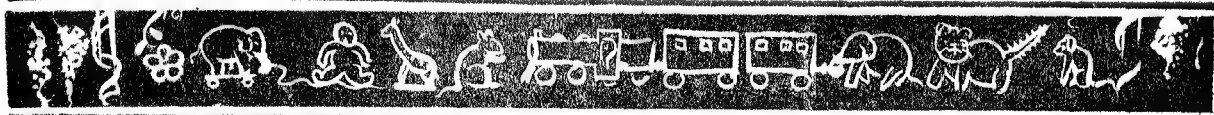
చందమామకు మీకు
చెలిమి కలిగిస్తాను

పెద్దవారల యెడల
బుద్ధిగా మెలగండి
మాచిబుద్ధులు నేర్చి
పెద్దమనుషులు కండి

తోటివారిలా కెల్లా
మేటివారినిపించి
దేశభక్తిని గలిగి
తెలివిగా మెలగండి

అన్నయ్య పలికేటి
ఆప్తవాక్కులపైన
ఆదరణ చూపించి
ఆచరించారంటే

ఆనందమే మీకు పాపాయిలూ
అతిశయించును మీకు పాపాయిలూ

అద్దెబోటులో -

ముచ్చటగా ముగ్గురు

(కుక్క సంగతి సరే సరి!)

(గతనంచిక తరువాయి)

అంతటి విపత్కర పరిస్థితిలో మేము కొట్టు మిట్టాడుతూ వుండగా దేవుడు పంపిన దూత అల్లే, చిన్న కుర్రాడొకడు ఆదారిని వచ్చాడు. వాడు ఒకచేత్తో బీరుడబ్బ పట్టుకొన్నాడు. రెండోచేత్తో ఏదో దారానికి కట్టివున్న వస్తువు పట్టుకొస్తున్నాడు. దారిలో ఎక్కడైనా ఒకరాయి కనిపిస్తే దానిమీది కావస్తువుని విసిరి వికృతమైన చప్పుడు ఏదో పుట్టిస్తున్నాడు. వాడిచేష్టలు, ఆకారం అవీ ఎల్లావున్నా, మేమువున్న పరిస్థితుల్లో వాడు నిజంగా దేవుడు పంపిన దూత అల్లేనే అవుపించాడు. (దేవదూతలుగా రాదలచిన వారికి పిల్లల కారంకంటే యోగ్యమైన ఆకారం మరేదీలేదు) వాణ్ణి నిలబెట్టి, ఆప్రాంతంలో ఎక్కడైనా పనీపాటాలేని మునలీ, ముతకా, అవిటి యిల్లాంటివాళ్లు ఒంటరిగా వుండేయిళ్లు ఏమైనా వున్నాయా అని అడిగాం. (అంటే - మావుద్దేశం మరేమీలేదు-అల్లాంటి నిస్సహాయులు ఎవరైనావుంటే వాళ్లని హడలగొట్టి అయినానరే, ఆపూటకీ వాళ్ల యిళ్లల్లో పడుకొందామని!) అదీ కాకపోతే చాడుబడ్డ సున్నం బట్టి చుట్టుపక్కల అయినానరే ఎక్కడైనా వుంటే చెప్పమన్నాం. తనకైతే అల్లాంటి చోట్లు ఏవీ తెలియవనీ, అంతగా కావాలంటే వాళ్లయింటికే వస్తే వాళ్ల అమ్మని అడిగి వీలుంటే మాకాపూటకీ బన

వర్పాటు చేస్తానని ఆకుర్రాడు అన్నాడు.

మాకు అర్థాంతరంగా వచ్చిపడ్డ యాకప్తంలో యింత చిన్నకుర్రాడు యావిధంగా ఆడుకొంటా నన్నందుకు మాముగ్గురికీ బ్రహ్మానందమై పోయింది. ముగ్గురమూ ఒక్కసారిగా వాడిమీద పడిపోయి వాణ్ణి గట్టిగా కాగలించేసు కొన్నాం. మాముగ్గురి బరువూ ఒక్కసారిగా ఆవేలుడు వెధవమీద పడేసరికి, వాడు తట్టుకోలేక నేలమీద కూలబడిపోయాడు. వాడితోపాటు మేమూ మట్టి నాకాల్సి వచ్చింది. హరిస్సుగాడికి మూర్ఖ వచ్చినంత పనికాగా, వాడు ఆకుర్రాడిచేతిలో డబ్బె అందుకొని అందులోవున్న 'బీరు' కాస్తా గడగడా తాగేశాడు. త్రాణ కొంచెం అందుకోగానే సామానంతా నన్నూ, జార్జినీ అక్కడే వదిలేసి, ఆకుర్రాడి వెనకాల పరిగెత్తాడు. నేనూ జార్జి చచ్చినట్లు బండెడు సామాను మోసుకెళ్లాం.

ఆకుర్రాడు నుమ్మల్ని నాలుగుగదుల పాకకి తీసుకెళ్లాడు. వాడితల్లి చాలా మంచిది. అంత అర్థ రాత్రివేళ మాకు తినటానికి ఏవోపెట్టింది. పడక గదిలో రెండే మంచాలు వున్నాయి. ఒకటి రెండు స్నర అడుగులు మాత్రమే వెడల్పువుంది. దాంట్లో నేనూ జార్జి పడుకొన్నాం. ఒకరాత్రివేళ పడిపోతా మేమోనని దుప్పటితో యిద్దరి నడుముల్నీ మంచం

మూలం :

జెరోమ్ కె. జెరోమ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మ అనరసింహమూర్తి

ముచ్చటగా ముగ్గురు

కోడుకి బిగించి కట్టేసుకొన్నాం. రెండో మంచం చిన్నపిల్లల మంచం. హరిస్సు ఒక్కడూ అందులో పడుకొన్నాడు. తెల్లారి లేచాక చూస్తే వాడికాళ్లు మంచం పట్టిలో నుంచి బయటికి వేళ్లాడుతున్నాయి. ఆకాళ్లనే మేము తువ్వాలటా, తడిబట్టలూ తగిలించు కోవటానికి ప్రపయోగించాం.

‘డాచ్చెట్’ దగ్గర అప్పట్లోమాకు జరిగిన అనుభవాలు అవీ! మల్లా యింకోసారి మేము ఆపూరికి రావటం అంటూ సంభవిస్తే హోటల్ల విషయంలో భేషజాలు ఏవి పోకుండా, ఎక్కడ చోటు వుంటే అక్కడే బసచెయ్యటం మంచిదని లోగడనే తీర్మానించు కొన్నాం.

ఇదివరకటి అనుభవాల మాట అటుంచి ప్రస్తుత నిషయానికి వద్దాం. ‘కోతుల లంక’ చేరేదాక చెప్పకో దగ్గడేమీ జరగలేదు. అక్కడ పడవకి లంగరేసి, వంట ప్రారంభించాం. కావలసిన అన్ని వస్తువులూ వున్నాయికాని, ఒక్క ఆవాలుమాత్రం తెచ్చుకోవటం మరచిపోయాం. మామూలుగా అయితే ఆవాలు నాకు అసలు అక్కరనేలేదు కాని, ఆక్షణంలో అవి దుర్లభమని తెలిసేసరికి, ఆవాలు లేకుండా అరక్షణమైనా బ్రతకలేనని పించింది. ఎవరైనా సరే అప్పటికప్పుడు ఆవాలు పుట్టించుకువస్తే అడిగిందల్లా యిచ్చేనే స్థితిలో వున్నాను: కావాలంటే యీ ప్రపంచాన్నే దానధర్మ విక్రయాది సర్వహక్కుల తోనూ రాసి యిమ్మన్నా రాసియిచ్చేవేవాణ్ణి.

ఈ విశ్వసృష్టిలో మనం వుండే భూగోళం మాదిరివి యింకెన్ని వున్నాయో నాకైతే సరిగ్గా తెక్క తెలియదుకాని, ఎన్ని వుంటే అన్నీ, (అందులో ఒక్కటైనా నాకోసం అట్టే వెట్టుకోకుండా) చెంచాడు ఆవాలకి అమ్మేనేవాణ్ణి. నాతోవచ్చిన తిప్పలు అదే:—కావాలనుకొన్నది దొరక్కపోతే నాకు యింక వాట్లా పై తెలియదు.

హరిస్సుది కూడా నామాదిరి తత్వమే. ఆక్షణంలో ఆవాలు తెచ్చియిచ్చినవాడికి తనూ యీ విశ్వాన్నంతటినీ ధారాదత్తం చేస్తానన్నాడు.

తెలివైన వాడెవడైనా అప్పటికప్పుడు ఒకడబ్బాడు ఆవాలు పట్టుకొని మాదగ్గరికి గనక వచ్చివుంటే, జీవితాంతంవరకు హాయిగా అనుభవించేందుకు అతగాడికి ఎన్ని భూగోళాలు, నక్షత్ర మండలాలు లభించేవో కదా!

కాని — ఒక్క ప్రమాదం వుంది. నిజంగా ఎవడైనా ఆవాలుతెచ్చి చేతిలోపోస్తే, హరిస్సు నేనూ కూడా యిందాక అనుకొన్నవన్నీ వుపసంహరించుకొని, వాడితో బేరం పెట్టేవాళ్లమే. ఆపడలో వున్నప్పుడు అందరూ మాటాగే ఏంత డబ్బైనా యిచ్చేద్దామనుకొంటారు: కాని తీరా అవసరంతిరాక ఆవస్తువు అసలు విలువకి పైన పైసాలయినా యివ్వటానికి గిజుకొంటారు.

మొత్తానికి ఆపూట వంటలో ఆవాలులేకుండా పోయినందువల్ల నాకు లోకమే చీకటైనట్లు అని పించింది; బ్రతుకు దుర్భరమనిపించింది. ఏమాట మాట్లాడటానికి మాతో ఎవ్వరికీ ఓపిక లేకుండా పోయింది.

ఇంతలో జార్జిగాడు గోనెసంచి అడుగుదాకా చెయ్యిపోనిచ్చి, అనాసపండు ముక్కలువున్న డబ్బాపైకి లాగాడు. దాన్ని చూడగానే మాకు నోరూరుంది. జీవితంపై మల్లా అనురాగం పుట్టుకొచ్చింది.

అనాసపండు అంటే మాముగ్గురికీ వల్లమాలిన యిష్టం. ఆడబ్బా తయారుచేసినవాడెవడో మహా ఘటికుడు. అనాసపండు బామ్మని రంగుల్లో ముద్రించి, దాన్ని డబ్బాపైన అటించాడు. ఆబామ్మకేసి చూస్తుంటేనే, పండురసం తాగుతున్నట్టనిపించి, ఒకళ్ల నొకళ్లం చూసి చిరునవ్వులు నవ్వుకొన్నాం. హరిస్సు అప్పుడే చెంచాపైకి తిసి, సిద్ధంగా కూర్చున్నాడు.

డబ్బా మూత తీయటానికి పనిముట్టుకోసం వెదికాం. గోనెసంచి అంతా గాలించినా అది కనిపించలేదు. చేతినంచులన్నీ తిరగతోడం: పడవసంతా బోర్లించి చూశాం; ఎక్కడైనా ఆపనిముట్టు కనిపిస్తుందేమోనని. ఊహ! కనిపించలేదు.

తన దగ్గర చిన్నచాకు ఒకటి వుంటే, వాంతో

మూత తియ్యాలని హరిస్సు ప్రయత్నించాడు. ■ బృహత్ తియ్యలేకపోవటం మాట అటుంచి, చాకు విరగ్గొట్టుకొని కాళ్ళూ చేతులూ కోసుకొని ఒక పక్కకి తప్పకొన్నాడు. బార్ని ఒకకత్తెర పట్టుకొని, దానిమొనతో డబ్బామూత తీయబోయాడు. డబ్బామూతమీద పెట్టి కొట్టుతుండగా, కత్తెర అమాంతం ఎగిరి అంతదూరాన పడింది. ఇంకా నయం-కొద్దలో తప్పింది — లేకపోతే ఆరోజు వాడి కుడికన్ను ఎగిరిపోవాల్సిందే! వాల్లిద్దరూ ఒక మూలకి పోయి గాయాలకి కట్టు కట్టుకొంటూ కూర్చున్నారు. గడకర మొనతో డబ్బాకి చిల్లి పొడవాలని నేను ప్రయత్నం చేశాను. అంతపొడుగు కర్రని మైకిఎత్తి, గురిచూసి సరిగా డబ్బామీద పడేలా విసురుగా దించాను. కాని, నాలించనా ఏదో తప్పిపోయి, ■ విసురికి డబ్బా చిల్లి పడవలిసిందిపోయి, నేనే ఎగిసి మొలలోతు మురికినీళ్లలో విరుచుకు పడ్డాను. డబ్బా దొర్లుకొంటూపోయి మూలగా పడివున్న టీకప్పు నొకదాన్ని పప్పుపప్పు కింద చితక కొట్టేసింది.

ఆ పరాధవంతో మాముగ్గురికీ వొళ్లు మండుకు పచ్చింది. ముగ్గురమూ కలిసి ఆ వెధవ డబ్బాని గట్టు మీదికి పట్టుకెళ్లారు. హరిస్సు పక్క పొలంలోకి వెళ్లి, పెద్ద రాతిబండ పట్టుకొచ్చాడు. నేను పడవలోకి వెళ్లి తెరచాపకొయ్యి పూడదీసి మోసుకొచ్చాను. బార్నిగాడు డబ్బాని కదలకుండా పట్టుకొన్నాడు. హరిస్సు దానిమీద బండరాతిమొన ఆనించి పట్టుకొన్నాడు. నేనా తెరచాపకొయ్యి బలంగా మైకిఎత్తి, సరిగ్గా గురిచూసి కిందికి వదిలేశాను

బార్నిగాడి గడ్డిటోపీ నిజంగా ఆరోజు వాడి ప్రాణం కాపాడింది. (వాడు యీరోజుకీ దాని తాలూకు జీర్ణభాగాలను అతి పదిలంగా అట్టే పెట్టుకొని, అందరికీ చూపింది, అదంతా ఒక పెద్ద కథగా చెప్పుతూవుంటాడు.) హరిస్సుకి వొళ్లు గీసుకుపోయింది. వాల్లిద్దరితో పెట్టుకొంటే యిక లాభంలేదని నేనొక్కణ్ణి ఆ డబ్బా మీద, చేతులు చచ్చుపడి పోయేదాకా, తెరచాప కొయ్యతో బాదేశాను. నాచెతుల్లో సత్తువ సాంతం తగ్గిపోయాక, హరిస్సు అందుకొన్నాడు.

ఇద్దరమూ కలిసి గుండ్రంగావున్న డబ్బాని ముందు అప్పడంలా అణిచేశాం. తరువాత నలు

చదరంగా కోవాచిళ్లలా తయారుచేశాం. ఆతరువాత ముక్కోణాకారంగా తేల్చాం. ఈవిధంగా రేఖా గణిత శాస్త్రజ్ఞులు పూహించగలిగిన అన్ని ఆకారాలు మొత్తంమీద మాడబ్బాకి తెప్పించకలిగాం. ఇన్ని చేయగలిగాం కానీ, ఆ వెధవ డబ్బాకి కన్నం మాత్రం పొడవలేక పోయాం. అప్పటికి బార్నికి రోషం వచ్చేసింది. హరిస్సు చేతిలోవున్న తెరచాపకొయ్యి తాను అందిపుచ్చుకొని గట్టిగా ఒకడెబ్బ వేశాడు. ఆడెబ్బతో డబ్బాకి ఏదో దెయ్యపు తల ఆకారం వచ్చింది. ఆ ఆకారాన్ని చూసి బార్నిగాడు జడుసుకొని, తెరచాపకొయ్యిని బారవిడిచేశాడు. ముగ్గురమూ దానిచుట్టూ గడ్డిమీద కూలబడిపోయి, దానివంక గుడ్లు అప్పగించి చూస్తూ వుండిపోయాం.

డబ్బాకి ప్రభాగాన అడ్డంగా ఒక పెద్దసాట్ల పడింది. ■ సాట్లవంక చూస్తుంటే యీసిగ్గుమాలిన డబ్బా మమ్మల్ని చూసి ఎగతాళిగా నవ్వుతున్నట్లు అనిపించింది. మా వొంటికి కారం రాసినట్లు అయింది. హరిస్సు ఆగలేక డబ్బాని విసిరిపుచ్చుకు నది నట్టనడానికి గిరాటుచేశాడు. అది పెద్దచప్పుడు చేసుకొంటూ నీళ్లలో మునిగి పోయింది. ఆచప్పుడు మా తిట్లు జతచేసి, వెనక్కి అయినా తిరిగి చూడకుండావచ్చి పడవలోకి ఎక్కి ప్రయాణం సాగించాం. 'మొయిడెన్ హెడ్' చేరేదాకా ఎక్కడా ఆగకుండా పడవ నడిపేశాం,

నేను చుక్కాని తిప్పతున్నాను.

అనలు నదిమీద ప్రయాణంలోనే ■ అందం వుంది. కేవలం కలలోతప్ప యితరత సాధ్యంగాని అనుభూతి, ఆనందం ఏదో నదిమీద యిలా తేలితేలి పోతున్నప్పుడు కలుగుతుంది. పడవలో ప్రయాణం చేస్తున్నంత నేపు మిమ్మల్ని ప్రకృతిమాత తన గుండె లకి హత్తుకొంటున్నంత హాయిగా వుంటుంది. పిల్ల గాలులు మనచేవిలో దూరి ఏవేవో నన్నగా యీల పాలులు వలపాటలు పాడుతాయి. మేఘ మాలికలు మన మెడలచుట్టూ వెనకీసుకొని మనల్ని ఆత్మీయలను పలకరించినట్లు పలకరిస్తాయి.

అదేమి చిత్రమో ఆరోజు మేము ఎంతదూరం ప్రయాణంచేసినా, ఎక్కడా యింకో పడవ కనిపించలేదు. చివరికెప్పుడో దూరంగా చేపలు పట్టేవాళ్ల

శుక్ల వృక్షం

—భాటా: శ్రీ పి. ఆర్. బోనేపల్లి, రేపల్లె.

★ ముచ్చటగా ముగ్గురు ★

పడవఒకటి కనిపించింది. మాపడవని దానిదగ్గరికి పోనిచ్చాం. ■ పడవమీద ఎవరో ముగ్గురు కూర్చుని చేపలు పట్టుతున్నారు. మాపడవ వాళ్ల పడవని వారుసుకొనేటంతగా దగ్గికికొచ్చివా వాళ్లు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

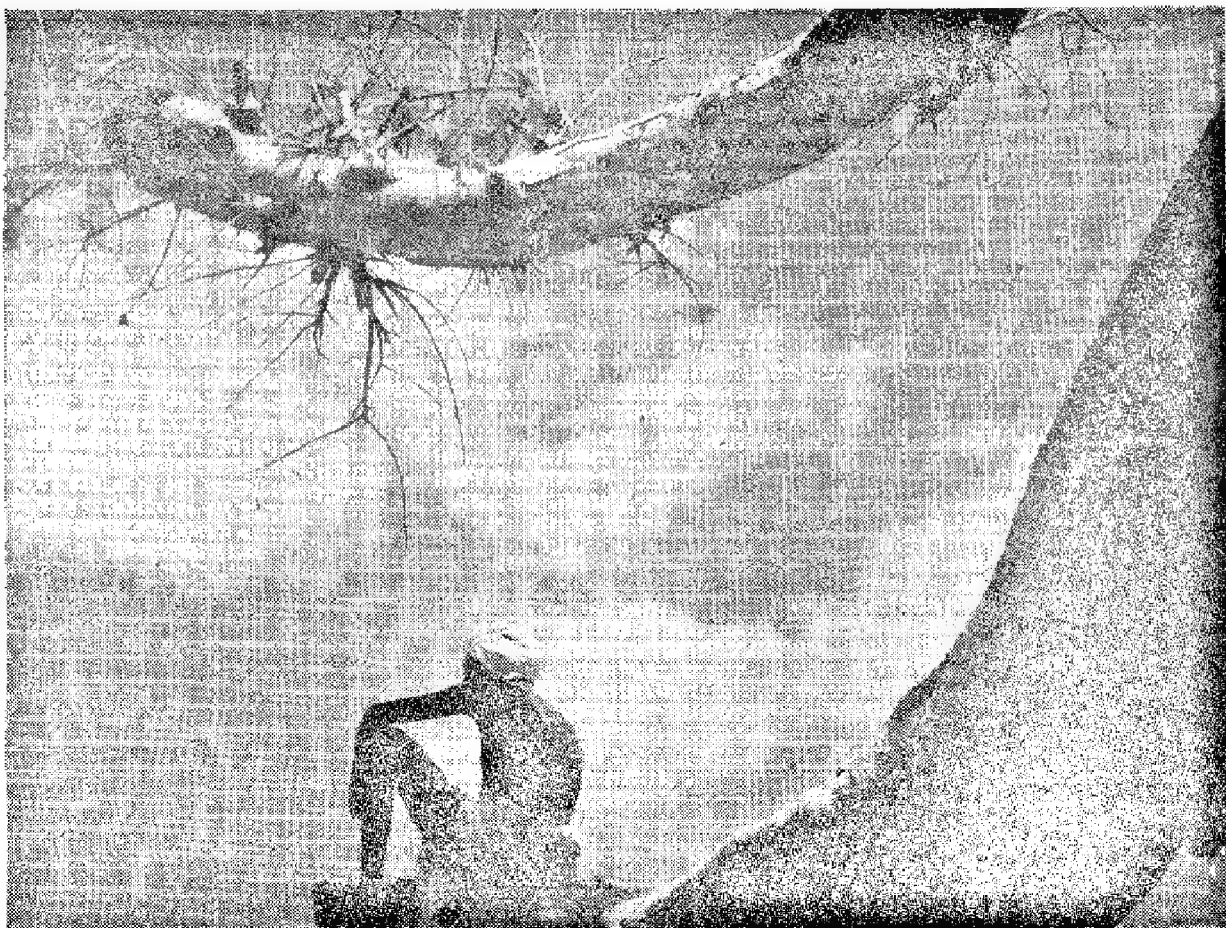
చుక్కాని నేనే తిప్పతున్నాను.

వాళ్లు ముగ్గురూ ముసలివాళ్లలాగే, మంచివాళ్లలాగే అవ్వపించారు. ముగ్గురూ పడవలోనే మూడు కుర్చీల్లాంటివి ఏవో వేసుకొని వాటిమీద కూర్చున్నారు. నీటిలోకి గాలాలువేసి వాటివంటే తడేకంగా చూస్తూన్నారు.

అస్తమిస్తున్న సూర్యుడి తాలూకు అరుణ కాంతులు నది జలాలమీద చిత్ర విచిత్రమైన

రంగులను వెనజల్లుతున్నాయి. అలాంటి వాతావరణంలో మేము ముగ్గురమూ కూడా అతిలోక సుందర సీనుల్లోకి ఆనందాన్ని విశ్వరాన్ని అన్వేషించుకొంటూ పోతున్న రాజకుమారుల్లా వెలిగిపోతున్నాం.

ఇంతలో ఏం జరిగిందో ఏమో తెలుసే మాకైతే బోధపడలేదు కాబట్టి ముగ్గురమూ ఒక్కసారిగాపోయి ■ చేపలు పట్టుతున్నవాళ్ల పడవలో పడిపోయాం. మేము వచ్చిపడిన వుదుటికి ముసలాళ్లు ముగ్గురికీ స్థానభ్రంశం కలిగింది: ముగ్గురూ మడతలు పడిపోయి పడవ నట్టనడానికి కొట్టుకొచ్చారు. ఒకళ్ల నొకళ్లు పెనవేసుకు పోయినందువల్ల, ఎవళ్లకి వాళ్లు విడదీసుకు వూడిపడటానికి కొంతసేపు పట్టింది. అంతసేపూ వాళ్లు మమ్మల్ని నానాబూతులు తిట్టారు. తెరచావ

శూన్య మానసం

పోటో : శ్రీ టి. వ. శత్యనాథరావు, నెల్లూరు.

ఎత్తటంసరిగా చేతగాని మాలాంటి వాళ్ళకి, మమ్మల్ని కన్న వాళ్ళకీ, మా కడుపున పుట్టినవాళ్ళకీ యీలోకం లోనూ పైలోకంలోనూ కూడా పుట్టగతులు వుండ బోవని కాపాలు పెట్టాడు.

మూగ మొద్దుటా కాలం గడుపుతున్న ముసలాళ్ళల్లో కొంత వైతన్యం కలిగించినందుకు మమ్మల్ని మెచ్చుకోవలసిందిబోయి, ఆవరణని పడేసి తిట్టుతున్నందుకు హరిస్సుకి కష్టం వేసింది. అదీ కాక, అంతవయస్సు వచ్చిన మనుష్యులు కూడా యింత పెద్ద బూతులు మాట్లాడుతూ వుంటే విశటానికి తనకే చిన్న

తంగా వున్నదని తేగ నొచ్చుకొన్నాడు. ఈధోరణిలో వాడు ఎంత వాదించినా వాట్లు చిడమీ వినిపించుకో లేడు.

ఇంత జరిగాక, చుక్కాని తను తిప్పుతానని వార్జిలన్నాడు. నాలాంటి తలతిరుగుడు తత్వంగల మనిషి ఎన్నడూ చుక్కానిదగ్గర కూర్చోకూడదని— కొత్తగా ఒక గొప్పసూత్రం కనిపెట్టినట్లు— అన్నాడు.

పక్షపాత ప్రమాదమూ లేకుండా 'మార్గో'దాకా వెళ్లింది. ఆపూరు చేరాక బ్రిడ్జిదగ్గరే పడవని కట్టేసి పూల్లోకి వెళ్లి ఆరాత్రి ఒక హోటల్లో బసచేశాం.

(ఇంకావుంది)

કોચુ ગઠ

"ఏమండీ ఏమైంది? పల్లినపని పూర్తి అయినట్లేనా?" అనడి గింది జానికమ్మగారు, అప్పుడే ఆయానపడుతూ ఎండలో ఇంటికి వచ్చిన భర్తని చూచి.

“అ...చెప్తా... కొంచెం చల్లని
మంచి నీళ్ళియ్యి ముందు. నాలిక
పిడవ కట్టకు పోతోంది” అన్నాడు
భర్త. రామశేషయ్యగారు. జానికమ్మ
గారు యింట్లోకి వెళ్ళింది మంచినీళ్లు
తేవడానికి—

“వెధవ ఎండలు మరీ విడరి తంగా వున్నయ్. బయటకు వెళ్లటం అంటే భయం వేస్తోంది. కాని వెళ్లక తప్పటంలేదు. ఆపటాల్లో అయితే అవేవో గదులుంటాయిట. ఎప్పుడూ చల్లగానే వుంటాయట- అక్కడ కూర్చుని వుండుం” అని తనలో తానే విసుక్కుంటున్నాడు రామ శేషయ్యగారు, ఎండలో వచ్చిన తడవయింకా తీరక. మంచి నీళ్లు తీసుకొస్తూ భర్తమాటలు విని జాని కమ్మ గారు అందుకొంది- “ఆ...ఇహ! అదొకటే మన మొఖాలకి తక్కువ. చల్లటి గదులుంటాయట-గదులు - పల్లెటూల్లో వుంటూ కమ్మటి మజ్జిగ తాగటానికైనా వెట్టి పుట్టలేదు. బస్తీల్లో వెళ్లి వుందామని కలలు గంటున్నారు. పాపం” అంటూ సాగిస్తూ వచ్చి మరచెంబు భర్తచేతి కందించింది.

“ఇంతటి పెళ్ళిన ఎనేమయిందో
చెప్పారు కారేం”

“చెప్పానుండు మరి తొందర
పడితే ఎలా!” అంటూ ఖాళీ మర
చెంబు కిందపెట్టి మొదలెట్టాడు
చెప్పటం “మొత్తానికి సాధించా
ననుకో - మనం కావాలనుకున్న
గేదె-అంటే నువ్వు కోరుకున్న
హంగులుఅన్నీ వున్నగేదె-చివరికి
ఒకటి దొరికింది బయ్యా గూడ
యిచ్చి వచ్చాను.”

“బయటా గూడ యిచ్చానా!
నల్లగా నిగనిగలాడుతోందా కేదే?
శ్రీ సి. వి. నారాయణమూర్తి
కోరికొమ్ములేనా? పాలు బాగా
యిచ్చేదేనా? నెయ్యి పూటికి
ఎంతోతుండో?” అంటూ ప్రశ్న
మీద ప్రశ్న కురింపించేసింది
జానికమ్మగారు, సంతోషం పట్ట
లేక.

“ఆ ... నువ్వు కోరుకున్న హంగులన్నీ వున్నాయ్ పూటకి రెండు శేర్లు వాలిస్తుంది. నెయ్యి అరసోలెడవుతుంది. అయితే ధర కొంచెం ఎక్కువే ననుకో....”

“ఎంతేమిటి?”

“అబ్బే-ఎంత ... రెండు వచ్చ
కాగితాలు” అంటూ నసుగుతూనే
చెప్పాడు అప్పటికీ ఒకవారిత
త్సంగి-భార్య రత్నం ఏనుం

టూదొనని.

“హా తే హాయినమ్ లెండి ముప్పి
రెండువందలు. డబ్బు మనం సంపా
దించామా? మన్ని డబ్బు సంపా
దించిందా? కావాలంటే మళ్ళీ
రేపీనాటికి సంపాదించచ్చు - మనం
కోరుకున్న గేదె వచ్చింది. అంతే
చాలు - అయితే ఎన్నడు లోలు
కొసారు”

“ఎల్లుండిమంగళవారం
మంచిది పెనుప్రల్ని తోలుకురావ
డానికి. ఆరోజే తోలుకొన్నాను”

“అయితే ఈలోగానే మంచి
యత్నాది చెంబుకటి చేయించండి.
కాస్త పెద్దదే చేయించండి, మన
మేపులో యింకాపాలు ఎక్కువ
అవుతాయ్ గూడాను.”

పాపంజానికమ్మగారికి ఎన్నో
నుంచో మనసు. చక్కటి శాస్త్ర
నొకదాన్ని కొందామని. కొన్న
మజ్జిగ. తాగలేక పడుకుంటుంది.
అన్నిటికంటే పక్కింటి రాజపు
గారు రోజూ దొడ్లనుంచి పాల
చెంబు పట్టకెస్తూ వచ్చారంటే,
అహం భావంతో నవ్వుంటుంది
అరికాలిమంట నెత్తికెక్కేది!!
మహా! ఈదికే శాస్త్ర వ్రాడే!
రేపేవాటికి నేను అంతకంటే మంచి
గేటను కొని దొడ్లో కట్టేయించ
లేకపోతే గద! అప్పుడుగాని ఈవిడ
పొగరు అణగదు" అని అను
కుంటూ భర్త రామశేషయ్య

గార్ని ఈరెండు నెలలనుంచి పూపి రాడకుండా పూల్లవెంట తిప్పు తోంది. తిరిగి తిరిగి రామశేషయ్య గారికి విసుగుపట్టిందే గాని తమకు వచ్చిన గేదె దొరకలేదు - పాపం ఈసారి కూడ విసుక్కుంటూనే గత్యంతరంలేక వెల్లాడు ప్రక్కనే మూడు క్రోసుల దూరంలో వన్న పాలెం. ఇంక అక్కడ గేదెను చూచిన తరువాత వదల బుద్ధయింది కాదు; అదీకాక యింకతిరగటానికి గూడ వోపికలేదు. అందుకనే కాస్త ధర ప్రియమైనా బయ్యానా యిచ్చి వచ్చాడు—

మంగళ వారం ప్రాధ్దన్నే

వర్జ్యం లేకుండా చూచి బయలు దేరి పాలెం వెల్లాడు రామశేషయ్య గారు, రెండు వందలు చేత బుచ్చు కొని. ఇక్కడ జానికమ్మగారు ముందు పక్కింటి రాజమ్మగారి తోనే చెప్పింది, తమగేదెను గురించి. ఆవిడ “అలాగా” అని పూరుకొంది, ఇంక మధ్యాహ్నం అయ్యేసరికల్లా ఆవీధిలో వాళ్లం దరికి చేప్పేసింది. సంతోషించిన వాళ్లు సంతోషించారు, విసుక్కునే వాళ్లు విసుక్కున్నారు. “ఆవిడ గేదెను గురించి మనతో చెప్ప తుందిదేనికీ” అని. అవన్నీ ఆవిడ పట్టించుకొనే మనిషికాదు. చెప్పడం

వరకే ఆవిడపని.

సాయంత్రాని కల్లా గేదెను తోలుకొచ్చాడు రామశేషయ్య గారు. దానికింత దిష్టితీసి పాలెసి దొడ్లో కట్టేయించింది. కొత్తగా చేయించిన పాలచెంబుతో ఆపూటే తన స్వహస్తాలతో ప్రారంభోత్సవం జరిపింది జానికమ్మగారు.

రామశేషయ్యగారి పని పూర్తి అయి తెరిసిపెట్టారు గాని, గేదె వచ్చిన దగ్గరనుంచి జానికమ్మగారికి క్షణం తీరికలేదు. దానికి సరిగ్గా మేత అమురుతుందో లేదో చూడ్డం వేళకి చిట్టుతవుడుపోసి నీళ్లు పెట్టడం రెండుపూటలూ పాలు తీయడం

జానికమ్మగారికి కోపం ఆగక ముందు దీనికి బుద్ధిచెప్పి తర్వాత భర్తకు బుద్ధి చెప్పామని కట్ట తీసుకుని నడ్డి విరిగేట్లు ఒక్కటి పెట్టింది.

★ కొన్నగేదె ★

లాంటి పనుల్లో మునిగి తేలు తోంది. ఇప్పుడు ప్రక్రింటి రాజువు గారికంటే దడ్డాగా నడుస్తుంది- ఆమెకేగాదు తమకీ ఒక గేదెమంచిదే పున్నదన్న భావంతో—

బారంరోజులు గడిచాయి. గేదె బాగా కండబట్టి పాలుగూడా జాస్తి గానే యిస్తోంది. యింతలోకే జాని కమ్మగారి పుట్టింటినుంచి పుత్తరం వచ్చింది, మేనల్లుడు బారసాలకు రమ్మని కోరుతూ. పాపం వెళ్లక తప్పేటట్లులేదు. ఈగేదెను, పాడిని వదిలి వెళ్లాలంటే కష్టంగానే వుంది. అదీగాకుండా అదినచ్చిన దగ్గరనుండి పాలుతానే తీస్తోంది, భర్త తీస్తా నన్నా వినకుండా. మల్లీ యింకొ కళ్ల కిస్తుందో యివ్వదోనన్న అనుమానం. చివరకు వెళ్లక తప్పక వెడుతూ “గేదె జాగ్రత్తండోయ్. మల్లీ నేవెంటనే వచ్చేస్తాను తెండి: కొంచెం పాలు కనిపెట్టి తియ్యండి. పాలు యివ్వకపోతే ముందు కాస్త చిట్టో పొట్టో పెట్టి తియ్యండి. వదిలే తారంటే అనలు సొంతం ఎగ్గొడు తుంది” అని యిట్లాంటి హెచ్చరికలు చేసి మరీ వెళ్ళింది.

ఇంక గేదె బాధ్యతంతా రామ శేషయ్యగారి నెత్తినే పడ్డది. జాని కమ్మగారు పూరికెల్లిన మర్నాడు ప్రొద్దున్నే పాలచెంబు తీసుకొని బయలుదేరాడు. పాలు తీయడానికి సంసిద్ధుడై కూర్చుండేటప్పటికి గేదె బెదురు చూపులు చూస్తూ కొంచెం గల్లంతు మొదలెట్టింది. దీనికి కొంచెం లంచం పెట్టందే పాలివ్వ

దని లోపలికి వెళ్ళి తవుడుబుట్ట తీసుకొచ్చి ముందుపెట్టి కూర్చున్నాడు మల్లీ పాలు పితకడానికి. గేదెమాత్రం తింటంలో లోపం చెయ్యలేదు. ఈయన పితకడం ప్రారంభించేసరికి గేదె తింటం మానేసి ఈయన వంక చూసి కొంచెం గల్లంతుచేసి ఒక్కతన్ను తన్నింది. ఆ దెబ్బతో రామ శేషయ్యగారి పళ్లు పూడికింద పడ వలసిందేకాని, అదృష్టవశాత్తు ఆదెబ్బ చెంబుకు తగిలి వెళ్ళి కాస్తంత దూరంలో పడ్డది. ఇంక లాభం లేదని ఆపూటకీ వదిలేసి యింట్లోకి వెళ్ళాడు. ఆరాత్రికి గూడా పాలు తీయడం మాను కున్నాడు, ప్రొద్దున్న తిన్నదెబ్బ గుర్తుకొచ్చి—

కాని పడుకుంటే ఎంతకీ నిద్దరొచ్చింది కాదు. వెధవ గేదె. రెండువందలు పై చిలుకు పెట్టి కొన్నానే! పాలు యివ్వకుండా ఎగ్గొడు తున్న దేమిటి! రోజూ భార్య రత్నం గూడ యింత అవస్థ పడుతోందా పాలు తీయడానికి, అని అనుమానం గూడ వేసింది. అబ్బే! యింత అవస్థ రోజూ ఆమెకు గూడ వుంటే ఎప్పుడో అమ్మివెయ్య మనేది. ఆమెకి దీనికిలుకేమిటో తెలుసు. అని తనలో తాను సమర్థించు కున్నాడు. యింక ఈవిధంగా వదిలేస్తే అలవాటుతప్పి అనలు పాలు ఎగ్గొడుతుందేమా! ఇంక ఆవిడగారి కిసంగతి తెలిస్తే, చివరకు పాలు

బుజ్జాయి తన కొన్నగేదెలు మీద ప్రజ్ఞ చూపిస్తున్నాడు. ఒకమాటు రోడ్డు మీదికి పోనిచ్చి, వెనక్కివస్తూ బుట్టి చేతులు కొట్టి ముద్దగా అన్నాడు: “అమ్మాచాడు, చేతులేవీ!”

“అఁ అఁ! జాగరనాదునా దెబ్బలు తగిలించుకుంటావ్!”

బుజ్జాయి పువ్వుల నవ్వు నవ్వి మళ్లా ఒక “టిప్పు” కొట్టివచ్చి అరిచాడు “ఏమేవీ: చూడు చూడు; కాళ్లులేవు!”

“బుజ్జిబాబూ, దెబ్బ తగిలించుకుంటావు నాయనా!”

మన వాడు మల్లీపోయి కొంచెం ఆలస్యంగా తిరిగి వచ్చి, అట్లాగే కేక వేశాడు, కానీ అంత కులాసాగా లేక మాటు:

“అమ్మా చూడు, పళ్లు లేవీ!”

—(కీ. పి. నరసింహాచార్య, బండరు)

గూడ తీయలేనంత అనమద్దడి క్రిందజనుకట్టి వేళాకోళం చేస్తుంది- యింక ఏదో విధంగా రేపు ప్రొద్దున పాలు తీయాలని నిశ్చయం చేసుకున్నాడు.

ప్రొద్దున్నే కొంచెం మనక చీకటి వుండగానే లేచి ప్రక్కనే దండం మీద వేసి పున్న పుత్తరీయం కప్పకున్నాడు, కొంచెం చలిగావుంటేను. వెళ్ళి పాలచెంబు తీసుకుని గేదెదగ్గర కూర్చున్నాడు. గేదె ముట్టితో వాసన చూచి గోల చెయ్యకండా పాలు తీయ

నిచ్చింది. రామ శేషయ్యగారి ఆనందానికి మేరలేదు. పాలు తీయడం పూర్తి అయ్యేటప్పటికి తెల్లవారి పోతుంది. పాల చెంబు చేత్తో పుచ్చుకుని యింక లేద్దామనుకునేటప్పటికి, ప్రక్కింటి రామావధాన్లు గాడ్డ "రామ శేషయ్య లేడా అన్నమాటే" అంటూ పిలుస్తాడు. రామ శేషయ్య ఆశ్చర్యపోయాడు-తను ఎదురుగా వుండగా రామ శేషయ్య ఏడీ అని అడుగుతాడు. మని! రామావధాని దగ్గరకొచ్చి "నువ్వేనటోయ్ చీరే చూసి మీ ఆవిడేమో ననుకున్నాను చీరే కప్పానేమిటి పైన" అనడిగాడు. అప్పుడు తెలుసుకున్నాడు రామ శేషయ్య. తను ప్రత్యర్థియానికి బదులు చీరే కప్పకున్నానని— యింక జరిగిందంతా స్నేహితునితో చెప్పాడు. దాపరికం లేకుండా! ఇవ్వాళ్ల ఎందుకనో పాలుకూడ ఇచ్చిందన్నాడు. అప్పుడు నవ్వుతూ చెప్పాడు రామావధాని, కొన్ని గేదెలు పాలు ఆడవాళ్లు తీసే అలవాటువుంటే మగతాళ్ళకు యివ్వవని, యివాళ ఆ చీరే పైనలేకపోతే నిన్న జరిగిన ప్రాయశ్చిత్తం మళ్ళీ తప్పేది గాదనీ.

ఇంక ఆ రోజునుంచి పైన చీరే శుభ్రంగా కప్పకొని, నత్తిన ముసుగుకూడ వేసుకొని పాలు తీయడం మొదలెట్టాడు. తను పొర పాటున కప్పకున్న చీరే చివరకు తనకు వరప్రసాదమైనందుకు చాల ఆనందపడ్డాడు.

జానికమ్మగారు వెళ్ళిన పదవ నాడు ప్రాద్దున్నే, యింకా మనక చీకటి వుండగానే మామూలుగా

చీరే ముత్తం కప్పకొని నత్తినగూడ ముసుగు వేసుకొని పాలు తీస్తున్నాడు రామ శేషయ్యగారు. ఇంతలో పూరినుంచి అప్పడే వచ్చిన జానికమ్మగారు యింట్లో భర్త లేక పోవడం చూచి దొడ్లోకి వచ్చింది. అక్కడినుండి చూచేటప్పటికి, తన కళ్ళను తనే నమ్మలేకపోయింది. తను లేనిసమయంలో పరాయి ముండను ఎవతైతో తీసుకొచ్చి, వైగా తన చీరెలు గూడ యిచ్చి, భర్త యింట్లోనే పెట్టుకున్నానని ఆలోచన పోయేనరికి, ఆగ్రహం పట్టలేకపోయింది జానికమ్మగారు. అసలీ గొడవలోనే లేడు రామ శేషయ్యగారు. ప్రక్కకి కదిలే తన ముఖం గేదె ఎక్కడ చూచిపోతుందోనన్న గొడవలో కదలకుండా కూర్చుని పాలుతీస్తూ ఆనందంలో మునిగి తేలుతున్నాడు.

జానికమ్మగార్ని కోపం ఆగ లేదు. ముందు దీనికి బుద్ధిచెప్పి, తర్వాత భర్తకు బుద్ధి చెప్తామని ప్రక్కనే మడిబట్ట లారవేసుకొనే కర్ర తీసుకొని నరానరి వెళ్లి ఏమీ ఆలోచించకుండా నడ్డినిరేట్టట్టు ఒక్కటి పెట్టింది వీపుమీద. "నే లేనప్పుడు యింట్లో వుండి కులుకుతున్నావా!" అంటూ—

"అ...ఎవరూ..." అంటూ వెల్లికిలా పడ్డాడు రామ శేషయ్యగారు. పాలచెంబు నాల్గజాల అవతల పడ్డది. ఈ కంగారుకు గేదెకూడా తన విధి తను నెరవేర్చుకుంది, ఒక్క తన్నుతో. - వెల్లికిలాపడ్డ రామ శేషయ్యగారి ముఖంచూచి కంగారు పడ్డది జానికమ్మగారు. యింత అభాసు పని చేశానేమిటా అను

డాక్టరుగారూ! సాభార్యకు వెళ్తే కుక్క తుండేమో నని భయంగా వుండండి"

"ఏం?"

"ఒక గొట్టెను కొనుక్కోవాలంటూ దండి!"

"కొనుక్కో నీండి!!"

"మరేదే దాన్ని ఇంట్లోనే వుంచుతుందిట!"

"నరే, అలాగే చెయ్య నీండి!"

"బాగానే వుంది; గొట్టె కంపు కొట్టమా!"

"అయితే కిటికీలు తెర వండి"

"ఏంటీ! నా పిచ్చికలూ, పాపురాలీ బయటికి వదులు కోనా!!!"

—(శ్రీ పి. నరసింహార్య, బందరు.

కుంది పాపం ఆ యిల్లాలు. నాయం పట్టి యింట్లోకి తీసుకువెళ్ళి మంచం మీద పడుకోపెట్టింది. జరిగిందంతా తెలుసుకునేటప్పటికి విచారం నవ్వు రెండుకల్గినై జానికమ్మగార్ని. రామ శేషయ్యగారి నడుంకి సున్నంపట్టు పోయి మామూలు స్థితికి వచ్చేసరికి నెలరోజులు పట్టింది. అక్కడ కాయగాచిపోయింది శరీరం. ఆ కాయను చూచినప్పుడల్లా తన ప్రతాపం తన భార్య పరాక్రమం గుర్తొచ్చినప్పటికీ, ఎవరైనా కాయమిటని అడిగితే మాత్రం స్నానంచేస్తూ కాలుజారి పడ్డానని చెప్పతుంటాడు రామ శేషయ్య గారు.

దొంగ?దొర?

అప్పుడు నాకు వదేండ్లు. హోటలులో టిఫిన్ తీసుకొని (అలవాటులేక కాఫీ తీసుకోలేదు) బిల్లు చెల్లించటానికి హోటలు యజమాని దగ్గరకు రాగానే వెనకనుంచి ఒక కేక వినిపించింది.

“ఒరే ఇట్రారా”

నేను అదిరిపోయినా. ఆకంఠ స్వరాన్ని నేనెక్కడా విన్నట్టు కూడా లేదు. బెరుకు బెరుకుగా వెనక్కుతిరిగి చూశాను. ఒకాయన సిల్కులాల్నీ గ్లాస్కోపంచె తొడుక్కొని హోటలు కుర్చీ (చేతులు లేని కుర్చీ) లో కూర్చోని వున్నాడు. వీపు ఆనించేటట్లు చెయ్యివేసి కళ్లకు తగిలించిన ఆ పలకల అద్దాలజోడులోనించి నన్ను చూస్తున్నాడు.

ఆయన ‘రావేరా’ అని చెయ్యి వూపేసరికి భయపడుతూనే ఆయన వద్దకు నడిచాను. “నన్ను గుర్తు వట్టలేదట్రా” అన్నాడాయన. నేను కిక్కురుమనకుండా ప్రక్కకుర్చీలో కూలబడ్డాను.

“ఏం...హోటల్లకు గూడా తిరుగుతున్నా వేంట్రా?...పడేళ్లు లేవు...అప్పుడే హోటల్లకా మీ నాన్నతో చెప్తానుండు. ఎంతెత్తు కొచ్చావురా” అన్నాడు నన్ను గడమాయిస్తూ.

“నేనేమి ఎత్తుకురాలేదు. నాకు

అర్థరూపాయి దొరికింది” అన్నా నేను విక్కిమొహంతో.

“ఏం తిన్నావురా” అన్నాడు మళ్లా తన చూపునేమాత్రము మార్చకుండా (అద్దాలపైనుంచి చూస్తూ...) “పావలా”

“ఏదీ మిగతపావలా ఇటివ్వు. నేను మీనాన్నకిస్తాలే. ఒకగంటాగి మీ ఇంటి కొస్తా...పో...” నేను మాట్లాడకుండా పావలా ఆయన

శ్రీ తాడేపల్లి

నరసింహమూర్తి

జాపిన చెతిలోవెట్టి బయటికొచ్చా బిల్లు చెల్లించిన తరువాత.

అది వేసవికాలం. ఆరోజున బాగా ఎండకాస్తోంది. నేను నా చిన్నగొడుగుతో, ముద్దు చెప్పలతో-ముద్దు పెట్టుకోలేదనుకోండి- పోస్టులో కార్డు వేసిరావటానికి బయలుదేరాను. పోస్టులో కార్డు వేసి తిరిగి వస్తున్నా.

రోడ్డుమీద జనమంతగా లేరు. అక్కడక్కడ బళ్లు, మనుషులు కనిపిస్తున్నారు. నేనెందుకో క్రిందకు చూచాను-ఎందుకో నాకే తెలియదు. ఏమిటో నాకళ్లముందర మెరుసున్నట్లు నాకళ్లు చెప్పాయి దబుక్కున చెయివేశా దానిమీద,

తియటానికి. నాజేబులో వున్న పెన్సిలు నాచేతిమీద, పడ్డది. ఆశ్చర్యం! అది ఒక అర్థరూపాయి. నాకంతకు పూర్వము డబ్బంటూ ఏమీ దొరకలేదు. అందుకనే ఆశ్చర్యం. గోపిగాడికి మొన్న అర్థరూపాయి దొరికింది. వెధవ ... కొనుక్కొని ఎవరికీ పెట్టకుండా తిన్నాడు... నేను కూడా ఎవరికీ పెట్టను... నేనొక్కడే పోయి కొనుక్కుంటా సాయంకాలము...అమ్మో! సాయంకాలము చాలామంది ఆడారేనే పోతుంటారు. ఎవరో ఒకరు చూస్తారు. మా నాన్న గా తో చెప్తారు. ఆయన తంతారు. మొన్న మాతమ్ముడు ఇంట్లోంచి అర్థరూపాయి ఎత్తుకుపోయి కారపుబూడిదకొనుక్కు తింటుంటే మానాన్నగారు కనుక్కొని ఎట్లా కొట్టారు...తిబ్బ! నాకే ఏడుపొచ్చింది. అయినా నేను ఎత్తుకుపోలేదుగా ... నాకు దొరికింది! ... అమ్మో! కిష్టగాడి కెంత ధైర్యము. మొన్న ఆ మామిడి తోటలోంచి మామిడికాయ రెత్తికొచ్చాడు దొంగతనంగా ...వాడు నేను కలిసిపోతే...వద్దు...వాడి దగ్గర మాటదాగదు. మర్నాటి అందరితో చెప్తాడు. నేనొక్కడే పోతా...

కారపుబూడిద...కానుక్కు తింటే బాగానే ఉంటుంది. కాని వెధవని దాన్ని నూనితో రయారు

చేస్తారు. అందుకనేగా మానాన్న గారు నాకు డబ్బు లివ్వకుండా తనే నాకు ఏదికావాలంటే అది కొనుక్కొని వచ్చి పెడతారు. కాని మానాన్న గారు నాకు పండ్లు, బిళ్లలు... ఇటువంటివి తప్ప కారపు బూంది అటువంటివి కొనుక్కురారుగా. వాటిని నూనెతో చేస్తారు. అవి కొనగూడదు. అయినా కారపు బూందికొట్టు బజార్లోనే వుండి మరీను. నేను కొంటుంటే చూస్తూ వందరూ. చక్కగా కాఫీహోటేలు లోపలికిపోయి కూర్చుంటే బజార్లో వాళ్లెవరూ నన్ను చూడరు. అయినా కాఫీ హోటేలు లోపలికి గూడా జనమొస్తారుగా. అవును రోయి! చక్కగా ఆరోడ్డు మలుపులోవున్న హోటేలుకి ఎవ్వరు గారు. ఎందుకనో?... నే నక్కడి కెళ్ళి లోపల గదిలో కూర్చుంటా.

కాదు. ఇంటికెళ్ళి, మా అమ్మ గారి దగ్గర చాలా డబ్బుందిగా...

దగ్గరకు పరిగెత్తి, పక్క నకూర్చొని మాలమ్మకిస్తా డబ్బును. మాలమ్మ నేనెంతో మంచివాడినని నన్ను ముద్దుపెట్టుకొని, ఎంతకా ప్రక్క నున్న వాళ్లతోగూడ “మా పెద్ద వాడు చాలా మంచివాడు. నాతో చెప్పకుండా ఒక్క కాసీగూడా తీసుకోడు. మూరెండోవాడే వెధవ. మొన్న అర్ధనా ఎత్తుకెళ్లాడు” అంటుంది. అప్పుడు నన్నందరూ మంచివాడని అనుకొంటారు. ఎంత బాగుంటుంది. నాకెంత సంతోషం. మినపట్టు తింటున్నప్పుడు కూడా అంత సంతోషం రాదు. కాని మినపట్టు అనగానే నాకు నోరూరింది.

మా నాన్నగారి కిస్తేనో?... వద్దు... ఆయన డబ్బు తీసుకొని ఏమి మాట్లాడకుండా జేబులో వేసు కొంటారు. అయినా మానాన్న

మాలమ్మ దగ్గరే లేంది? అందుకని ఇస్తే మా అమ్మకే ఇవ్వాలి.

ఛా!... నే నెవ్వరికీ ఇవ్వను. చక్కగా హోటేలు కెళ్ళి కొనుక్కు తింటా. మాలమ్మ మొన్న కాని ఇవ్వమంటే ఇచ్చిందేం.

ఇట్లు దగ్గరికొచ్చింది. “ఎవ్వరికీ ఇవ్వను నేనే కొనుక్కు తింటా” అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్లా.

సాయంకాలం దాక ఏంతోచక అటు ఇటు ఇంట్లోనే తిరిగాను. చివరకు ఎట్లాగెతే నేమి సాయం కాలమయింది. మళ్లా ఈ అర్ధ రూపాయి నాదగ్గరినుంచి పోతుం దేమోనని జేబులో చూచిదోసి ఆ అర్ధరూపాయిని గట్టిగా పట్టు కొనే ఉన్నా సాయంకాలముదాక. గడియారము అయిదు కొట్టింది. ఇంక బయలుదేరుదామని లేచా. “ఎండ ఇంకా తగ్గనిదే ఎక్కడికిరా పోతున వ”ని కేక వినిపించగానే

పెనకనుంచి ఒక కేక వినిపించింది “ఒకే విషయం?”

“చండిరాని” ప్రకృతి భావము.

“చందీరాణి” సమీక్ష

‘చందీరాణి’ నిర్మాత రామకృష్ణ.

క్రింద పటము 28 వ పేజీన భారతదేశ మంతటా విడుదలయిన భరణీవారి “చందీరాణి” భారతీయ సినిమా చరిత్రలో ప్రత్యేక స్థానం ఆక్రమించు కప్పుచి. మూడు ప్రధాన దేశభాషల్లో ఒకే సారి తయారుకావడం, మూడు భాషల్లోనూ ఒకేసారి విడుదల కావడం, ఒక ప్రత్యేక తార కథ, దర్శకత్వం సమకూర్చడం, ఆ తార రెండు ప్రధానపాత్రలు పరిచడం- ఇవన్నీ “చందీరాణి”కి ప్రత్యేకత అపొ దిస్తున్నాయి. ఈ కారణంవల్ల ఈ చిత్రం చాత్రీకాత్మక సినిమా పరిశ్రమకూ, ముఖ్యంగా తెలుగు పరిశ్రమకూ గర్వకారణ మైనది.

“చందీరాణి”కి కథారచన, దర్శకత్వం భానుమతి; నిర్మాణం, ఎడిటింగ్ రామ కృష్ణ; పాటలు, మాటలు సముద్రాల; ఛానెలింగ్స్ తెల్వరాజు; సౌండ్ కోఆర్డినేటర్లు; సంగీతం కీ. శే. గుబ్బ రామన్, విశ్వనాథ్; కళా కేఖర్. భాను మతి, ఎన్. టి. రామారావు, రంగారావు, కలంగి, విద్యావతి, కులసి, హేమలతి, దొరస్వామి, అమర్ నాథ్, మున్నగువారు నటించారు.

వీరసింహుడనే రాజు ఒక పేదపిల్లను మోపించి వివాహం చేసుకుంటాడు. ప్రదంతుడు అనే సేనాపతి కూడా ఆమెనే మోపించి పున్నంగుడన, ఆమెను తనకు దక్కినివ్వలేదనే కోపంతో రాజుపై పగ తీర్చుకో దుస్తాడు రాణి గర్భవతియై-

కవల ఆపిపిల్లలను కంటుంది. వెంటనే ప్రచంతు డామెకు విడుదలై చంపిస్తాడు. భార్య కుర్రగంలో మతి చలించిన రాజును ఖయ్యు చేస్తాడు. విశ్వాసపాత్రుడైన మంత్రి కవలపిల్లలలో ఒకరిని ప్రచంతుని చేతుల్లో పడకుండా చాపీద్యారా కుర్రాడే ప్రదేశానికి పంపిస్తాడు. గెంపెన పిల్లను స్వయంగా కోటవెలుపలికి తీసుకు వస్తుం దగా ప్రచంతుడు చూసి, మంత్రిని చంపి, పిల్లను బాక్కుంటాడు. ఆ పిల్లను తన కొడుక్కిచ్చి వివాహం చేయాలనే తల పుతో బాగ్రత్తగా పెంచుతాడు. అడవికి చేర్చబడిన పిల్ల చందీ అనే పేరుతోను, అంతఃపురంలోని పిల్ల చంపా అనే పేరు తోను పెరిగి పెద్దవారవుతారు. చనిపోయిన మంత్రికొడుకు కిశోర్ కూడా పెరిగి పెద్దవాడవుతాడు. తన తండ్రి ఎలా మరణించిందీ, ప్రచంతు డేలా రాజ్యం సంపాదించిందీ, తమ్ము పెంచిన రామ్సింగ్ అనే గృహస్థునిద్వారా తెలుసుకుంటాడు. రాజ వంశాన్ని ఉద్ధరించడానికి దీక్ష పూని, అంతఃపురంలో చంపను, అడవిలో చందీని కలుసుకొని తన దీక్ష తెలియజేస్తాడు. చందీ, చంపా, ఇద్దరూ అతన్ని ప్రేమిస్తారు. కాని అతడు చంపను మాత్రమే ప్రేమిస్తాడు. చందీ ఈ సంగతి తెలిసి తన ప్రేమ త్యాగం చెప్పుంది. ప్రచంతుని దుర్మార్గాలు అంత మొండిచానికై ప్రజా విప్లవం లేవదీసి ప్రచంతుని పైదండెత్తుతుంది. అతనితో యుద్ధం చేసి చంపివేస్తుంది. కాని ఆ పోరాటంలో ఆమెకు కూడా గాయం తగులుతుంది. చెరలోవున్న తండ్రిని, మిగతా వారిని రక్షించి తను చనిపోతుంది. చంపా కిశోర్ లకు వివాహం జరుగుతుంది.

ఈ చిత్రం ఆశ్రయం సామాన్య ప్రేక్షకు లను విశోషం, కాలక్షేపం కలిగించడమే అయితే, నాలవరకు నెరవేరిందినే చెప్పాలి. మనస్సును కాసేపు నిద్రబుచ్చి, కళ్ళతో మాత్రమే చూసి ఆనందించగలిగితే ఈ చిత్రం త్రిప్లికరంగా వుంటుంది. సాధారణంగా మన జానపద చిత్రాలన్నీ ఇలా చూపబడినవే. ఆలోచించ సాగినకొద్దీ ప్రశ్నించ మొనరిడినకొద్దీ కథనిండా లోపాలు కనిపిస్తాయి.

పేదపిల్లను రాజుతోపాటు ప్రచంతుకు కూడా మోపిస్తాడు. ఆమెను రాజు వివాహంకావడంపై బాధ పడతాడు.

అంతా బాధపడినవాయి నిర్మాతగృహం గా ఆమెను చంపి, రాజును ఖయ్యు చేస్తాడు. ఆమెను చంపి రాజుపై పగదిన్నుకోవలెనే ఆమెకు సంతానం కలిగేదాకా అగవలసిన అవసరం లేదు.

కవల ఆపిపిల్లల మూలంగా కథను కలిగిన ప్రయోజనమేమీ లేదు. చంప పాత్ర లేక పోయినా కథ సాగించడానికి పొలుస్తూంది. చంప పాత్రను ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు, ఆమెకూ చందీరాణికిగల పాలికనో పురస్కరించుకో కథలో విరుద్ధం సంభవించుట ప్రవేశ పెడితే బాగుండేదే. నిజానికి ఈ పాత్ర సరిగా ఉపయోగించుకోవడమే లేదు. చంప స్థానంలో చందీ ఉండడం వల్ల, ప్రచంతుకుగాని, అతని కొడుకు ముకుంద్ గాని మోసపోయిందీ, నష్టపడిందీ వినిపి లేదు. అలాగే, చందీరాణి పెద్ద పులిని యుద్ధం చేసిచంపిన సీక్వెన్సుకూడా, మొదట ఆసక్తి కలిగించి, కథాగమనంలో పరిణామాలకు దారి తీయకుండానే వృధా అయిపోయింది. చందీకి తండ్రి చెప్పిన రహస్యద్వారం సంగతికూడా చివరికి వృధాగా వదిలివేయబడింది. అడవిలో కొయి దొరకూ చందీకి స్వరం, కోయిదొర చందీని పెంచిన చాపీని తగలపెట్టించడం వగైరా సన్నివేశాలూ ఇలాగే వ్యర్థంగా ప్రవేశ పెట్టబడినవి. కథానాయకుడైన కిశోర్ పాత్రకూడా కథలో సాధించిన దేమీ లేదు. ఒక్క చందీరాణి పాత్ర గొప్పదనంకోసం మిగతా పాత్రలన్నీ బల

ఫోటో గ్రాఫర్ : శ్యామరాజ్.

రిస్తాడు. జమీందారు తన పాతబాకీల కింద ఆ పొలం జమీన్దారుని కోర్టు వారి డిక్రీ సంపాదిస్తాడు. శింభూకూడా తన పొలం తన చెయ్యిదాటి పోగొడవనే పట్టుదలతో, జమీందారుకు బాకీవున్న 200 టై చిల్లరా తీర్చివేయడానికి సంకల్పిస్తాడు. బాకీ తీర్చడానికి మూడు నెలలు మాత్రమే వ్యవధివున్నది. ఆ డెబ్బు సంపాదించేందుకు శింభూ, ఒక స్నేహితుడి సలహామీద కలకత్తా బయలుదేరతాడు. అతనితోపాటు కొడుకు కూడా తయారవుతాడు. కలకత్తాలో ఇద్దరూ జీవనోపాధి కోసం అన్వేషణ సాగిస్తారు. అద్భుత చకాత్తూ శింభూకి రికౌలాగే పని లభ్యమవుతుంది. కొడుకు వేడినీళ్ళకి చచ్చి పుత్రోడన్నట్లు, తన బూట్ పాలిష్ పనిచేసి దానిమీద కొంత డెబ్బు సంపాదిస్తాడు. ఒకరోజున రికౌలానుతుండగా శింభూ ప్రమాదానికి లోనయి మంచంపడితాడు. కొడుకు పట్నానికి రమ్మని తల్లికి ఉత్తరం రాస్తాడు. ఆమె ఖర్చు అనాలోగ్యంవిషయం తెలుసు

కుని గాభరాగా పట్నం వచ్చేనుంది. అక్కడ ఒక మర్దానుడి చేతిలో చిక్కి, తప్పించుకునే ప్రయత్నంలో కొడుకింద పడుతుంది. భార్యభర్తలు కలుసుకుంటారు. భార్యకు గాయాలు నయంకొనడానికి చాలా రోజులు పడుతుంది. ఈలోగా మూడు నెలల గడువు దాటిపోవడమే గాక, శింభూ, భార్య పుత్రులతో స్వగ్రామం తిరిగి వచ్చేసరికి అతని పొలంలో బ్రహ్మాండ మైన వ్యాకర్త నిర్మించబడివుంటుంది. తిండి పిచ్చివాడై ఎటో వెళ్ళిపోయి వుంటాడు. శింభూ మాతాపితృ భార్య పుత్రులతో వచ్చినవారే పట్టి, నేలవించి వేళ్ళతో సహా పెళ్ళిగించబడిన అసంఖ్యాక భారతీయ కర్షకులవలె నే, వేరే కొత్తజీవనాన్ని ఆస్వేషించుకుంటూ వెళ్ళిపోతాడు.

తరతరాలుగా మనదేశంలో మన కళ్ళ ఎదుటనే జరుగుతున్న ఈ దరిత్ర ప్రేక్షకుల హృదయాలను కలచివేస్తుంది. కథా వస్తువు పొతేజీయినా, సరికొత్తగా చిత్రించడంలో వినుట రాయ ప్రతిభ కనబర

చాడు. ప్రారంభ దృశ్యంలోనే కథను మూచించడానికి, నీటలు వారి ఒక్క నీటి రుక్కకోసం వెయ్యిసార్లు తేలుదుకున్న నేల కనిపిస్తుంది. నీటిబరువుతో కడిలి వచ్చే ను డబ్బులు మానే, వర్షాగమనానికే నృత్యం చేసే నే మళ్ళీ లాగా రైతులు ఆడుతూ పాడుతూ వర్షోత్సవం చేస్తారు. ఈ విధంగా చిత్రం అంతటా వెలుగు చీకట్లలాగా ఒకదానివెంట ఒకటి వచ్చే చిన్న చిన్న సంతోషాలు, కష్టాలు చూపించబడ్డాయి. ప్రతిపాత్రా, మన మెక్కడో ఎరుగుదుమా అన్నంత వాస్తవికంగా పోషించబడింది. గ్రామ శింభూ, అతనికి పొలంమీదగల ప్రేమ, భార్య విష్ణులమీద ప్రేమ, అతని నిజాయితీ, ఇదంతా ఎక్కడా అతిశయోక్తి దోషం లేకుండా చిత్రించబడింది. కలకత్తాలో శింభూ కొడుక్కి బూట్ పాలిష్ మింగ్ శేక్స్ పురవాహనా, కేబుకొంగతనంచేసే కుర్రవాడూ, శింభూకి రికౌ యిచ్చిన రికౌ వాడూ, గది అద్దకిచ్చిన యజమానురాలూ,

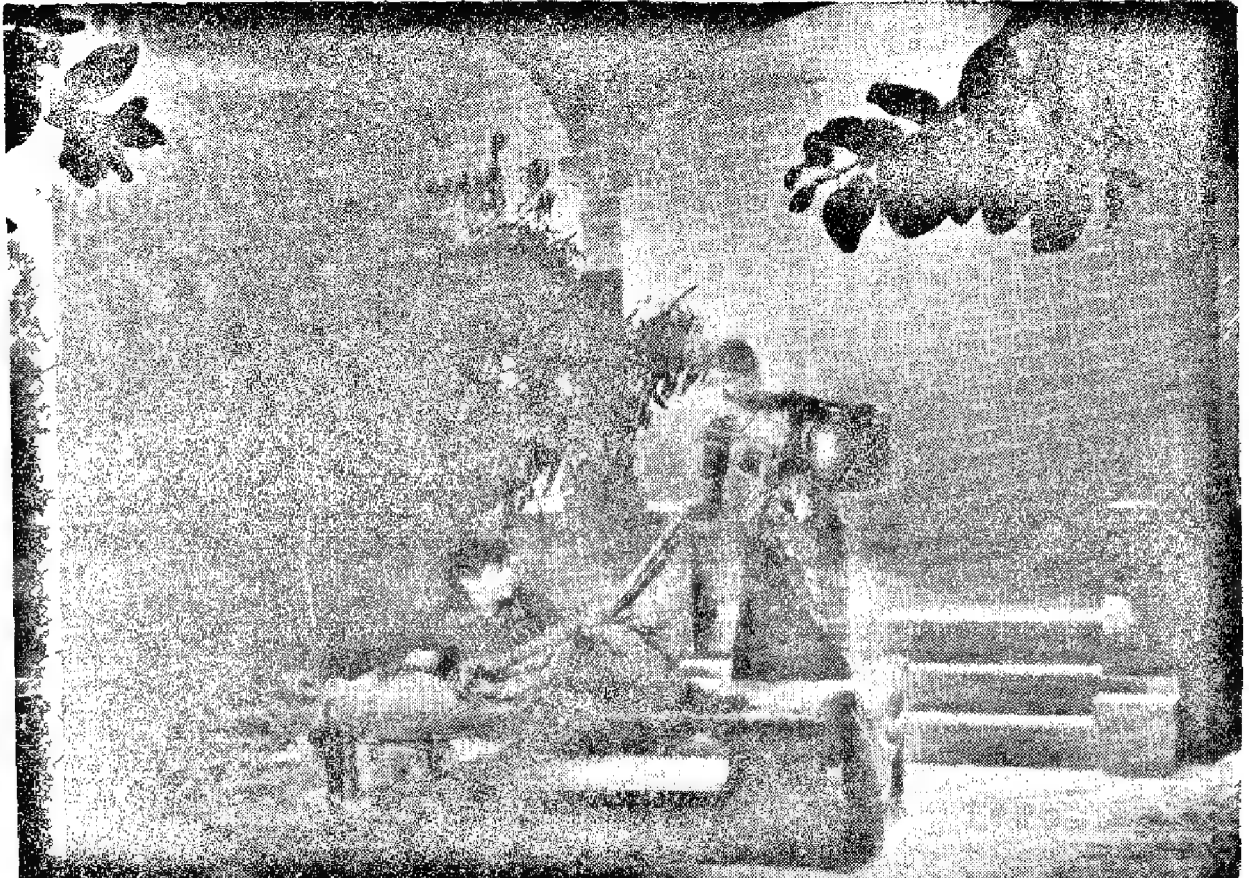
పా ర మాంట్ వారి "మిలిటరీ పోలిస్ మన్" లో బాబ్ హోప్, మెరిలిన్ మూక్స్ వెల్.

వీరంతా దైవిక జీవితంలో మనకి తారస్థలే
దృశ్యలే అనిపిస్తారు.
చిత్రంలో ట్రాన్స్‌జోర్ దృశ్యాలూ,
టాకెట్ దృశ్యాలూ విరివిగా ఉన్నాయి.
చిత్రంలోని వాస్తవికతకు ఇది ఎంతో దృ
ఢమో మాత్రే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది.
కొన్ని చోట్ల మనం నూసేది భారతీయ
చిత్రం కాదని, ఇటాలియన్ చిత్రమో,
హువేదీ ఫ్రెంచ్ అనిపించే దృశ్యాలు
న్నాయి కలకత్తాలో శింధూ, ఆదివి
కొనుకూ కాలుకొట్టగానే, ఆవగతంలో
ఎంతోవారి శైలియక వారు కంగారుపడే
దృశ్యాలు ప్రశంసలయంగా వున్నాయి.
కామరాను ఎక్కడున్నా వూర్తి అధి
కారంతో వినియోగించుకున్నాడనిపిస్తుంది.
కేవలకామర ఆవాసాలను చూపించవలసి
వచ్చిందనుకూడా, యధార్థ వాతావర
ణానికి అనుగుణం పెట్టలే ఉపయోగించబ
డాయి. నటనలు బలం ద్వారా ప్రతిభావంతంగా
నడిపించారు. శింధూగా బులాట్ సహనీ
హిందీ నటుల్లో అగ్రగణ్యుడనిపించే
వింగా నటించాడు. శింధూ భార్యగా
విగాపగాయన్, కొనుకూ గవర్నరుగా,

తమ పాత్రలకు తూచిపట్టు సరిపోయారు.
విగత వారుకూడా వివిధమైన వంక పెట్ట
దారికీలేమిండా నటించారు.
ఇంతమంది చిత్రంలోనూ, దురదృష్ట
వశాత్తు కొన్ని లోపాలు ఉండేవి.
చించించదగినది ఈ లోపాలే లేకపోలే ఈ
చిత్రం ఇంగ్లీషు చిత్రాలలో చోల్చదగి
నదై వుండేది భారతీయ చిత్రాలన్నిటి
లోనూ మోతాకుమించి కలిపించే 'మెగా
డామా' ఈ చిత్రంలోనూడా స్వల్పంగా
ప్రవేశించింది. కొన్నిచోట్ల సన్ని
తాలో 'సెంటి మెంట్' పాలు
ఎక్కువైంది. చిత్రం రెండవభాగంలో
కథ పోసుకోవ మున్నూ సినిమాలలోర
జోగ పడింది శింధూ భార్య కలకత్తా
రావం, రాడీ చేరులో చిక్కినం, అత
డామెను బాండ్స్మెన్ చేసింది, ఆమె పారి
పోతూ కాదుకొందిపడేది వగైరా సీక్వెన్స్
అంతా అనవసరం. అది ప్రధాన కథతో
సంబంధంలేకుండా చేర్చబడింది. శింధూ
కొనుకూ రెండోసారి ఒక స్త్రీ చేతిలోంచి
పప్పు కొట్టేసి పారిపోయింది సంఘటన
కూడా పునరుద్ధరించగా కలిపిపెంది.

ఈ చిత్రంలో నాలుగో పాటలంపెనం
చూపించదగినది అయితే నిర్దేశనోకొనుకూ
మోనాకుమారి పాడిన ఆలనపాట ఒకటి
మాత్రం ప్రాతీగా అనవసరమనిపిస్తుంది.
సంగీతపరంగా ఈ పాట గానా బాగున్న
ప్పటికీ అది కథా గమనానికి అడ్డుతగిలింది.
విగత పాటలు బొంతాయి సినిమాబాణీకి
అనుగుణంగా వున్నాయి అలాకాకుండా,
కర్నాటం తెంగాలో కనుక పాటలు
కూడా తెంగాలో పాడేలోనే వున్నట్లయితే
సన్నివేశాలు యింకా రాశించేవి.
ఈ లోపాలను గవరించుకుని, చిత్రం
పొగుగు మరొక గెండుమూడువేల తగించి,
కథను ఇంకా విరువుగా వుడించినట్లయితే
"దోవిమా జమీన్" ఏ ఉత్తమ పాశ్చాత్య
చిత్రంతోనైనా సమాననాయిలో నిలబ
గలిగేది ఇప్పుడుకూడా ఈమాదిరి కథా
వస్తువుతో, నేలలోంచి పుట్టుకొని వచ్చి
పట్టుండే పాత్రలతో, భారతీయ జీవితాన్ని
వాస్తవికంగా ప్రతిబింబించే ఈ చిత్రమునం
ఎంతైనా గర్వించదగినది. చలనచిత్రకళలో
భారతీయులు ఎంత ప్రతిభ అయినా మాపగల
దుగురు దారికి ఈ చిత్రం విరక్తం ★

యిప్పుడు పున్నయిన ఎంతో శ్యామలా వారి "పల్లవి" లో ఒక ప్రభావ దృశ్యం
చలం, కృష్ణకుమారి.

* దేశీయ బాగానులు లక్షలాది గ్రామాల సుఖదుఃఖాల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి
 *దో బిఘా డమిన్' లో బ్రలాడ్ సహాని, రత్న కుమార్.

బయట రాయ్ ప్రొడక్స్ స్పాటి "దో బిఘా జమీన్" హిందీ చిత్రంలో బ్రహ్మానంద్ నటించి, నిరూపరాయి.

ఈ చిత్రం ఈ వడాది ఎడిటర్ చలనచిత్రోత్సవంలో ప్రదర్శన గౌరవం పొందింది.

★ తెలుగు చిత్రాలు, తెలుగు సారస్వతం ★

(47-వ పేజీ తెరువాయి)

మూలా రచయితలతోగల పేరు పొందిన గింజబాదాను పేరిక ఎక్స్ క్యూ యంతివరకు ఫలిం కథలు (చాతుర్యం)

ఉత్తమ కథ - ఉత్తమ కవిత్వం కోసం, ఉత్తమ చిత్రలేఖనం కోసం, ఉత్తమ కల్పన కోసం, ఉత్తమ నిర్మాణం కోసం, ఉత్తమ నిర్మాణ రచయితగా సమానంగా ఎంపికను తీసుకోవడానికి (ఉగావగణకురమ్య, వాల్మీకి, ఇల్లల్ దేశాల్, ఇంకా మూర్ఖ యూరప్ దేశాల్, కొంతవరకు స్విట్జర్లంకు వాల్మీకివంటి చిన్న కథా గోనాదా)

ఫలిం కథారచన మూలమంగతి సారస్వత పేర్లు చేసుకోవడానికి చిత్రంలోని ప్రతిఒక్కరూ ఒక ముఖ్యత ద్వారా చిత్రించి, ఒక అమరగానంగా ఖుల్లయ్యేయంగా మార్చుకున్నాయి. ఈ క్రింది వాటిలో ఒకటి గానం, రచనా యిక్, రచనా యిక్ వంటి మొదటి శ్రేణి శ్రేణి ద్వారా - చిత్రలేఖనం వంటి ఫలిం ద్వారా కోటి దిగివచ్చి ఇలాంటి యాన్ వాస్తవికవాద దర్శకుల్లోని యువకు లందరూ ప్రజాసృజక రంగాల్లో ప్రతిభ, పతి కోసం ప్రాథమిక, పటిష్టమైనవాళ్లే

ఈ దేశాల్లో ఫలిం కథారచన ఒక ప్రత్యేక శిల్పంగా పరిణామం పొందింది కథకుడికి మంచి జీతం, పలుకుబడి, అర్హింద్యమంచి సరిహద్దులైన గౌరవార్థితో ముగియ

ఈ పరిస్థితులతో ముగియడానికి ముగియకపోయినా నికృష్టమైనా వున్నాను. "నా ద్వారా మంచి కథ వున్నది ఇదివిదా స్తారా?" అని నిర్మాతలను, దర్శకులను మోపిపోయిన మంచి రచయితలను ఒకా దానితో బిచ్చగారికి జరుగుతున్న మర్యాదే జరుగుతున్నది మన గ్రామీణుల్లో ధిల్లా జాలకు జరిగినా మామూలు గౌరవ మర్యాదలకు గూడా రచయిత నోరుకోలేదు ఫలిం పరి శ్రమమండి

తైలూనాయ్, నిర్మాతకు అప్పటిప్పించే

కమిషన్ దళారి, డిప్యూటీమ్యాట్రీంగు ఆఫీసులో బూజుదులిపే ఆఫీసు కుర్రవాడు - యిన్ని మాటలెందుకు? యీ పరిశ్రమతో బాధిరాదుగా సంబంధంవున్న ప్రతి జీవితమునూ చిత్రాలకు కథలు వ్రాయగలమున్న వైద్యం అలక్షరచుకున్నారు. ఇక మంచి కథాంశులకు, అందులో ప్రత్యేకసాధన చెప్పినవానికి స్థానమెక్కడున్నది?

మన ఫిలిం పరిశ్రమకు - అంటే భారతదేశంలో మొత్తంమీదమాట - ఈ త్రిమ సాహిత్యంతో సాన్నిహిత్యం ఏర్పడినప్పటికీ, వుత్తమ చిత్రాలు సృష్టితయ్యి ఆవకాశాలు వుద్భవించగలవు. బెంగాలీలు, మరాఠీలు - తమతమ భాషలోని వుత్తమ కల్పనక సాహిత్యాన్ని, నవలలను, కథలను పరిశోధించి వాటిని ఫిలిం కథలకింద, అందులో ప్రత్యేక ప్రావీణ్యాన్ని అర్జించిన వారిచేత మార్పించు కొంటున్నారు. అదే వార్షిక విజయాలకి కారణం. అందులో రిహార్స్ మిమీ లేదు. ఉన్నవాలతో వచ్చిన యిమిటేషన్ దొంగణివదిలినప్పటికీ మన చిత్రాలు రాణిస్తాయి. మన చిత్రాలకు వుత్తమ కథలు మంచి పాటలిచ్చినందుకల్లా వుత్తమ చిత్రాలు రాలేవు. ఈ త్రిమ కథలు మంచి కథలు కాకలటం అగును; మంచిగా ఉంది. ఈ త్రిమ నకల రచయితలు, కథాకారులు అహ్వించబడాలి. ★

★ సినిమా వార్తలు ★

ఆంధ్రప్రదేశ్ కారణాలవల్ల, ఇతర కారణాలవల్ల, పూరికొనుండా ఆగిపోయిన చిత్రాలకు డిస్ట్రిబ్యూటర్ల ద్వారా సహాయం ఇస్తుండెందుకు బొంబాయిలోని భారతీయ చలనచిత్ర నిర్మాతల సంఘం (ఇండియన్ మోషన్ పిక్చర్ ప్రొడ్యూసర్స్ అసోసియేషన్) ప్రయత్నాలు చేస్తుందని తెలుస్తోంది. మొదలు పెట్టి పూర్తి కాకుండా ఆగిన చిత్రాలను గురించి వివరాలు సేకరించడం మున్నాయట. ఆ వివరాలను ఒక ఉపసంఘం పరిశీలించి సహాయ కార్యక్రమం తయారు చేస్తుందట. ఇలా ఆగిపోయిన చిత్రాలు మురారు నూరు ఉన్నాయట.

★ ★ ★
బెంగాలీ దర్శకుడు జవహర్ "భగవాన్ శ్రీకృష్ణ శైలి" అనే ధృక్ చిత్రం తయారుచేసి నిర్మాత విజయభట్ కుడా సహకారావస్తవతో హిందీ చిత్రం నిర్మిస్తున్నందున, దానికి పోటీ లేకుండా జవహర్ కు బెంగాలీలో మాత్రమే నిర్మిస్తున్నాడు. వసంత చంద్రి, సుచిత్రా సేన్, సుతా సిన్హ మున్నగువారు నటిస్తారట.

కమల్ దాస్ గుప్త సంగీతం రచిస్తాడట. ఆంధ్ర గాయకుడు కె. సి. డే కొన్ని పాటలు పాడతాడట.

★ ★ ★
పార్లమెంటు సభ్యులకు ఫిలిం పరిశ్రమలోను, చిత్రాలలోను ఇలోధికంగా పరిచయం కలగజేసేందుకు, భారత ఫిలిం ఫెస్ట

రేషన్ వారు కొన్ని ఉత్తమ చిత్రాలను వీరి ప్రత్యేకంగా పార్లమెంటు సభ్యులను ఆహ్వానించి ప్రదర్శించ దలచారు. ఈ కార్యక్రమంలో మొదటిదిగా ఆగస్టు 16 న మ్యూసియేటర్లవారి "యాత్రిక" థియేట్రో ప్రదర్శించబడింది. వందమందినాకా పార్లమెంటు సభ్యులు హాజరయ్యారట. ★

"డో బిఘా జమీన్"లో రతన కుమార్, నిరూపరాయ్ ఈ చిత్రం ముద్రాన్ స్టార్ టాకీస్ లో ఈనెల 4 న విడుదల అవుతున్నది.

సంధి-విగ్రహం

కర్నూలు జిల్లా, పల్నాడు మండలం

జంబూ ద్వీపపు మధ్య భాగమున
కొమ్మకమును వనముకలుస్తది

ఆ వనమందలి ఒక పొదరింట్లో
వ్యాఘ్రమొక్కటి కాపురమున్నది

ఆ పొదకు సమీపంలో-జంబూ చెట్ల
కొమ్మలపై-కొంగ ఒకటి వుండేది-
వ్యాఘ్రరాజుమొసరించే-హంసకాండ
నంతటికీ-చెట్లమీది కొంగకూడ-
చూచుచుండే చింతగాను

ఒకనాడొక్క వ్యాఘ్రమొక్క
పొట్టలును పరిమార్చును

తగరు మాంసమును మెక్కుచు
పొరవాటున ఆ వ్యాఘ్రం
ఒక ఎముకను నమిలెంది!

పొదలో చేరిన ఆపులి
పంట్లో బాధ కాగలేక
గోండ్లు మనుచు మూలినది

ఇది అంతా తిలకిస్తూ
చెట్ల మీద నిలచివున్న
ఒక ముప్పలినీ చూసి
దయపూర్వ వ్యాధయంతో
ఉరడించే సాగినది

"దేవా! పులిరాజా!-ఎమిటోయి
ఈ వింత? ఇన్ని నాల్గనుండి నిన్ను-
ఈ పొదలో చూస్తున్నా-కానీ నీ
అత్రందన-మీ నాడూ చినలేదు!"

"నా యాదునీతి నేమని చెప్పుదు?-తగరు
మాంసమును భుజియిస్తూ-ఎముకనుకూడా
నమిలాను.-నా యా ఆపదలూపగ వేదెద!-
దయచూచుము దిక్కువానిదే, నను-
కరుణించుము ఇ దయనిధా!"

అతిదీనంగా వేదెన పులిపై
జూలదలచినది ఆ కొండగా
పులిసోటను తన ముక్కును బొనివే
పొదు ఎముకనూ లాగివేసినది

అది మొదలుగ
పులి కొంగా-
గాధమైతిలో
మెలిగాయ

ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్యరావు—కింగ్ దాదాదు. భరణివారి “చండిరాణి”లో భానుమతి చండి - చంద పాత్రలను నటించి, కొన్ని సీనులలో ఒకరినొకరు కలుసుకొని మాట్లాడడము సంభవిస్తుంది అట్టి సన్నివేశాలను ఎట్లు నీలుస్తారో తెలుప ప్రార్థన

—అటువంటి దృశ్యాలను ‘మాస్కో’ పద్ధతిలో తీస్తారు ముందు, కామెరా లెన్సును కొంతవరకు ముగ్గు చేసి, ఒక వ్యక్తి ఎదురుగావున్న ఎవరితోనో మాట్లాడు తున్నట్లున్న దృశ్యాన్ని మాట్ చేస్తారు. అలా ఎక్స్ప్లైట్ చెయ్యబడిన ఫిలిమును మళ్ళీ మొదటికి తెచ్చి, మళ్ళీ ముగ్గు చేసి ఆ వ్యక్త ఇండాక నుంచున్న స్థానానికి ఎదురుగా నిలబడి, రెండవ పాత్రతో మాట్లాడుతున్నట్లు షూట్ చేస్తారు ఈ ఫిలిమును ప్రింటు తీసినప్పుడు ఒక వ్యక్త రెండు పాత్రలు ధరించి సంభాషిస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది

శ్రీ క వెంకటరావు—అడవారి “చివరియ్య” లో ఎదురుకున్న

వసంతి చదువురాని పల్లెటూరి పుల్లయ్య వలలో పడినదని చెప్పిపంతి మాత్రాన ఆమె అత్తగారు, భర్త వమ్మట సహజమా?

—కొన్ని సమయాల్లో ఎవరైనా వమ్మడం సహజమే ఆ విషయాన్ని బాగా ‘ఎన్టర్టైన్’ చెయ్యలేకపోవడం, లోపం కావచ్చు

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణరావు—బాన్సీలి సినిమాలపై ప్రజలకు కొంతకాలానికి మోజు/తిగ్గి, సినిమా పరీక్షకు అడుగుంటు తుందని మా చిత్ర దింటాడు నేను దానిని ఖండిస్తున్నాను మీరేమంటారు?

—చివరగా కాలక్షేపం సప్తయి చేసే సాధనం మరొకటి లేనంత కాలమూ సినిమాలపై ప్రజలకు మోజు తగ్గదు.

శ్రీ యస్ సరసింహం—ప్రొద్దుటూరు. విశాఖవారి “ప్రేమాహుసం,” “శాంతి” చిత్రాలు ఎక్కువ విజయము సంపాదించ లేకపోవడం, “రేవదాసు” విజయము

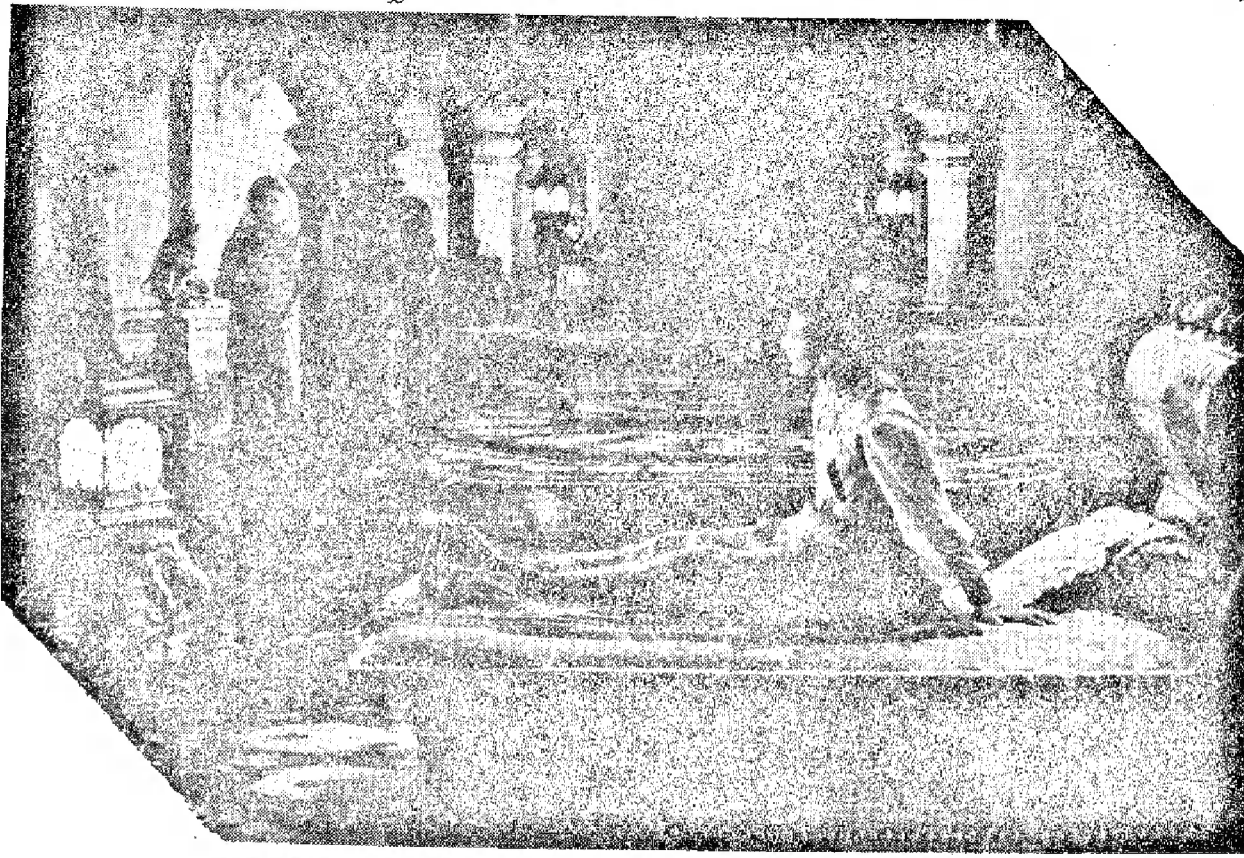
పొందుటకు కారణము ఏమిటి?

—“రేవదాసు” లో మంచి కథ, ‘ఎంటర్ టేయిన్ మెంట్లు,’ మంచి నటన అన్నీ సమకూడినవి గనుక

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్రహ్మణ్యం—

సినిమా సర్టిఫికేట్లలో U సర్టిఫికేట్లు A సర్టిఫికేట్లు అని మార్చి ఇచ్చుటకు కారణ మేమి?

—ఇతర దేశాలనుండి వచ్చే చిత్రాల్లో కొన్ని, రేక్స్ అపీలు అధికంగా వున్నవి, విపరీతమైన భయం, ఉద్దేశం కలిగించేవి బాలబాలికలు చూడడం మంచిదికాదనే వుక్త్యంతో సెన్సార్ అధికారులు ఇలా శంకురకాల సర్టిఫికేట్లు యిస్తారు ‘ఎ’ సర్టిఫికేట్ గల చిత్రాలు వయోజనులు (Adults) మాత్రమే చూడదగినవి ‘యు’ సర్టిఫికేట్ గల టీవీ అందరూ (Universal) చూడవచ్చును.

అద్దరాత్రివో మృతినుండి మేల్కొన్న చందనరాజు తొలిసారిగా గొరిని చూస్తున్నాడు విజయావారి “చంద్రహారం” లో శ్రీరంజని ఎన్. టి. రామారావు.

పాపములు

(19-వ పేజీ తరువాయి)

పదిలక్షల స్థాయిలో నున్నారు. పాదఘట్టన స్వనికీ బజారంతా వేడి వేడిగా నురుసులు గక్కుతోంటే - కోలాహలం కోట్ల స్థాయిలో ప్రవేశించబోతోంది.

ఇంతలో గుంపులో నున్న ఫాంటువేసిన బక్క ఎర్రతేల్లాంటి ఒక కుర్రాడు గిరగిర తిరిగి బోర్లపడ్డాడు - అలవాటు ప్రకారం బిందెడు నీళ్ళు పోసేసరికి, ఫాంటు, చురు వగైరా, పంకిల సరిలంతో పరిశుభ్రం చేయ బడ్డాయి. ఆచార ప్రకారం, పెట్రోల్ మోకుల కాన్ స్టేబుల్లు, దగ్గరకొచ్చి లేవదీయడం - ఫేర్ ఫేర్ అనడం-వాయిద్యం సమాప్తి - "ఎవరు సోపా - నువ్వు"?

.....
"మామిడింతకోపం ఎందుకోచ్చిందో పోయికి" -

.....
"ఎక్కడో చెప్పి, నీకేం కావాలో చెప్పు సోపా" -

.....
ధూమం చాల్లేదని, అర్థ శేరు గుగిల పొండివేసిన ధూమపాత్ర నాకొక్కం వద్దకు గొనిరాబడింది - దాంతో - అసలే స్పృహలేకుండా పడిపోవడం కూడా జరిగినే జరిగింది. తర్వాత, ఇద్దరు తమ నాలుగు వీరహస్తాలపైకి, కుర్రాణ్ణి ఎత్తుకొని, ఇంట్లోమంచంపైకి చేర్చారు. ఇంత సంతోష సాగరాన బడి మునిగి పోయే గృహమంతా, ఒక్కసారి స్టేటుమారిన్లు, విషాదసాగరాన పడి పోయింది. మంచం చుట్టూజేరి, తిలోగట సాగించారు.

"ఏదేమో తెలియకుండావుండే!
"అసలే బక్కపానమ్మనిసి"
"కాలుక్రిందబెట్టి నోడుగాడు! పాపం! కట్టబడి, రైలుటేసన్ నుండి, ఆరుకోసులు నడిసాచ్చిండు!"

ఇంతలో కొంచెం తైల్వో ప చారాలు జరుగుతున్న సమయంలో, ఒక శేరం బాలు - "స్లగా తేరితే, మురీ పెద్దకొడుకు పెళ్ళికి, పెద్దవీరుల కొలుపు కొలిపిస్తా రండ్రీ!" అని మొక్కింది.

చెంబనే కళ్ళు విప్పాడు ఫాంటు కుర్రాడు; "అమ్మయ్యో!" అన్నారు అందరూ.

* * *
శేషచలం పుట్టినప్పటినుండి, విజయ వాడలోనే పెరిగాడు. తండ్రి లేక పోయినా, తల్లె, పున్న చిన్న దాదాని,

సొంతం అద్దెలకన్నా, వచ్చే ఫలసాయంతో జీవయాత్ర సాగిస్తూ కొడుకును ఎల్లానో స్కూల్ ఫైనల్ వరకీడ్చుకొచ్చింది.

శేషచలం మేనమామలు, నైజాం సింగ రణి కాలనీస్ కు పదిమొళ్ళల్లావున్న మన్నెం లోవుంటుంటారు. మన్నెంలో ఒక యాత్రై యళ్ళకంటే ఎక్కువలేవు - అక్కడవున్న అడివంతా కొట్టేసి, ఒక నలభై ఎకరాల ఎర్ర చక్కచేలతో, ఒక మాడు దశా బ్దాలనుండి, కాలక్షేపం చేస్తున్నారు.

పెద్దమేనమామ, తన "పెద్దకూతురికి పెళ్ళి చేస్తున్నాను, పెళ్ళిలో వీరు ల కొలుపు గూడా వుంటుంది. తప్పక రావాలి, తప్పక రావాలి." అని శుభలేఖ పంపడం - అందులో వేసవికాలపు నెలవలు కావడం - సర్దాగా బయలుదేరి, మన్నెలన్నీ చూద్దా మన్న కాంక్షలో, తల్లిని ఇంటి దగ్గరే వుంచి బయలుదేరాడు శేషచలం.

సింగరణి కాలనీస్ లో ట్రైన్ దిగేసరికి, ఉదయం పదిగంటలైంది. మార్తాండుడు చేటల్లో నిప్పులు చెరుగుతున్నాడు. భయ పడక కాలికి బుద్ధి చెప్పాడు శేషచలం.
"అంతా చిట్టడివి. చిట్టడివి మధ్య గతు కుల బండ్ల పొంతనబడి, మెల్లగా వెళ్ళు తున్నాడు. కనుపించిన లంబాడి పడుమల నేలచారి అడుక్కొంటూ, రెండుమైళ్ళు నడిచేసరికి, కాళ్ళు లాక్కొచ్చాయి.

పాపం! ఇంతసేపూ తనను మోసిన కాండీల్లును, సంచిలో దూర్చి, విశ్రాంతి తీసి కొనున్నాడు. ఎర్రదుమ్మలో పాదాలు కమ్మగా వేసుకోంటే, తొడిగిన నీల్కువద్ద, చక్కగా తడిసి ముద్రయి కూర్చుంది. అలానే - కనుపించిన లంబాడి రండాల్లో జొరబడి, నొరికిన చిక్క నిసీళ్ళు త్రాగుతూ, మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకు, మన్నెం చేరాడు. రాక రాక వచ్చిన మేనల్లునకు, మేనమామలు, ఘన స్వాగతం యిచ్చారు.

తెల్లవాకీ వీరుల కొలుపు. ప్రాద్దున్నే రెండు గొర్రెపోతుల్లా, వలసిన సామగ్రితో, మగవారందరూ, పిల్లల్లో సహా, పూరికి వుత్తరం గావున్న నక్కలేటి కల్లారు. అచ్చటన్నాన సంస్కృతైతిర్యాత, వాడుకులావు బొర్రలున్న కడవలనిండా, తెల్లగా నురుగుతేలే, సోమరసం తెప్పించ బడింది.

ప్రాద్దున్నే కాఫీతాన ప్రాణిమైన శేషా చలం, తిప్పనిసరిగా అందరి బలవంతంతో కాఫీకి బదులు ఈ తెల్లకాఫీని, పుచ్చుకొ

వలసినవచ్చింది. ఒక్కో మేనమామ వట్టి బలవంతంగా, కొంచెం బాగానే త్రాగిం చారు.

ఎన్నడూ రుచియాడనివాడు సోమరస పానాన్ని రుచియాడడం, గుగిలపువాసన, దాదాపు పన్నెండుగంటలవరకు భోంచేయ కుండుటం, ప్రాద్దుటనుంచి ఎండలో మల మలమాడడం - పూరేగింపుతో పాటునడచి రావడం, ఇన్ని చిత్రగతులుగా నడచిన శేషచలం, మేనమామల ఇంటిదగ్గర కొచ్చే సరికి కళ్ళుదిరిగి క్రిందపడ్డాడు.

మేనమామలతోపాటు, అందరూ, ఏదో జీవర పూనిందని, నీళ్ళు గుమ్మరించడం, గుగిలపు ధూమం వేయడం, పెట్రోల్ మోకులను మ్రోగించడంతో, నోటమాట లేక, బుర్రతిరిగి స్మృతిలేకుండా పడి పోయాడు.

మల్లీవీరులకొలుపు కొలిపిస్తాం-అన్న మాట చెపులబజేసరికి, శేషచలనిశి స్మృతిగలిగింది. తిన్నగాలేచి, ఒక్కాను చిక్కని మజ్జిగ పుచ్చుకొని, మాయాలు స్థాయికొచ్చాడు.

"ఎదంతా! మల్లీ వీరుల కొలుపా?
"ఎంనాయనా, ఎల్లావుంది?"
"బానేవుంది!" అని చేతులు చూపిం చాడు. రెండుచేతులపై రెండు రెండు కదుములు కట్టివున్నాయి.
"ఏం నాయనా! యింతమాత్రానికేనా? అవి వీరుల కొలుపు పెట్రోలేగా?"
"అయితే నాకెందుకయ్యా ల్నొచ్చింది యీ పెట్రో?"

"నీకు పూనకం రాతే?"
"పూనకమా!" అందుకనే మాయయ్యలు, మంచి బహుమానం యిచ్చారు."
"ఇదేమిటి నాయనా! ఇట్లా మాట్లాడ తావు? జీవరకోపంరాదు?"
"జీవరకేమాగాని, వీరమా నయ్యలకు మాత్రం కోపంవస్తే బ్రతకలేమబ్బా!"
"ఏందిరా శేషీ - పెద్దలెక్కిర్లా మాట్లాడ తవ?"

"మావయ్యా! ఇంతకూ - నాకు పూన కరబట్టిందంటావ?"
"పట్టలేదని ఎవరంటారు?"

"బాగానేవుంది! - నేను చచ్చి చెడి, నిన్ను అంతా ఎండలో నడచించి, ఇవ్వాలే ఇంతవరకు కాఫీ అయినా త్రాక్కొండా, మీభలవంతాన ఆముద నచ్చపు నీళ్ళుత్రాగి, ఎండలో మాడి, కళ్ళు తిరిగి క్రిందబడితే, గ్రహించకుండా పెట్రోల్ మోకులతో బాతారా?"

అందరూ కళ్ళుతేల పోయింది. -

★ సత్యం పెళ్ళి ★

(17-వ పేజీ తరువాయి)

సరస్వతి కలసి ఒకటే పుక్తరాలట. అంతా విడ్డూరం - వేరెడు లేరు - ఆ పుష్ప జే ప్రేమలు. ఈ రోజుల్లో పిల్లలకు త్వరగా పెళ్ళి చేయాలి నాయనా.

ఈతి బాధలవల్ల ఎన్నో సార్లు చిరికిన ప్రణయానికి జీవం పోసుకుంటూ బ్రతికింది. అందుకనే ఆ ప్రణయానుభవంలోని ప్రమాద ప్రమాదాలు చక్కగా తెలుసు. పిల్లలకేం తెలుసు పెద్దల మనసులు - తప్పు లేని తన జీవితంలోని మధురానుభవాన్ని విద్వేషాదు కప్పజేలే ప్రదర్శించిన ప్రణయాలకే సహాయన, చిన్న కొడుక్కు కూడ మద్దామన్న తపతపా జాన్తి అయింది.

‘సత్యానికి యివ్వాలి గూడ ఎవరో పిల్ల స్త్రామన్నారు.’

గుండరానికి తలపోతల బలంతో అన్న పునవసరమనిపించింది. ఏకాకిగా ఒక పందరి సమక్షాన గడపగలిగిన జీవిత మతని పునస్సులో స్వయానా పొందుతోంది.

గగనకుసుమాలన్నీ తన పుష్పవాటికలో పురప్రసూనాలయిన ఈ తూణిలో ఎవరి యినా సరే ఈ స్వర్గానందాన్ని కాదన గలదా!

‘వాడి కిష్టమేనా’

‘చిన్నకుంక, వాడిజేముంది.’

గత జీవితంలో తాను ఎన్నడూ కాదన లేని పురుష సంపర్కమూ, తన భర్త

“బతీవాడాయ్?” అని ఒక అత్త ఉవాచ—

“సదువుకొన్న మొగాడాయ్—” అని ఒక ఉదిన పరిహాసం—

“పారపాటైందిలేరా!” అని ఒక మాన తరామర్చ,

ఎలానో అప్పటికప్పుడు, కాసినికాఫీ కాచియిచ్చారు; రెండు నుక్కలు మ్రొంగి, ఒక గంట విక్రాంతి తీసికొని, రాత్రి, పెళ్లెంతర్వాత, మేనమామను బండికట్టమని మళ్ళీ సింగరేణి కాలరీస్ చేరి, ట్రైన్ ఎక్కి ఇల్లుచెరాడు.

ఆనాటినుండి, “పిరులకొలుపు” అన్న మాట చెవినపడేసరి, గుండె రుట్లు మని, రెండు చేతులను చూచుకొంటాడు.

అప్యాయంగా అంగీకరించి, నేవించిన ప్రీ సాంగత్యమూ, అవిడకు ప్రకృతి వైజాన్ని ప్రస్ఫుటంగా వెల్లడించినాయి. తన సంతతికి యంతకంటే వేరే పుష్కల్యం ఉండటం అసహజమని, ఆ కుర్రకుంకకు తానే ఆలోచించి పెట్టింది. అనుభవజ్ఞులు హర్షించిన ఈ తీర్మానాన్ని, ఈ ఎడగే తారముందు అంగీకారార్థ ముంచింది. ముసురుకుంటున్న ప్రణయమేమాల చె నుక దాగుకుమూత లాడుకుంటున్న ఆ లక్ష్మీ ప్రయుడికి ఆలోచనకు వ్యవధి లేకపోయింది. అంగీకారం మనాయాసంగా నూచించాడు.

గత రాత్రి కలిగిన తీయని పులకరింపుల తోనే, అమ్మలో ప్రవేశించాడు. అంతా రామమూర్తి చుట్టూ చేరి అభినందిస్తున్నారు. రామమూర్తికి ప్రమాదం వచ్చింది. తను స్కూల్ ప్రెస్ - రామమూర్తి బి. ఏ. అందుకని తనకు రావలసిన ప్రమాదం రామమూర్తికి వచ్చింది.

మర్యాద లరగన మనస్సు అందరితో పాటు రామమూర్తి నభినందింప జేసింది. ప్రపంచం వేసిన ఈ తీవ్రవాఘాతానికి తన కారణమూ, దైవమూ!

అలోచన తేగేసరికి ఆ ఫీసు మూసే వేళయింది. యింటికి వెళ్లేట్రోవలో సుదర్శనం కనిపించి, సిగ్గుపడుతూ చెప్పాడు, తన పెళ్లి నిశ్చయమైందిని, అభినందించి గడ్డినివ్వ నవ్వాడు.

ఇంటికి వెళ్లేసరికి తల్లి ఎదురై, ‘సత్యానికి పెళ్లి నిశ్చయమైంద’ని సంతోషంగా చెప్పింది.

దూరాన ఆకాశపుటంచును తాకుతున్న గొప్ప మేడను విశాలాకాశంలో లేలియాడే మేఘం కప్పేసింది. అతడి నిలూర్పు వేడిగా గుండెలకు తాకిందిగాని మేఘాన్ని చేరలేక పోయింది.

నెలరోజుల తర్వాత సత్యం పెళ్ళి సుందరితో వైభవంగా జరిగింది. ఇదంతా వింటున్న సాతని అన్నయ్యను ప్రశ్నించింది.

‘ఇజేమిటి! యిందులో కథానాయకుడే రోలేజేం. అతడు చూసి వరించి పెళ్ళి చేసుకోవద్దా’

‘ఇది కాశీమజిలీకథ కాదే పిల్లా...’

వైక్లానులోకి వెళ్ళిన

కూతురు వాళ్ళ నాన్న న గింది: “నాన్నా! నాకొ పుస్తకాలికి అట్టవేసి తావా?”

తండ్రి: “తీసుకురా తల్లీ

అ, ఆలు దిద్దుతు న రెండో కూతుర డి గింది

“నాన్నా నావలక కూర్చ వేసి ప్లాప్?” అని.

—శ్రీ పోరంకి ఆనందం, ఆలమూరి

★ సినిమాకథ ★

(24-వ పేజీ తరువాయి)

అమ్మాయి కలికాక, అందులో కాదు తిరిగి, ముమూలుగా కళ్ళలో ప్రేమ పుట్టకుండా వుండజే! అయితే కాశీ కళలో అట్లాంటిది ఎందుకు పుటలేదా పించింది. సిగ్గుపడి ఆ ప్రేమ వివ నాతో వాడు చెప్పడం మానేసివుంటా

వాడి సీనీమాకళ ఓపిగ్గా విన్నం నన్ను ఇంటిదాకా దిగబెట్టేడు. న ఆకళ విన్నందువల్లేమో ముఖ్యంగా చినరని అట్లాంటి ఘోరమైనది వినడం నేమో తల తిరుగుతూ ఇంకా ఇం వచ్చానా లేదా అని అనుమానంపడింది. మనస్సంతా ఏదో పాడైనట్లు అనిపించి ఇంతలో మిత్రుడు ను బ్యా వచ్చాడు. వాడితో జరిగిన సంగతి తూంటే నాకు చక్క వాంటి అయి దాంతో నా మనస్సులో ఆరాటం క తిగింది.

“ఎంత పనిచేసిందిరా కామేశం క అన్నాడు సుబ్బారావు. మన సత్యం రీత్యా కామేశంంటి ప్రయోజ ఎందుకు అధికం ఆవుతారో సుబ్బార వివరించాను.